

PÄÄTÖS

30.3.2017

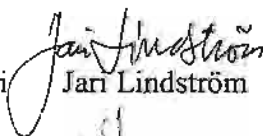
OM 4/013/2017

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2017-2020

Oikeusministeriö on päättänyt valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla vahvistaa oikeusministeriön hallinnonalan tulostavoiteasiakirjojen mukaiset tavoitteet ja voimavarat vuosille 2017-2020:

- oikeusministeriö
- lapsiasiavaltuutetun toimisto, tasa-arvovaltuutetun toimisto, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto, tietosuojavaltuutetun toimisto, Onnettomuustutkintakeskus ja Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
- Oikeusrekisterikeskus
- yleiset tuomioistuimet ja työtuomioistuin
- hallintotuomioistuimet
- oikeusapu- ja edunvalvontapiirit sekä kuluttajariitalautakunta
- ulosottolaitos ja Konkurssiasiamiehen toimisto
- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Rikosseuraamuslaitos

Oikeus- ja työministeri

Jani Lindström

Kansliapäällikkö

Asko Välimaa

OIKEUSMINISTERIÖ

**Oikeusministeriön tulostavoitteet ja
voimavarat
kaudelle 2017–2020**

Sisällysluettelo

1	STRATEGINEN KEHYS	3
1.1	Toimintaympäristön muutokset	3
1.2	Suunnittelukauden prioriteetit	5
1.3	Poikkihallinnollisuuden edistäminen	6
2	OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN STRATEGIAKARTTA	7
3	TULOSTAVOITTEET KAUDELLA 2017–2020	13
4	VOIMAVARAT	24
4.1	Henkilöstömäärä ja määrärahat kehyskaudella	24
5	SEURANTA JA ARVIOINTI	26

Liitteet

Oikeusministeriön osastojen ja erillisyksiköiden vuosien 2017–2020 tulostavoitteista ja voimavaroista on sovittu kansliapäällikön, osastojen ja erillisyksiköiden välisissä neuvotteluissa seuraavaa.

1 Strateginen kehys

Yhteiskunnallisen perustehtävänsä täyttämässä oikeusministeriö noudattaa korkeaa eettistä tasoa ja valtionhallinnon arvoja, jotka rakentuvat demokraattisen oikeusvaltion ja pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan arvopohjalle. Valtionhallinnon yhteiset arvot ovat *toiminnan tuloksellisuus, avoimuus, laatu ja vahva asiantuntemus, luottamus, palveluperiaate, puolueettomuus ja riippumattomuus, tasa-arvo sekä vastuullisuus*.

Oikeusministeriö luo toiminta-ajatuksensa mukaisesti osana valtioneuvostoa oikeuspolitiikan linjoja, kehittää säädospolitiikkaa ja ohjaa hallinnonalaansa. Ministeriön pysyvä perustehtävä on määritelty lainsäädännössä. Oikeusministeriön tavoitteena on avoin, aktiivinen ja turvallinen yhteiskunta, jossa jokainen voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen.

1.1 Toimintaympäristön muutokset

Oikeusjärjestelmän vakaa ja luotettava toiminta on yhteiskunnan ja kansantalouden suotuisan kehityksen perusedellytys. Oikeudenmukainen yhteiskunta perustuu luottamukseen ja yhteistoimintaan.

Yhteiskunnan monimuotoistuminen ja moniarvoistuminen, syvenevä kahtiajakautuminen sekä toiminnan siirtyminen tietoverkkoihin luovat haasteita myös hyviksi ja tarkoituksenmukaisiksi koetuille lainsäädäntöratkaisuille. Kasvatavat erot voivat myös olla haaste kansanvallan ja perusoikeuksien toteutumiselle. Muutoksessa on entistäkin tärkeämpää huolehtia oikeusjärjestelmän selkeydestä, oikeusturvasta, tarvittavien lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta sekä kansalaisten osallistumismuotojen monipuolisuudesta ja heikommassa asemassa olevien suojasta. Yritystoiminnassa kansainvälistyminen koskee enenevässä määrin myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Lainsäädäntöratkaisuilta edellytetäänkin nyt monella sektorilla ennakoluulotonta ja innovatiivista uutta ajattelua.

Korkealaatuinen ja tehokas oikeuslaitos lisää hyvinvointia sekä yhteiskunnan kilpailukykyä ja hallinnon toimivuutta. Se myös säästää kustannuksia muilla hallinnonaloilla ja edistää yhteiskunnan taloudellista toimivuutta ja voi myös osaltaan estää syrjäytymiskehitystä. Oikeuslaitoksen toimintakyvystä huolehditaan. Luodaan edellytyksiä sille, että oikeudenhoidon resursseja voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisesti muun muassa siten, että tuomioistuinten käsiteltäväksi päätyvät vain ne asiat, joissa on todellista oikeussuojan tarvetta. Voimavarojen käytön kannalta merkitystä on myös sillä, miten joustavasti tuomioistuimien voi valita tarkoituksenmukaisimman ratkaisukokoonpanon.

Valtion talous kärsii hitaan kasvun, tuotantorakenteen muutoksen sekä väestön ikääntymisen epäsuotuisista vaikutuksista. Työttömien määrän arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Kotitalouksien velkaantumistaso ja tulottomien kotitalouksien määrä ovat jatkaneet kasvuaan eikä merkittävää muutosta ole nähtävissä. Tämä yleinen heikko taloudellinen tilanne heijastuu koko oikeuslaitoksen toimintaan. Asia- ja velallismäärät kasvavat, mikä vaikuttaa työmääriin ja toiminnan kustannuksiin. Uusien maksuhäiriömerkintöjen ja luottotietorekisteriin merkittyjen henkilöiden määrä on pitkään ollut kasvussa.

Euroopan turvapaikanhakijakriisin vuoksi kansainvälistä suojelua hakevien määrä on myös Suomessa kasvanut merkittävästi. Kansainvälistä suojelua Suomesta saavien perheenjäsenten odotetaan hakevan oleske-

lulupaa Suomeen, joten oleskelulupahakemukset perheen yhdistämisen perusteella tulevat myös lisääntymään merkittävästi.

Tuomioistuinelaitoksen toimintaympäristön ulkoiset muutokset, kuten kansainvälistyminen ja monikulttuuristuminen, turvapaikka-asiamäärien lisääntyminen, yhä monimutkaistuvampi oikeudellinen sääntely, EU-oikeuden merkityksen lisääntyminen tuomioistuinten toiminnassa ja erityisalojen syvällistä asiantuntemusta vaativien asioiden lisääntyminen asettavat tuomioistuinten toiminnalle suuria haasteita.

Oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan toimintaympäristön ulkoiset muutokset, kuten kansainvälistä suojelua hakevien turvapaikanhakijoiden määrän kasvu, väestön ikääntyminen, heikentyneestä taloustilanteesta aiheutuva syrjäytyminen ja asiakaskunnan kansainvälistyminen lisäävät oikeudellisen palvelun tarvetta ja edellyttävät oikeusavulta ja yleiseltä edunvalvonnalta aiempaa laajempaa asiantuntemusta.

Ulosoton asia- ja velallismäärät ovat edelleen korkealla tasolla. Yhteiskunnan heikon taloudellisen tilanteen arvioidaan heijastuvan ulosottolaitoksen toimintaan kasvattamalla asia- ja velallismääriä sekä toiminnan kustannuksia.

Suomen rikollisuustilanne on pysynyt viime vuosina vakaana ja kaikkien rikosten väkilukuun suhteutettu määrä on kansainvälisesti vertaillen alhainen. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tietoon tulleiden rikosten määrissä ei tapahtunut v. 2015 suuria muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Rikosten määrä väheni 1,1 %. Petosten ja erityisesti maksuvälinepetosten määrä on 2000-luvulla kasvanut huomattavasti. Vuosituhannen alkuun verrattuna petosten määrä on kaksinkertaistunut ja maksuvälinepetosten määrä miltei nelinkertaistunut. Suuri osa maksuvälinepetoksista tapahtuu ulkomailla. Vuonna 2015 tietoon tuli kaikkiaan 33 900 pahoinpitelyrikosta, mikä oli 2,9 % enemmän kuin v. 2014. Törkeät pahoinpitelyt vähenivät 5 %. Henkiriikollisuus on viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana selvästi vähentynyt, vaikkakin vuotuiset vaihtelut ovat olleet suuria. Raiskausrikoksia tuli tietoon 1 052, mikä on 4,3 % edellisestä vuodesta enemmän. Lapsen seksuaaliset hyväksikäytöt vähenivät 13,1 %.

Poliisille ilmoitettujen seksuaalisten ahdistelujen määrä on selvästi lisääntynyt. Suurelta osin tämä johtuu v. 2014 voimaan tulleesta lainmuutoksesta, jonka myötä ahdisteluja on voitu tutkia omalla rikosnimikkeellä.

Ministeriön ja hallinnonalan henkilöstön riittävyyden ja ammattitaidon ylläpitämisen kannalta on lähivuosina varauduttava henkilöstön ikääntymiseen ja vaihtuvuuteen. Toimintaympäristön muutokset, taloudelliset haasteet, digitalisaatio ja palvelutarpeiden muutokset edellyttävät linjausten tekemistä myös työympäristöjen ja toimitilojen osalta. Kumppanuuksien ja yhteistyön muodot kehittyvät; yhteistyötä tehdään entistä enemmän yli sektori- ja hallinnonalarajojen. Ministeriön ja hallinnonalan kannalta kysymys on uuden johtamis- ja organisaatiokulttuurin omaksumisesta. Onnistuakseen muutokset edellyttävät henkilöstön osallistumista ja uusien toimintatapojen opettelua.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden toteuttaminen on vuonna 2019 koko valtioneuvoston keskeinen haaste. Oikeusministeriön rooli korostuu erityisesti yhteistyössä oikeus- ja sisäasioiden sektorilla.

1.2 Suunnittelukauden prioriteetit

Vahvistaakseen oikeusministeriön yhteisten tavoitteiden toteutumista ministeriö on määritellyt tärkeimmät hankkeet vuosille 2017–2020. Nämä hankkeet koskevat horisontaalisesti koko ministeriön hallinnonalaa ja toteuttavat hallinnonalan strategiakartan tavoitteita. Ne myös liittyvät kiinteästi hallitusohjelman toimintasuunnitelman kivijalkaan. Valinnassa on kiinnitetty huomiota hallinnonalan toimintaympäristön muutostekijöihin. Hankkeet nostetaan sekä tulostavoiteasiakirjaan että hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelmaan, minkä lisäksi niiden toimeenpano aikataulutetaan ja vastuutetaan. Toimeenpanoa myös seurataan ministeriön osastopäällikköpalaverissa säännöllisesti kolmesti vuodessa ja tarvittaessa ministeriön johtoryhmässä.

1. Ministeri Lindströmin oikeudenhoidon kehittämisohjelman toimeenpano (LAVO, OHO, KPO, THY), erityisesti
 - Rakenneuudistukset ml. tuomioistuinhallinnon kehittäminen (OHO, LAVO)
 - Uudistetaan sääntelyä oikeudenkäyntimenettelystä ja muutoksenhausta hallintoasioissa, ja kehitetään korkeinta hallinto-oikeutta ennakkopäätöstuomioistuimen suuntaan. (LAVO)
 - Oikeusavun kokonaissuunnitelma (OHO)
2. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostaminen hallinnonalalla. Varmistetaan, että turvapaikkajuttujen käsittelykustannukset eivät kasva määrärahapäätösten tasosta. (OHO, LAVO, KPO, THY)
3. Oikeusministeriön hallinnonalan toimintaa kehittävät ja tuottavuutta parantavat tietojärjestelmä-hankkeet ja niitä tukevat yhteiset kehittämiskohteet. Varmistetaan, että ICT-hankkeiden kustannukset eivät ylitä suunnitellusta, aikataulut eivät pitene, ja että ne tuottavat tavoitellut hyödyt.
 - Syyttäjien ja yleisten tuomioistuinten aineistopankkihanke (AIPA) (OHO, THY)
 - Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kehittämis- ja asiakastietojärjestelmähanke (Roti) (KPO, THY)
 - Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaationhallintajärjestelmähanke (HAIPA) (OHO, THY)
 - Ulosottotoimen rakenneuudistuksen ICT-hanke (URA-ICT) (OHO, THY)
 - Toimisto- ja viestintäjärjestelmien valtavirtaistamishanke (THY)
 - Yleisissä vaaleissa käytettävä nettiäänestysjärjestelmä, eteneminen esiselvityksen pohjalta (DKY, THY)
 - Oikeusrekisterikeskuksen viranomaistoiminnan tietojärjestelmien kehittäminen (eORK) (THY, OHO)
 - Hankkeiden yhteentoimivuuden ja kustannustehokkuuden varmistaminen arkkitehtuurityöllä sekä yhteisten tietojärjestelmäpalveluiden käytöllä; hankkeiden tietohallinnollinen tukeminen; hankkeiden säännöllinen arviointi riskienhallinnan näkökulmasta (THY, STY)

1.3 Poikkihallinnollisuuden edistäminen

Tulosohjausudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan poikkihallinnollisuutta ja yhteistyötä. Ministeriön sisäistä, hallinnonalan eri toimialoja koskevaa sekä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa toteutettavaa tietojenvaihtoa ja yhteistyötä pyritään lisäämään ja parantamaan eri hankkeiden valmistelun yhteydessä. Ministeriö määrittelee hallinnonalan poikkihallinnollisen yhteistyön teemat ja toimet niiden edistämiseksi.

Erityisesti tällaisia hankkeita ovat

- Asetetaan ministeriön sisäisen johtamisen, organisaation ja toimintakulttuurin kehittämishanke.
- Parannetaan ministeriön tutkimustoiminnan suunnittelua ja koordinointia, päivitetään ministeriön tutkimusstrategia.
- Rikosprosessin tehostaminen ja nopeuttaminen (poliisi-syyttäjä-tuomioistuimet -ketju) (LAVO, KPO)
- Muiden ministeriöiden avustaminen perus- ja ihmisoikeuksista johtuvien vaatimusten huomioinnissa näiden lainvalmisteluhankkeissa (LAVO, DKY)
- Vankien sosiaali- ja terveydenhuolto sote-uudistuksessa (KPO)
- Vankien koulutusjärjestelmän kehittäminen (KPO)
- Osallistutaan Suomi 100 -hankkeeseen
- Ajankohtaisten saamelaisasioiden muodostama kokonaisuus pyritään ratkaisemaan
- Hallinnonalan tulosohjausverkosto tekee ehdotukset hallinnonalan strategiakartan vaikuttavuustavoitteiden mittareiden kehittämiseksi sekä yhteisiksi henkilöstö-, talous-, ICT- ja toimitalajohtamisen tavoitteiksi ja -mittareiksi. (TALY, osastot ja erillisyyksiköt)

Tarkemmin poikkihallinnollisia toimenpiteitä on esitetty jäljempänä toiminnallisten tuloksellisuustavoitteiden yhteydessä kohdassa 2.2.6 'Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö lisäävät toiminnan vaikuttavuutta'.

2 Oikeusministeriön hallinnonalan strategiakartta

Seuraavilla viidellä sivulla olevassa oikeusministeriön hallinnonalan strategiakartassa on kuvattu hallinnonalan visio vuodelle 2025 sekä hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, toiminnalliset tulostavoitteet, henkilöstötavoitteet ja talouteen liittyvät tavoitteet sekä hallinnonalan keskeiset toimenpiteet näiden tavoitteiden ja vision saavuttamiseksi.

Strategiakartassa valkoisella pohjavärillä olevat tavoitteet ja toimenpiteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta tai muusta valtioneuvostotason asiakirjasta. Strategiakartassa violetilla pohjavärillä olevat tavoitteet ja toimenpiteet ovat oikeusministeriön hallinnonalan omista lähtökohdista muodostettuja tavoitteita ja toimenpiteitä.

VISIO 2025: Avoin, aktiivinen ja turvallinen yhteiskunta, jossa jokainen voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen

Oikeusministeriön hallinnonala

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet (ASIAKAS, KANSALAINEN)

Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat. Kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat valmisteluun ja päätöksentekoon. Julkinen hallinto on avoin ja herättää luot-

Oikeusjärjestelmä muodostaa johdon-mukaisen kokonaisuuden, joka tukee ennakoitavuutta ja yhden-vertaisuutta. Lainsäädäntö on selkeää

Lainsäädäntö mahdollistaa kansalaisten toiminnan ja valinnan vapauden ja siten lisää toimeliaisuutta ja hyvinvointia

Heikomman osapuolen suojasta huolehditaan

Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakasläh- töisiä

Oikeusturva toteutuu käytännössä

Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti. Rikollisuus ja sen haitat vähenevät, turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet (PROSESSIT, ORGANISAATIO, JOHTAMINEN, INFRA)

Valtioneuvostossa noudatetaan hyvän lainvalmistelun menettelytapoja

Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja samalla tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista

Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

Kokonaisarkkitehtuuria noudatetaan ja yhteisiä alustoja hyödynnetään

Käsittelyketjut ja -menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

Henkilöstötavoitteet

Johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa

Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

Henkilöstöpolitiikka on oikeudenmukaista ja mahdollistaa henkilöstön jous-

Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

Talouteen liittyvät tavoitteet

Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten pohjalta

Toiminta on kustannus- tehokasta

Taloudellinen liikkumavara (puskuri) mahdollistaa kehittämisen

Oikeusministeriön hallinnonala

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet (ASIAKAS, KANSALAINEN)

Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat. Kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat valmisteluun ja päätöksentekoon. Julkinen hallinto on avoin ja herättää luottamusta

Oikeusjärjestelmä muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, joka tukee ennakoitavuutta ja yhdenvertaisuutta. Lainsäädäntö on selkeää

Lainsäädäntö mahdollistaa kansalaisten toiminnan ja valinnan vapauden ja siten lisää toimeliaisuutta ja hyvinvointia

Heikkomman osapuolen suojasta huolehditaan

Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä

Oikeusturva toteutuu käytännössä

Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti. Rikollisuus ja sen haitat vähenevät, turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät

Hallinnonalan (ml. OM) toimenpiteet

Huolehditaan siitä, että lait valmistellaan perustuslain mukaisiksi

Laaditaan perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma

Laaditaan demokratia- poliittinen toimintaohjelma

Toteutetaan Ahvenanmaan itsehallintolain kokonaisuudistus

Osallistutaan kansalaisyhteiskunnan ja vapaaehtoistyön toimintamedellytysten kehittämiseen

Jatketaan kansalliskielistrategian toimeenpanoa

Valtioneuvostossa laaditut säädösethdotukset tarkastetaan lakitekniseltä kannalta

Osallistutaan lainvalmistelutyön osaamisen parantamiseen ja lakien vaikutusarviointien arviointilautakunnan perustamiseen

Osallistutaan säädösten sujuvoittamistyöhön ja perataan säädökset, jotka eniten haittaavat kansalaisten arkea ja yritystoimintaa

Sujuvoitetaan asunto-osakeyhtiön päätöksentekoa peruskorjaus, esteettömyys- ja täydennysrakentamisessa.

Arvioidaan lunastuskorvauksen määräämistä koskevan lainsäädännön kattavuus ja yhtenäistämistarve

Tehdään lapsen huolto- ja tapamisoikeuslainsäädännön uudistus

Parannetaan rikoksen uhrin asemaa rikosprosessissa

Luodaan kokonaisarkkitehtuuri, jolle asiointipalvelut perustuvat

Kehitetään sähköisiä demokratia-palveluita ja seurataan niiden toimivuutta

Laajennetaan etäpalvelua oikeusavussa ja edunvalvonnassa

Valmistellaan ja otetaan käyttöön AIPA ja HAIPA

Keskitetään summaaristen riita-asioiden käsittely

Kehitetään prosessioikeudellista sääntelyä Oikeudenhoidon uudistamisohjelman mukaisesti

Laajennetaan hallinnollisten sanktioiden käyttöalaa ja selkiytetään sääntelyä

Oikeusavun kokonais-suunnitelmaa toteutetaan laadittavan toimenpideohjelman mukaisesti

Ryhdytään toimenpiteisiin turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostamiseksi

Laaditaan rikosentorjuntaohjelma ja korruption vastainen strategia

Harmaan talouden toiminta tunnistetaan ja sitä torjutaan yhdessä muiden viranomaisten kanssa

Valmistellaan tutkintavankeutta ja sen vaihtoehtoja koskeva lainsäädäntö

Oikeusministeriön hallinnonala

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet (PROSESSIT, ORGANISAATIO, JOHTAMINEN, INFRA)

Valtioneuvostossa noudatetaan hyvän lainvalmistelun menettelytapoja

Organisaatorakenne ja toimintaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja samalla tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista

Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

Kokonaisarkkitehtuuria noudatetaan ja yhteisiä alustoja hyödynnetään

Käsittelyketjut ja -menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

Hallinnonalan (ml. OM) toimenpiteet

Uudistetaan kuulemisohjeet, HELO-ohjeet ja vaikutusarviointiohjeet

Suunnitellaan 2020-luvun tuomioistuinhallinto ja -organisaatio ja jatketaan rakennemuutoksia

Uudistetaan syyttäjälaitoksen organisaatorakenne

Uudistetaan oikeusaputoimistojen organisaatorakenne

Toteutetaan ulosoton rakennemuutos (URA)

Uudistetaan Rikosseuraamuslaitoksen laitoskanta

Valmistellaan ja otetaan käyttöön AIPA, HAIPA ja ROTI. Kehitetään Uljasta ja Kostia

Otetaan käyttöön valtion yhteiset alustat ja palvelut, esim. palvelunäkymät

Lisätään videokuulemisen käyttöä kärjäoikeuksissa ja selvitetään video-tallenteiden käyttöä hovioikeudessa

Laajennetaan sakko-määräysmenettelyn käyttöalaa

Kehitetään vaihtoehtoisia riidanratkaisukeinoja ja käytetään niitä monipuolisesti

Tietojenvaihtoa ja yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa parannetaan

Kehitetään vankien koulutusta ja kuntouttavia toimintoja osana yhteiskunnan normaali-palveluita

Oikeusministeriön hallinnonala

Henkilöstötavoitteet

Johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa

Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

Henkilöstöpolitiikka on oikeudenmukaista ja mahdollistaa henkilöstön joustavan käytön

Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

Hallinnonalan (ml. OM) toimenpiteet

Edistetään ja tuetaan strategisten henkilöstötavoitteiden toteutumista ja vahvistetaan henkilöstösuunnittelua erityisesti jo päätettyjen ja tulevien rakenneuudistusten toteuttamiseksi

Selvitetään mahdollisuudet lisätä oikeuslaitoksen eri toimijoiden yhteistä koulutusta

Lisätään henkilöstön kokemusta, osaamista ja keskinäistä arvontoa tehtäväkiertoa edistämällä

Kehitetään henkilöstön tehtävänkuvia huomioiden erityisesti monipuolisuus ja vaativuus

Lisätään johtamisen arviointia

Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja keskinäistä arvontaa erityisesti ict-, toimitila- ja rakennemuutoksissa

Uudistetaan yhdenvertaisuussuunnitelmat

Oikeusministeriön hallinnonala

Talouteen liittyvät tavoitteet

Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten pohjalta

Toiminta on kustannustehokasta

Taloudellinen liikkumavara (puskuri) mahdollistaa kehittämisen

Hallinnonalan toimenpiteet

Toteutetaan nelivuotinen tulosohjausmalli ottaen huomioon lainkäyttöelinten riippumattomuus

Suunnittelukauden alussa laaditaan nelivuotinen riskienhallinnan kehittämisoh-

Noudatetaan vuosikelloa ja parannetaan en-

Toimitilajohtaminen palvelee toiminnallista kehittämistä ja tuottaa taloudellisia hyötyjä

Niukkojen voimavarojen kohdentamisessa otetaan huomioon oikeusturva ja rikosvastuun toteutuminen sekä asioiden käsittelyketjut

Kirjanpitoyksikköuudistuksen yhteydessä keskitetään taloushallintotehtäviä

Kieku-järjestelmää hyödynnetään laajasti ja tuottavuus paranee

Hankinnoissa selkiytetään rooleja ja saadaan aikaan resurssihyötyjä

Hyödynnetään suunnitelmallisesti ulkopuolista (erit. EU) rahoitusta

Huolehditaan siirtyvien määrärahojen riittävydestä

Korotetaan tuomioistuinten perimiä maksuja ja laajennetaan maksullisuuden soveltamisalaa

3 Tulostavoitteet kaudelle 2017–2020

Oikeusministeriön tulostavoiteasiakirja koostuu oikeusministeriön hallinnonalan strategiakartan mukaisista yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista, toiminnallista tuloksellisuustavoitteista, henkilöstötavoitteista ja talouteen liittyvistä tavoitteista sekä niitä koskevista tärkeimmistä toimenpiteistä. Lisäksi asiakirjaan on kirjattu vuoden 2017 talousarvioehdotuksen mukaiset tavoitteet sekä eräät muut keskeiset toimenpiteet.

Oikeusministeriön tulostavoitteet ja toimenpiteet 2017-2020

Tulostavoiteasiakirjan tavoite tai toimenpide	Osasto/yksikkö				
		2017	2018	2019	2020
Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet (asiakas, kansalainen)					
2.1.1 Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat. Kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat valmisteluun ja päätöksentekoon. Julkinen hallinto on avoin ja herättää luottamusta					
1. Jatketaan valmistelua EU:n tietosuojalainsäädännön täytäntöönpanemiseksi. Annetaan HE vuonna 2018.	LAVO	X	X		
2. Jatketaan työtä Ahvenanmaan itsehallintojärjestelmän nykyaikaistamiseksi. Asiaa valmistelevaan asetetun komitean tulee saada hallituksen esityksen muotoon laadittu loppumietintö valmiiksi 30.4.2017 mennessä.	LAVO	X			
3. Luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja koskevan työryhmän mietintö on valmistunut ja lausuntokierroksella. Asiaa käsitellään parlamentaarisessa seurantaryhmässä. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			
4. Valmistellaan saamelaisia koskevia säädösmuutoksia ja parannetaan luottamusta ja dialogia saamelaiskäräjien kanssa.	DKY, LAVO	X	X		
5. Toimeenpannaan kansalliskielistrategiaa. Edistetään kielellisiä oikeuksia sote-uudistuksen yhteydessä.	DKY	X	X	X	
6. Laaditaan nettiäänestystä koskeva esiselvitys vuonna 2017, ja jatketaan järjestelmän kehittämistä vuosina 2018-2020.	DKY	X	X	X	X
7. Käynnistetään uuden kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan toiminta.	DKY	X	X	X	
8. Edistetään yhdenvertaisuutta ja hyviä etnisiä suhteita. Ehkäistään syrjintää ja vihapuhetta.	DKY	X	X	X	X
9. Valmistellaan tiedustelutoiminnan valvontajärjestelmästä ehdotus virkamiestyöryhmässä. Valmistelua ohjaa parlamentaarinen seurantaryhmä. Annetaan HE viimeistään vuonna 2018 (yhteensovittuna PLM:n ja SM:n hankkeiden kanssa).	LAVO	X			

2.1.2 Oikeusjärjestelmä muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, joka tukee ennakoitavuutta ja yhdenvertaisuutta. Lainsäädäntö on selkeää

2.1.3 Lainsäädäntö mahdollistaa kansalaisten toiminnan ja valinnan vapauden ja siten lisää toimeliaisuutta ja hyvinvointia

1. Jatketaan osakeyhtiölain muutostarpeiden selvittämistä. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			
2. Arvioidaan erityisesti purkavana lisärakentamisena toteutettavan täydennysrakentamisen osalta mahdollisuuksia lieventää asunto-osakeyhtiön yhtiökokouksen päätöksenteon yksimielisyysvaatimusta 2/3:n määränemmistövaatimukseksi. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			
3. Arvioidaan lunastuslain mukaisen lunastuskorvauksen määräämistä koskevan lainsäädännön kattavuus ja yhtenäistämistarve sekä päätetään hankkeen jatkovalmistelusta.	LAVO	X			
4. Jatketaan nimilainsäädännön uudistamista. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			
5. Arvioidaan konkurssilain toimivuutta tavoitteena yksinkertaistaa konkurssimenettelyä. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			

2.1.4 Heikomman osapuolen suojasta huolehditaan

1. Tehdään lapsen huolto- ja tapaamisoikeuslainsäädännön uudistus. Annetaan HE syksyllä 2017.	LAVO	X			
2. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostamiseksi parannetaan oikeusavun resursseja. Tuetaan oikeusavun lisärekrytointeja.	OHO	X	X	X	
3. Valmistellaan ehdotukset uhrin tarpeet huomioon ottavista hyvistä käytännöistä rikosprosessissa.	KPO, OHO, LAVO	X			
4. Rikoksen uhreille tarjottavat tukipalvelut järjestetään uhridirektiivin edellyttämällä tavalla yhteistyössä sosiaali- ja terveyshallinnon ja palveluita tuottavien järjestöjen kanssa. Otetaan käyttöön rikosuhrimaksu ja kehitetään siihen liittyvää valtionavustusjärjestelmää.	KPO, TALY	X	X	X	X

2.1.5 Oikeusturva toteutuu käytännössä

1. Jatketaan valmistelua oikeudenkäyntimenettelyä hallintoasioissa koskevan sääntelyn uudistamiseksi täsmällisemmäksi ja informatiivisemmaksi. Tavoitteena on korvata nykyinen hallintolainkäyttölaki uudella lailla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Annetaan HE syksyllä 2017.	LAVO	X			
2. Jatketaan rikosprosessin keventämistä koskevan sääntelyn kehittämistä arviomuistiosta saadun palautteen pohjalta. Annetaan HE vuonna 2017.	LAVO	X			
3. Selvitetään hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamista kehyskaudella.	LAVO	X	X	X	
4. Oikeusavun kokonaissuunnitelman toteuttaminen aloitetaan monipuolistamalla oikeudellisen neuvonnan muotoja (chat-pilotointia laajennetaan) ja ryhtymällä kehittämään oikeusaputoimistojen asiakirjapohjia ja toimintatapoja kehyskauden aikana.	OHO	X	X		
5. Yleisen edunvalvonnan prosesseja kehitetään parhaiden käytäntöjen mukaisiksi (yleisen edunvalvonnan laadun arvioinnin aloittaminen).	OHO	X	X		
6. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostamiseksi tuomioistuimissa hajautetaan näiden asioiden käsittely Helsingin hallinto-oikeuden lisäksi kolmeen muuhun hallinto-oikeuteen. Hajauttaminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2017 aikana.	OHO, LAVO	X			
7. Riidattomien velkomusasioiden ja eräiden muiden siviilioikeudellisten asioiden ns. summaaristen asioiden käsittely keskitetään eräisiin käräjäoikeuksiin.	OHO, LAVO	X			

2.1.6 Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä

1. Laaditaan menetelmät ja tekniset edellytykset yhtenäisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämiseksi kehyskaudella; edistetään KaPa-palveluiden käyttöönottoa hallinnonalalla.	THY	X	X	X	X
2. Valmistellaan HE internetissä julkaistavasta maksukyvyttömyysmenettelyrekisteristä siten, että laki voidaan saattaa voimaan vuonna 2018.	LAVO, OHO	X	X		
3. Toteutetaan oikeusaputoimistojen etäpalveluprojektin (2014–2015) jatkotoimenpiteet oikeusapu- ja edunvalvontapiirien etäpalveluhankkeessa.	OHO	X	X		
4. Valmistellaan ja otetaan käyttöön kokonaisuudessaan vuonna 2018 syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten asian- ja dokumentinhallintajärjestelmä (AIPA).	OHO, THY, KPO	X	X	X	

5. Valmistellaan ja otetaan kokonaisuudessaan käyttöön vuonna 2018 hallintotuomioistuinten asiakirjahallinnan, raportoinnin ja sähköisen asioinnin hanke (HAIPA) tavoitteena ottaa järjestelmä käyttöön vuonna 2020.	OHO, THY	X	X	X	X
6. Hilda-hankkeen osalta OM:ssä on tehty 11.10.2016 päätös siitä, että Hilda kilpailutetaan osana Valtorin Vahva-hanketta. Tavoitteena on ottaa Hilda käyttöön viimeistään 1.1.2018. Hankkeen toimikausi on pidennetty 30.6.2018 saakka.	OHO, KPO, THY	X	X		
7. Järjestetään AIPAn 0-vaiheen käyttöönottoon liittyvä toiminnanmuutoksen ja järjestelmän käyttöönottoon liittyvä kouluttajavalmennus ja valtakunnallinen koulutus hankkeen käyttöönottoaikataulun mukaisessa tahdissa vuosien 2016–2017 aikana.	OHO	X	X		
8. Edistetään digitalisaatiosuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä ja päivitetään suunnitelmaa tarpeen mukaisesti.	THY	X	X	X	X
9. Edistetään ulosoton rakenneuudistushankkeeseen liittyvän URA ICT –hankkeen toteuttamista.	OHO	X	X		
10. Arvioidaan hankkeita säännöllisesti riskienhallinnan näkökulmasta.	STY, THY	X	X	X	X
11. Toteutetaan Oikeusrekisterikeskuksen eORK-hanke vuosien 2017-2019 aikana.	THY, OHO	X	X	X	
12. Kehitetään yleisen edunvalvonnan palveluprosessia antamalla palvelulupaus uuden asiakkaan ja yleisen edunvalvojan ensitapaamiseen kuluva ajasta.	OHO	X	X	X	X

2.1.7 Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti. Rikollisuus ja sen haitat vähenevät, turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät

1. Kehitetään paikallista rikosentorjuntaa vuonna 2016 valmistellun rikosentorjuntaohjelman mukaisesti.	KPO	X			
2. Korruption vastaisia toimenpiteitä toteutetaan v. 2016 laaditun strategian mukaisesti.	KPO	X			
3. Rangaistusten ennalta estävyyden vaikutuksen tehostamiseksi ja lisäämiseksi ryhdytään korvaaviin toimenpiteisiin erityisesti toistuviin rikoksiin syyllistyvien osalta (riihipöytäkirja 2015). Vuonna 2017 valmistellaan toimenpiteitä vuonna 2016 valmistuneen arviomuiston perusteella.	KPO	X			
4. Tarkistetaan ensikertalaisuussäännöksiä. Annetaan mahdollinen HE vuonna 2017.	KPO	X			
5. Selvitetään ehdollisen vankeusrangaistuksen tehostamismahdollisuudet laajentamalla oheisseuraamusten käyttöalaa. Annetaan HE vuonna 2018.	KPO	X	X		

6. Teetetään tutkimus, jonka tarkoituksena on selvittää yleistä oikeustajua ja näkemyksiä erilaisista seurasuoritusvaihtoehdoista. Tutkimus valmistuu kesällä 2017. Arvioidaan tutkimuksen pohjalta tarvittavat toimenpiteet.	KPO	X	X		
7. Huolehditaan vankien taloudellisia etuuksia koskevan uudistuksen voimaan saattamisesta.	KPO	X			
8. Laaditaan arvio rikollisuuden ehkäisyn kustannustehokkuudesta ja kehitetään arviointimenetelmiä.	KPO	X			

2.2 Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

2.2.1 Valtioneuvostossa noudatetaan hyvän lainvalmistelun menettelytapoja

1. Uudistetaan hallituksen esitysten laatimissuhteet. Järjestetään koulutusta uudesta kuulemisohjeesta ja lausuntopalvelu.fi:stä.	LAVO, DKY	X			
---	-----------	---	--	--	--

2.2.2 Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja samalla tukevat henkilöstön osallisuuden vahvistamista

1. Käräjäoikeusverkon jatkokehittämistä ja summaaristen asioiden keskittämistä valmistellaan tulevien linjausten mukaisesti tavoitteena saattaa uudistus voimaan vuoden 2018 aikana.	OHO	X	X		
2. Tuomioistuinviraston perustamista valmisteleva toimikunnan määräaika päättyy helmikuun lopussa 2017. Toimikunnan mietinnöstä järjestetään lausuntokierros vuoden 2017 aikana päätöksenteon pohjaksi.	OHO	X			
3. Vuosien 2017–2018 aikana selvitetään tarve hovi- ja hallinto-oikeuksien rakenneuudistuksen jatkamiselle.	OHO	X	X		
4. Käynnistetään uusi tuomarikoulutusjärjestelmä vuoden 2017 aikana.	OHO	X			
5. Toteutetaan AIPAN käyttöönottoon liittyvä muutosjohtamisen /-valmennuksen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet hankkeen käyttöönottoaikataulun mukaisessa tahdissa.	OHO	X	X		
6. Edistetään tarkoituksenmukaisten kokoonpanojen käyttöä tuomioistuimissa mahdollisesti lainsäädäntöä kehittämällä sekä tulosoikeuksien keinoin kehityskaudella.	OHO, LAVO	X	X	X	X
7. Vuoden 2017 aikana selvitetään yhden oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamista.	OHO	X			
8. Laaditaan tarvittavat säännökset ulosottolaitoksen organisoimiseksi yhdeksi valtakunnalliseksi virastoksi. Annetaan HE vuonna 2017.	OHO, LAVO	X			

9. Tarkistetaan ulosottolaitoksen henkilöstön virkaehtosopimukset osana ulosottotoimen rakenneuudistusta vuoden 2018 aikana.	OHO	X	X		
10. Uudistetaan syyttäjälaitoksen organisaatorakenne siten, että tavoitteena on uuden lain voimaantulo vuonna 2018.	KPO	X	X		
11. Uudistetaan Rikosseuraamuslaitoksen toimitilaverkostoa syksyllä 2015 tehdyn päätöksen mukaisesti vuosien 2016–2019 aikana. Valmistellaan Rikosseuraamuslaitoksen toimitilojen kehittämiseen liittyvät oikeusministeriön päätökset.	KPO	X	X		
12. Talous- ja velkaneuvonnan siirto valmistellaan tulevien linjausten mukaisesti.	OHO, LAVO	X	X		
13. Toteutetaan ministeriön sisäisen viestinnän tehtävien ja resurssien uudelleenjärjestelyt.	HALY,VY	X			

2.2.3 Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

1. Otetaan käyttöön sähköinen asiointi ja uusi asianhallintajärjestelmä kuluttajariitalautakunnassa kokonaisuudessaan keväällä 2016 2017	OHO	X			
2. Parannetaan oikeusavun sähköisten järjestelmien (EDVARD ja ROMEO) käytettävyyttä tukemaan nykyistä paremmin parhaita käytäntöjä.	OHO	X			
3. Suunnitellaan ja valmistellaan AIPAn vaatima istuntosalitekniikka. Tarvittavat laitehankinnat ja salien varustus jaksotetaan useille vuosille kehyskaudella	OHO	X	X	X	
4. Julkaistaan tietojärjestelmiä koskevan koulutuskonseptin ensimmäinen versio vuoden 2017 alussa, jonka jälkeen koulutuskonsepti jalkautetaan OM:n hallinnonalan virastoille ja toiminnankehittämishankkeille. Koulutuskonseptista kerätään palautetta ja sitä jatkokehitetään vuosien 2017 – 2018 aikana.	OHO	X	X		
5. Valmistellaan ja otetaan käyttöön ROTI-järjestelmä. Valmistellaan käyttöönoton edellyttämät säädösmuutokset tavoitteena antaa hallituksen esitys vuonna 2018.	KPO	X	X		
6. Osallistutaan EU:n rajat ylittävien elatusapujen perintään tarkoitettun iSupport –sähköisen asianhallintajärjestelmän jatkohankkeeseen (2.0). Valmistaudutaan järjestelmän käyttöön ottoon syksyllä 2017.	OHO	X	X		

2.2.4 Kokonaisarkkitehtuuria noudatetaan ja yhteisiä alustoja hyödynnetään

1. Valtavirtaistamishankkeessa otetaan vuoden 2017 aikana käyttöön yhteiset työkaluohjelmat yleisissä tuomioistuimissa ja vuoden 2018 aikana ulosottolaitoksessa.	THY	X	X		
---	-----	---	---	--	--

2. Vakiinnutetaan kehyskaudella kokonaisarkkitehtuurin hallintamalli; jalkautetaan arkkitehtuuriprosessit vuoden 2017 aikana.	THY	X	X	X	X
3. Kehitetään ja otetaan kehyskaudella käyttöön hallinnonalan yhteisiä tietojärjestelmäpalveluita kuten lokitus ja pitkäaikaissäilytysratkaisu; vuoden 2017 tavoitteena on yhteisen portaaliratkaisun toteuttaminen.	THY	X	X	X	X
4. Toteutetaan tietoturva-asetuksen mukaisen asiakirjojen luokittelupäätöksen toimeenpano.	HALY, STY, THY	X			
5. Huolehditaan, että hallinnonalan asianhallinnan ja sähköisen asioinnin palvelut täyttävät EU:n tietosuoja-asetuksen ja direktiivin vaatimukset annettavassa määräajassa.	osastot, THY	X	X		
6. Siirrytään valtioneuvoston yhteiseen julkaisujärjestelmään (YJA) ministeriön verkkosivujen osalta vuonna 2017 ja tehdään päätös hallinnonalan julkaisujärjestelmästä vuoden 2018 aikana.	VY	X	X		
7. Valmistaudutaan Valtorin tarjoamien yhteisten palveluiden käyttöönottoon uudistamalla perustietotekniikkaa kuten tietoliikenne, mobiilipäätelaite- ja työasemapalvelut.	THY	X	X	X	X
8. Toteutetaan valtioneuvoston yhteisen asiankäsittelyjärjestelmän käyttöönotto ministeriössä.	HALY, osastot ja erillisyyksiköt	X	X	X	X
9. Otetaan käyttöön valtioneuvoston yhteinen virtuaalityöpöytä (uusi intranet) ministeriössä.	HALY, osastot ja erillisyyksiköt	X	X		
10. Otetaan käyttöön valtioneuvoston uusi hankerekisteri (hankeikkuna) ministeriössä ja toteutetaan hanketiedon siirto ministeriön asianhallinnasta hankeikkunaan.	HALY, osastot ja erillisyyksiköt	X			

2.2.5 Käsittelyketjut ja -menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

1. Selvitetään videokuulemisen käytön laajentamista käräjäoikeuksissa osana rikosprosessin keventämistä koskevaa valmistelua. Annetaan HE vuonna 2017. Käyttöönoton lisäämistä tuetaan järjestämällä yhteistä koulutusta tuomioistuimille ja oikeusavustajille.	LAVO, OHO	X			
2. Laajennetaan sakkomääräysmenettelyn käyttöalaa vuonna 2018.	LAVO	X	X		
3. Videotallenteiden käyttöä muutoksenhaussa selvitetään aikaisintaan vuonna 2017.	OHO, LAVO	X			
4. Valmistellaan lainsäädäntöä, jolla yksinkertaistetaan sakon muuntorangaistusmenettelyä.	KPO, LAVO	X	X		
5. Valmistellaan lainsäädäntöä, jolla sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanon aloittamistehtävät siirretään ulosottolaitokselta Rikosseuraamuslaitokselle.	KPO, OHO	X	X		

2.2.6 Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

1.	Päätöksentekoa tukevaa oikeuspoliittista tietopohjaa vahvistetaan erityisesti tukemalla Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituuttia.	KPO, LAVO, OHO, DKY	X	X	X	X
2.	Parannetaan ministeriön tutkimustoiminnan suunnittelua ja koordinoitua, EU-rahoitusinstrumenttien hyödyntämistä sekä päivitetään ministeriön tutkimusstrategia.	HALY	X	X	X	
3.	Poikkihallinnollista yhteistyötä lisätään rangaistusta suorittavien normaalipalveluihin pääsyn tehostamiseksi. Osallistutaan opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen rahoitus- ja ohjausjärjestelmäuudistuksiin vankilaopetuksen jatkuvuuden turvaamiseksi sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaan rangaistuksista vapautuvien asunnottomuuden vähentämiseksi vuosina 2016–2019.	KPO	X	X	X	
4.	Osallistutaan poikkihallinnolliseen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan rikoksiin syyllistyneiden nuorten palveluiden kehittämiseksi.	KPO	X	X	X	X
5.	Arvioidaan vuosina 2016–2017 ministeriön ja hallinnonalan kansainvälisen toiminnan laajuus ja kohdentuminen.	osastot ja erillisyyksiköt	X			
6.	Kehitetään oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen yhteisiä valmisteluprosesseja.	KPO	X			
7.	Koulutusyksiköiden yhteistyön lisääminen ja kehittäminen toteutetaan kehyskaudella vuonna 2016 laaditun suunnitelman mukaisesti.	OHO, KPO	X	X	X	X

2.3 Henkilöstötavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

1.	Edistetään ja tuetaan strategisten henkilöstötavoitteiden toteutumista hallinnonalalla.	HALY, tulosohtaat osastot ja yksiköt	X			
2.	Edistetään johtamisen arviointia hallinnonalalla tavoitteena systemaattinen johtamisen arviointi viimeistään vuoden 2018 alusta lukien (360-arviointi osana Kiekua).	HALY, osastot ja erillisyyksiköt	X	X		
3.	Viimeistään vuoden 2018 alkupuolella kartoitetaan henkilökierron käyttökokemuksia hallinnonalan virastoissa henkilökiertojen järjestämistä koskevan ohjeen pohjalta.	HALY, osastot ja erillisyyksiköt	X	X		
4.	Vaikutetaan hyvään henkilöstöpolitiikkaan VNHY:n toiminnassa osallistumalla aktiivisesti yhteisten asioiden valmisteluun.	HALY	X	X	X	X
5.	Kehitetään koko henkilöstön viestintäosaamista; tehdään suunnitelma uuden henkilöstön viestintäkoulutuksesta sekä viestinnän täydennyskoulutuksesta.	VY	X	X		
6.	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman pohjalta edistetään monimuotoisuusjohtamista.	DKY	X	X	X	X

2.4 Talouteen liittyvät tavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

2.4.1 Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohjausmallin myötä

1. Vakiinnutetaan vuonna 2015 oikeusministeriöön siirtyneiden valtuutettujen tulosohjausmenettelyt ja edistetään synergiaa valtuutettujen toimistojen kesken.	DKY	X	X		
2. Hallinnonalan tulosohjausverkosto tekee ehdotukset mm. hallinnonalan strategiakartan vaikuttavuustavoitteiden mittareiden kehittämiseksi sekä yhteisiksi henkilöstö-, talous-, ICT- ja toimitilajohtamisen tavoitteiksi ja -mittareiksi.	TALY, osastot ja erillisyyksiköt	X			
3. Toteutetaan nelivuotisen riskienhallinnan kehittämisohjelman 2016-2019 toimenpiteet.	STY	X	X	X	
4. Terävöitetään Oikeusrekisterikeskuksen tulosohjausta varmistaen siirtyvien määrärahojen kasvattaminen ja riittävän tason muodostaminen kehyskauden loppuun mennessä. Aikataulutetaan laadittujen suunnitelmien toimenpidesuosituksat suunnittelukaudelle.	THY, TALY, osastot	X	X	X	X

2.4.2 Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten pohjalta

1. Niukkojen voimavarojen kohdentamisessa otetaan huomioon oikeusturva ja rikosvastuun toteutuminen sekä asioiden käsittelyketjut.	OHO, KPO	X	X	X	
2. Toimeenpannaan vuonna 2016 päivitetyn hallinnonalan työympäristö- ja toimitilastrategian toimenpiteet strategian liitteenä olevan kehityshankekartan mukaisesti. Laaditaan sektorikohtaiset tarkennetut säästöpotentiaaliarviot keväällä 2017.	TALY, OHO, KPO	X	X	X	X

2.4.3 Toiminta on kustannustehokasta

1. Taloushallinnon tehtäviä keskitetään hyödyntämällä organisaatiomuutosten tilanne. Perustetaan hallinnonalan taloushallintoverkosto.	TALY, OHO, KPO, THY	X	X	X	X
2. Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtäviä siirretään ja keskitetään Palkeisiin (10/2017). Yhteistyössä Palkeiden kanssa hyödynnetään hallinnonalan taloushallintoverkostoa.	TALY	X			
3. Kiekun sekä henkilöstö- ja taloushallinnon toimintatapamuutosten toiminnalliset ja tuottavuushyödyt arvioidaan vuosina 2018–2019.	TALY, HALY		X	X	

4.	Vuosien 2016–2017 aikana otetaan kirjanpitoyksiköissä käyttöön Hankinnasta maksuun -hankkeen parhaat käytännöt kehysäästön toteuttamiseksi. Automaation piirissä olevien ostolaskujen osuus on vähintään 50 % vuoden 2017 loppuun mennessä (nykyään 2,5 %).	TALY, HALY, OHO, KPO, THY	X	X		
5.	Lisätään hankintatoimen suunnitelmallisuutta ja kehitetään hankintatoimen prosesseja; otetaan käyttöön sähköiset hankintamenettelyt.	HALY, TALY, OHO, THY, KPO	X	X	X	X
6.	Toteutetaan Kiekun työpanoksen kohdentamisen arviointi ja hyödynnetään tietoja johtamisessa ja tulostuloksissa.	STY, TALY	X			

2.4.4 Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa kehittämisen

1.	Hallinnonalan kaikilla toimintamenomomenteilla siirtyvien määrärahojen taso on vähintään 8 % vuoden 2019 lopussa. Kasvaneita siirtyviä määrärahoja käytetään suunnitellusti kohdentamalla niiden käyttöä tuottavuuden lisäämiseen kehysäästöihin sopeutumista varten. ORK:n taloudellinen tilanne vakautetaan v. 2017.	osastot ja erillisyyksiköt	X	X	X	
2.	Ministeriön tutkimuskoordinaattorin tehtävään yhdistetään EU-rahoitusinstrumenttien hyödyntäminen ja toimien koordinointi.	HALY	X			
3.	Tehostetaan tuottavuusrahoitusta saaneiden ICT-hankkeiden taloussuunnittelua ja –seurantaa.	TALY, THY, osastot	X	X	X	X

2.5 Muut tavoitteet: Muut vuosina 2017-2020 hoidettavat keskeiset hankkeet ja toimenpidekokonaisuudet

1.	Euroopan syyttäjänvirastoa (EPPO) ja Eurojustia koskevien neuvottelujen loppuunsaattaminen sekä tarvittavat täytäntöönpanotoimet (EPPO:n osalta edellyttäen, että Suomi osallistuu EPPO:n perustamiseen).	KPO, LAVO	X	X	X	
----	---	-----------	---	---	---	--

4 Voimavarat

4.1 Henkilöstömäärä ja määrärahat kehyskaudella

Oikeusministeriön toimintamenomomentin 25.01.01 määrärahojen ja niillä palkatun henkilöstön jakautuminen osastoittain ja yksiköittäin vuosina 2017–2020 on seuraava.

TAULUKKO. Henkilötyövuosijako 2017–2020

Osastojen ja yksiköiden henkilötyövuodet 2016–2019	2017	2018	2019	2020	Muutos 2017–2020
Ministeriön johto	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Kriminaalipoliittinen osasto	25,5	25,5	25,5	25,5	0,0
Lainvalmisteluosasto	77,5	77,0	77,0	77,0	-0,5
Oikeushallinto-osasto	40,5	39,5	39,5	39,5	-1,0
Demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikkö	24,5	24,0	24,0	24,0	-0,5
Hallintoyksikkö	28,0	24,5	23,5	22,0	-6,0
Sisäisen tarkastuksen yksikkö	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0
Talousyksikkö	9,0	9,0	9,0	9,0	0,0
Tietohallintoyksikkö	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0
Viestintäyksikkö	6,5	6,0	6,0	6,0	-0,5
Yhteensä	218,5	212,5	211,5	210,0	-8,5

TAULUKKO. Määrärahajako 2017–2020

Osastojen ja yksiköiden määrärahat 2017–2020 (1 000 euroa)	2017	2018	2019	2020	Muutos 2017–2020
Ministeriön johto					
- palkkausmenot	170	170	170	170	0
- muut menot	120	120	120	120	0
- tutkimusmääräraha	300	300	300	300	0
- yhteensä	590	590	590	590	0
Kriminaalipoliittinen osasto					
- palkkausmenot	2 040	2 010	2 010	2 010	-30
- muut menot	215	215	215	215	0
- yhteensä	2 255	2 220	2 220	2 220	-30
Lainvalmisteluosasto					
- palkkausmenot	5 850	5 790	5 790	5 790	-60
- muut menot	351	345	340	340	-11
- yhteensä	6 201	6 135	6 130	6 130	-71
Oikeushallinto-osasto					
- palkkausmenot	3 160	3 100	3 100	3 100	-60
- muut menot	250	250	250	250	0
- yhteensä	3 410	3 350	3 350	3 350	-60
Demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikkö					
- palkkausmenot	1 640	1 610	1 610	1 610	-30
- muut menot	355	350	550	350	-5
- yhteensä	1 995	1 960	2 160	1 960	-35
Hallintoyksikkö					
- palkkausmenot	1 730	1 550	1 550	1 470	-260
- muut menot	450	445	445	445	-5
- yhteensä	2 180	1 995	1 995	1 915	-265
Sisäisen tarkastuksen yksikkö					
- palkkausmenot	167	167	167	167	0
- muut menot	72	72	72	72	0
- yhteensä	239	239	239	239	0
Talouslyksikkö					
- palkkausmenot	700	700	700	700	0
- muut menot	33	33	33	33	0
- yhteensä	733	733	733	733	0
Tietohallintoyksikkö					
- palkkausmenot	365	365	365	365	0
- muut menot	18	18	18	18	0
- yhteensä	383	383	383	383	0
Viestintäyksikkö					
- palkkausmenot	480	465	465	465	-15
- muut menot	31	31	31	31	0
- yhteensä	511	496	496	496	-15
Hallinnonalan yhteiset tietohallintomenot	1 800	1 800	1 500	1 500	-300
Ministeriön yhteiset menot	1 050	950	950	950	0
Yhteensä	21 347	20 851	20 746	20 466	-635
Talousarviomääräraha/-arvio	20 458	19 910	19 852	19 841	-1 004
Jaetaan yli (-) / alle (+) talousarviomäärärahan	-889	-941	-894	-625	
Siirtyvän määrärahan %-osuus	28 %	25 %	20 %	17 %	

Määrärahatilanteen tasapainottamiseksi asetetuista htv- ja määrärahapuitteista on pidettävä kiinni. Säästö- tavoitteiden toteuttaminen vaatii osastoilta ja erillisyyksiköiltä aktiivisia toimenpiteitä. Henkilöstön lomara- hojen vaihtamiseen vapaapäiviksi ja palkattomiin virkavapaisiin suhtaudutaan myönteisesti.

Ministeriössä on edelleen voimassa rekrytointilupamenettely. Toimenpiteisiin avoimeksi tulevan viran täyt- tämiseksi ei saa ryhtyä ilman kansliapäällikön kirjallista lupaa. Sama koskee määräaikaiseen virkasuhtee-

seen ottamista ja määräyksen jatkamista sekä sijaisten palkkaamista. Rekrytointilupaa koskeva esitys osoitetaan kansliapäällikölle ja toimitetaan hallintoyksikölle, joka antaa asiasta kansliapäällikölle lausunnon.

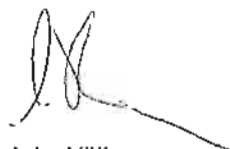
5 Seuranta ja arviointi

Ministeriön osastot ja erillisyyksiköt varmistavat sisäisessä tulosjohtamisprosessissaan tässä tulostavoiteasiakirjassa sovittujen tavoitteiden toteuttamisen osasto-, yksikkö- ja virkamieskohtaisesti.

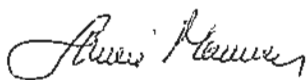
Ministeriön toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan oikeusministeriön vuoden 2017 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa, joka laaditaan ja hyväksytään viimeistään 28.2.2018. Alustava raportointi tapahtuu elokuussa 2017 laadittavassa puolivuositarkastuksessa, joka sisältää arvion näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Osastot ja erillisyyksiköt saattavat viipymättä ministeriön ylimmän johdon tietoon, jos tavoitteiden toteutumisessa ilmenee toiminnan kannalta merkittäviä ongelmia.

13.12.2016

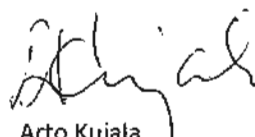
Asko Välimaa
kansliapäällikkö

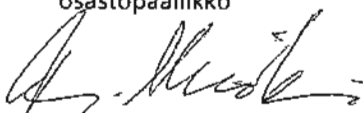
Sami Manninen
lainvalmisteluosaston
osastopäällikkö

Kari Kiesiläinen
oikeushallinto-osaston
osastopäällikkö

Arto Kujala
kriminaalipoliittisen osaston
osastopäällikkö

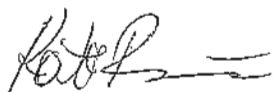
Olli Mutttilainen
hallintojohtaja

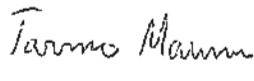
Tapio Laamanen
talousjohtaja

Johanna Suurpää
demokratia-, kieli-
ja perusoikeusasioiden yksikön johtaja

Kati Pärnänen
viestintäjohtaja

Tarmo Maunu
tietohallintojohtaja

Kaisa Sistonen
tarkastusjohtaja

- LIITE 1 Vuosina 2017–2020 annettaviksi suunnitellut hallituksen esitykset sekä osallistuminen EU- ja kansainvälisten lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun
- LIITE 2 Sisäisen tarkastuksen yksikön riskiperusteinen toimintasuunnitelma 2017–2020

LIITE 1

Liitteessä 1 on vuosina 2017–2020 annettaviksi suunnitellut hallituksen esitykset sekä osallistuminen EU- ja kansainvälisten lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun. Osastot huolehtivat siitä, että valmistelun alusta alkaen kiinnitetään huomiota siihen, että

- hallituksen esitykset, U-kirjelmät ja muut valmisteluasiakirjat laaditaan mahdollisimman tiiviiksi kuitenkin niin, että esimerkiksi esityksen olennaiset taloudelliset ja muut vaikutukset on johdonmukaisesti ja selkeästi kuvattu,
- kullakin eduskunnan istuntokaudella annettaviksi ilmoitetaan vain ne esitykset, jotka suurella todennäköisyydellä saadaan annetuiksi,
- noudatetaan Sujuvampaan lainvalmisteluun -hankkeen viitoittamia hyvän lainvalmisteluprosessin menettelytapoja.

(LAVO, OHO, KPO, DKY)

1. Vuosina 2017–2020 annettavat keskeiset hallituksen esitykset

Laajat

HE	tutkintamääräysdirektiivin voimaan saattamisesta (LAVO 2017)
HE	lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta (LAVO 2017)
HE	maksupalvelulain muuttamisesta (direktiivin täytäntöönpano) (LAVO 2017)
HE	osakeyhtiölain muuttamisesta (selvitettyjen muutostarpeiden toteuttaminen) (LAVO 2017)
HE	nimilain uudistamisesta (LAVO 2017)
HE	oikeudenkäyntimenettelystä hallintoasioissa (LAVO 2017)
HE	maksukyvyttömyysasetuksen täytäntöönpanemiseksi (LAVO 2017)
HE	konkurssilain tarkistamisesta (EU:n maksukyvyttömyysasetuksen edellyttämät muutokset ja konkurssimenettelyn yksinkertaistaminen) (LAVO 2017)
HE	rikosprosessin keventämisestä (LAVO 2017)
HE	Ahvenanmaan itsehallintolain uudistamiseksi (LAVO 2017)
HE	henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi (LAVO 2017)
HE	tietosuojadirektiivin täytäntöönpanemiseksi (LAVO 2017)
HE	ulosottokaaren muuttamisesta (OHO 2017)
HE	käräjäoikeuslain muuttamiseksi käräjäoikeusrakenteen osalta sekä eräiden erityisten asiaryhmien oikeuspaikkaa koskevien säännösten uudistamiseksi (OHO 2017)
HE	sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (KPO 2017)
HE	ROTI-järjestelmän edellyttämiksi lainsäädännön muutoksiksi (KPO 2019)

- HE syyttäjälaitoksen organisaation uudistamisesta (KPO 2018)
- HE saamelaiskäräjälaiksi (DKY, LAVO 2017)
- HE vaali- ja puoluelainsäädännön muuttamisesta (itsehallintoalueista (SOTE) johtuvat muutokset) (DKY)

Suppeat

- HE laiksi eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta (LAVO 2017)
- HE rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta (LAVO 2017)
- HE sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta (rangaistusmääräysmenettelyn laajentaminen) (LAVO 2017)
- HE laiksi oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta (summaaristen asioiden käsittelyn keskittäminen eräisiin käräjäoikeuksiin) (LAVO 2017)
- HE valmismatkalain muuttamisesta (direktiivin täytäntöönpano) (LAVO 2017)
- HE asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta (purkava lisärakentaminen, huoneiston käyttötarkoituksen muutos) (LAVO 2017)
- HE rikoslain muuttamisesta (ehdollisen rangaistukset ja oheisseuraamukset) (KPO 2017)
- HE rikoslain muuttamisesta (ensikertaisuussäännös) (KPO 2017)
- HE sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanotehtävien siirtämisestä ulosottolaitokselta Rikosseuraamuslaitokselle (KPO 2018)
- HE Eurojustista ja (mahdollisesti) Euroopan syyttäjänvirastosta (EPPO) annettavien asetusten täydentämisestä kansallisella sääntelyllä (KPO, LAVO 2017-2020)
- HE saamen kielilaiksi (DKY 2017)

2. EU- ja kansainvälinen säädösvalmistelu

Osallistutaan EU- ja kansainväliseen säädösvalmisteluun oikeusministeriön kansainvälistä yhteistyötä koskevien linjausten mukaisesti erityisesti Euroopan unionissa, sekä mm. Pohjoismaisen yhteistyön, Euroopan neuvoston, Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin, YK:n alajärjestöjen ja UNIDROIT`n puitteissa (LAVO).

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteinen toimintasuunnitelma 2017 – 2020

	2017 suunnitelma	2018 alustava suunnitelma	2019 alustava suunnitelma	2020 alustava suunnitelma
Strategia, ydintehtävät ja -prosessit (ministeriö ja hallinnonala)	Hallinnonalan merkittävimpien ICT-hankkeiden (AIPA, HAIPA, ROTI, URA-ICT) läpiviennin varmistaminen (OSTO-PALVELU) - jatkoa ed. vuodesta Henkilöstön työpanoksen kohdentaminen Kieku-järjestelmässä talousarviolain oikeiden ja riittävien tietojen kannalta (mm. tuomioistuimet sekä syyttäjä-, oikeusapu- ja ulosottosektori) (OSTO-PALVELU)	Hallinnonalan merkittävimpien ICT-hankkeiden (AIPA, HAIPA, ROTI, URA-ICT) läpiviennin varmistaminen (OSTO-PALVELU) - jatkoa ed. vuodesta Tulosohjattavien virastojen (esim. valtuutetut) arviointi - ohjauksen periaatteet, toimintatavat, tuloksellisuus Oikeusavun rakenneuudistus Hovi- ja hallinto-oikeuksien rakenneuudistuksen vaikutukset	Hallinnonalan merkittävimpien ICT-hankkeiden (AIPA, HAIPA, ROTI, URA-ICT) läpiviennin varmistaminen (OSTO-PALVELU) - jatkoa ed. vuodesta Tulosohjattavan viraston arviointi - ohjauksen periaatteet, toimintatavat, tuloksellisuus Syyttäjälaitoksen rakenneuudistus Käräjäoikeusverkoston uudistuksen vaikutukset	ICT-hankkeiden läpiviennin varmistaminen Tulosohjattavan viraston arviointi - ohjauksen periaatteet, toimintatavat, tuloksellisuus Ulosottolaitoksen rakenneuudistus
Tukitehtävät ja -palvelut (ministeriö ja hallinnonala)	Rikosrekisterin tietoturvaluus ja hallinnolliset käytänteet (OSTOPALVELU) - jatkoa ed. vuodesta	KIEKU –tietojärjestelmän vaikutukset Tietojärjestelmät, -turva, ICT-palvelut	Tietojärjestelmät, -turva, ICT-palvelut Palvelusopimuksilla ostettavat palvelut ja asiakasprosessien toimivuus Toimintamenojen käyttö	Hallinnonalatasoisen politiikan/ohjeistuksen noudattamisen arviointi (ministeriön konserniohjauksen näkökulmasta) Ministeriön riskienhallinta, tietoturvaluus, tietosuojat Toimintamenojen käyttö
Koordinointi, konsultointi ja neuvonta (ministeriö ja hallinnonala)	Riskienhallinnan yhteistyöverkosto Nelivuotisen riskienhallinnan kehittämisohjelman toimeenpano OTKES:in laatuauditointi (tieto- ja työturvaluus) OTKES:in laatuauditointi (viestintä ja suositusten seuranta)	Riskienhallinnan yhteistyöverkosto Nelivuotisen riskienhallinnan kehittämisohjelman toimeenpano OTKES:in laatuauditointi (tutkintaprosessi ml. päivystys, alustava tutkinta ja tutkinnan loppuunsaattaminen)	Riskienhallinnan yhteistyöverkosto Nelivuotisen riskienhallinnan kehittämisohjelman toimeenpano OTKES:in laatuauditointi (hallintoprosessi ml. asiakirjahallinto) OTKES:in laatuauditointi (kansainvälinen yhteistyö ja asiantuntijoiden elinkaari)	Riskienhallinnan yhteistyöverkosto

(liitelisäys 7.11.2016: toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017)

Oikeusministeriölle

Asia: Lapsiasiavaltuutetun toimiston tulossopimus vuosille 2016–2019

1. Yleistä

Lapsiasiavaltuutetun toimiston tulossopimus koskee vuosia 2016–2019. Sopimus päivitetään, mikäli lapsiasiavaltuutettu vaihtuu ennen tätä. Lähtökohtaisesti jokainen lapsiasiavaltuutettu linjaa toimikautensa alussa strategiasta toimikauttaan koskien.

Lapsiasiavaltuutetun toimiston työ pohjautuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen (SopS 59–60/1991) sekä lakiin lapsiasiavaltuutetusta (1221/2004) ja valtioneuvoston asetukseen lapsiasiavaltuutetusta (274/2005).

Lapsiasiavaltuutetun strategiassa (liite 1, 3.9.2014) määritellään viraston missio, visio ja arvot. Lapsiasiavaltuutetun vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa (liite 2, 7.12.2015), jotka on integroitu yhdeksi asiakirjaksi, on kirjattuna strategian perusteella kunkin vuoden toimet pohjautuen lakiin lapsiasiavaltuutetusta. Asiakirja jakautuu neljään kokonaisuuteen: I) Arvioi ja seuraa, II) Edistää ja kehittää, III) Verkostoi ja viestii, IV) Toimisto. Jokaiseen toimintoon on liitetty arviointi.

Lapsiasiavaltuutetun toimistolla on prosessikuvaukset sen keskeisistä toiminnoista.

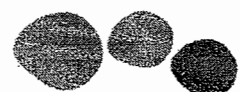
Lapsiasiavaltuutetun toimistolla on työsuojelun toimintaohjelma (liite 3, 31.8.2015).

2. Toimintaympäristöanalyysi sopimuskaudella

Lapsiasiavaltuutettu on Vuosikirjassaan 2015 analysoinut lasten hyvinvoinnin muutostekijät (SWOT-nelikenttä). Näiden muutostekijöiden ennakointi ja analysointi luo pohjaa lapsiasiavaltuutetun arviointi-, seuranta-, edistämisen- ja kehittämistyölle. Toimintaympäristössä vaikuttaa myös julkisen talouden sopeuttamistoimet, jotka kohdistuvat monilta osin heikoimmassa asemassa oleviin väestöryhmiin. Samaan aikaan tapahtuva sääntelyn väljentäminen (ns. normipurku) luo korostetun tarpeen perus- ja ihmisoikeusperustaiselle tarkastelulle.

Kansainvälisessä toimintaympäristössä olevat jännitteet heijastuvat lapsiin. Suomen lähialueilla ja globaalissa toimintaympäristössä olevat konfliktit liittyvät yhä voimakkaammin siviiliväestöön ja sitä kautta lapsiin. Tiedotusvälineiden toiminta vaikuttaa osaltaan yksittäisten, esimerkiksi lastensuojeluun liittyvien, tapaus-ten käsittelyyn osana bilateraali-asiain suhteita. Tämä asettaa lapsiasiavaltuutetun viranhoidossa merkitystä tiiviille viranomaisyhteistyölle sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Suomen lasten hyvinvointiin ja oikeuksiin liittyvät muutostekijät lapsiasiavaltuutettu ennakoii sopimuskaudella seuraaviksi. Muun muassa näihin pohjautuen virastossa tehdään toimintasuunnitelmalähtöistä te-

maattista priorisointia valitsemalle kullekin toimintavuodelle erityinen teema, joka on toimintavuotta seuraavan Vuosikirjan aihe.

Vahvuudet:

1. *Korkeasti koulutetut ammattilaiset.* Lapsille palvelut ovat lähtökohtaisesti ihmisiä, joihin on pystytävä luottamaan: korkeasti koulutetut ammattilaiset ovat tae muun muassa säädösten noudattamiseen ja osaamisen ylläpitoon.
2. *Tutkimustoiminnan pitkäjänteisyys.* Lasten hyvinvointitutkimuksessa Suomen vahvuutena ovat pitkäkestoiset, luotettavat ja lasten osallisuuden huomioon ottavat seurantatutkimukset. Suomen homogeeninen ja hyvin tavoitettavissa oleva väestöpohja mahdollistaa pitkäkestoiset kysely-, rekisteri-, tilasto- ja seurantatutkimukset.
3. *Lailla on maata rakennettava.* Suomen malli lasten hyvinvointipolitiikassa perustuu vahvaan säädöshajaukseen, joka sisältää normiohjauksen muun muassa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteista.

Heikkoudet:

1. *Oppimis- ja terveyserot repeytyneet.* Suomessa varakkaimpien ja korkeimmin koulutettujen vanhempien jälkeläiset etenevät koulutuksessa muita pidemmälle. Esimerkiksi sijoittuminen painotettuun opetukseen on vähäisempää heikommista sosiaalisista taustoista tulevilla lapsilla, vaikka oppimistuloksissa ei olisi lasten kesken eroa. Joka kahdeksas (1/8) 15-vuotias poika on toiminnallisesti lukutaidoton, mikä tarkoittaa, ettei edellytyksiä toisen asteen opintoihin enää ole. Moniongelmaisuuden kasautumista havaitaan erityisesti maahanmuuttajataustaisilla lapsilla; 1. polven maahanmuuttajapojista (8.-9.-luokkalaiset) noin joka kolmas on kokenut seksuaalista väkivaltaa.
2. *Lapsia syntyy liian vähän.* Väestön uusiutuminen vaatii, että kokonaishedelmällisyysluku on noin 2,1. Suomessa syntyvyys on ollut vuodesta 1969 alkaen alle väestön uusiutumistason. Vuonna 2013 kokonaishedelmällisyysluku oli 1,75. Suunta on ollut syntyvydessä viime vuosina heikko, jopa huolestuttava. Perhehaaveet ovat yhteydessä aikuisen työmarkkina- ja koulutusasemaan.
3. *Suomi on monta Suomea.* Lapsen oikeuksien toteutumisessa kotipaikkakunnan merkitys on suuri. Kuntien väliset erot lakisääteisten palvelujen laadussa ovat kasvussa. Esimerkiksi 9-vuotisen peruskoulun aikana saadun opetuksen määrä vaihtelee kuntien välillä yli lukukauden.

Uhat:

1. *Ontuva valmistelu, yllättävät vaikutukset.* Valtion ja kuntien lapsipolitiikan valmistelussa päätösten vaikutuksia lapsiin arvioidaan vähäisesti. Monien päätösten osalta vaikutusarviointi puuttuu kokonaan. Heikko valmistelu kytkeytyy virkakunnan osaamiseen, johtamisen laatuun sekä virkavalmisteluun ja poliittisen päätöksenteon työnjakoon.
2. *Universaali palveluajattelu katoamassa, tarveharkintaisuus korostuu.* Vahvoilla universaaleilla peruspalveluilla on saatu tehokkaasti pienen kansankunnan väestöpohja hyvinvointiin ja tuottavaan työhön. Kuitenkin julkisen talouden tasapainottamisessa ja yhteiskunnan rakenneuudistuksissa käsitellään säännönmukaisesti toimia, joilla heikennetään universaalien palveluiden toimivuutta.
3. *Sukupolvisen syrjäytymisen kierre voimistumassa.* Pahoinvointi ja huono-osaisuus siirtyvät sukupolvelta toiselle. Vuonna 1987 Suomessa syntyneistä tehty tutkimus osoittaa sukupolvisen syrjäytymisen tapahtuvan monin mittarein. Esimerkiksi lapsista, joiden vanhemmat ovat saaneet yli viisi vuotta toimeentulotukea, 70 prosenttia sai myöhemmin itse toimeentulotukea. Toimeentulotuen saannin kesto korreloi suoraan lasten käyttämiin mielenterveyspalveluihin, lastensuojelutarpeeseen ja lasten tekemiin rikoksiin. Kouluttamattomuus, mielenterveys- ja toimeentulo-ongelmat kasautuvat lapsille, joiden vanhemmilla on ollut vastaavia ongelmia.

Mahdollisuudet:

1. *Varhaiskasvatuksen ja neuvoloiden läpimurto.* Uusimman tutkimustiedon mukaan laadukkaasta varhaiskasvatuksesta hyötyvät erityisesti heikoimmassa asemassa olevat lapset. Osallistuminen

varhaiskasvatukseen jo alle 3-vuotiaana parantaa lapsen älyllistä kehitystä ja sosiaalisuutta. Oppimisvaikeudet voidaan tunnistaa yhä kattavammin noin 2-vuotiaasta alkaen. Syrjäytymisen ehkäisyssä neurologisten arviointien tekeminen neuvoloissa ja ongelmiin tuen saaminen varhaiskasvatuksessa ovat avain muun muassa koulupudokkuuden ja kriminaalihuollon asiakkuuksien vähentämiseen.

2. *Lapsen osallisuus tuo laatua ja voimaannuttaa.* YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen yksi keskeisistä periaatteista on lapsen edun huomioon ottaminen kaikessa lainsäädäntö-, hallinto- ja tuomioistuintoiminnassa, mikä edellyttää lapsen näkemysten selvittämistä ja niiden huomioon ottamista päätöksenteossa. Tässä Suomessa on vielä suuresti mahdollisuuksia oppia. Kyse on yhtäältä arkisesta lasten kohtaamisesta kodeissa, päivähoitossa, koulussa ja harrastuksissa kuin lapsen näkökulman selvittämistä, kuulemista ja kuuntelemista.
3. *Miesten arvojen muutos.* Lasten hyvinvoinnin ja Suomen lapsipolitiikan kannalta miesten arvojen muutos perhekeskisyyteen on suuri mahdollisuus. Miesten vapaa-ajan toiveiden kolmen kärki 1980-luvun kalastuksesta, metsästyksestä ja remontoinnista on muuttunut 2000-luvun miehen kirkkolomikseen lapset, perhe, puoliso. Mikäli palvelu- ja perhevapaajärjestelmä osaavat ottaa tämän potentiaalin käyttöön, nähdään myönteisiä vaikutuksia tasaisempana hoivavastuun jakautumisena, työllisyysasteen nousuna ja huoltosuhteen korjaantumisena.

3. Tulostavoitteet

3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Lapsiasiavaltuutetun toimiston yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa sen lakisääteisten tehtävien hoitoon. Tässä perustan luo vuosittainen toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä näiden perusteella tapahtuva viraston itsearviointi, jota tehdään toimintavuoden aikana vuosineljänneksittäin. Keskeisinä toimintoina ovat lapsiasiavaltuutetun antamat lakisääteiset arviot lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien tilasta (valtionneuvosto, eduskunta, YK:n lapsen oikeuksien komitea); lapsiasiavaltuutetulta pyydytetyt lausunnot säädösvalmisteluun (sisältäen talousarviovalmistelun) sekä aloitteet; lapsille suunnattu informaatio lapsen oikeuksista ja lasten hyvinvointia tukevista palveluista; viraston oma tiedontuotanto sekä hallinnon ja tutkimusyhteisöjen tukeminen lapsitiedon tuotannossa; viraston kyky nostaa esille yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon lapsia koskevia asioita.

Tulosopimuksen seurantamittarit:

Lakisääteisten arviointi- ja seurantatietojen laatu (itsearviointi suhteessa vastaaviin muihin perus- ja ihmisoikeustoimijoiden kertomuksiin) ja näitä koskevien määräaikaisten noudattaminen, annetut lausunnot keskeisistä säädöshankkeista, Lastensivut-verkkopalvelun kehittäminen ja käyttäjävalyymit, Lapsibarometrin kehittäminen, Lapsiasiavaltuutetun viran tilastoitu medianäkyvyys ja sen laatu.

3.2 Toiminnan taloudellisuus ja määrärahat

Lapsiasiavaltuutetun toimisto toimii taloudellisesti ja seuraa itsenäisesti taloudenpitoa kuukausittaisille kumulatiivisilla talousraporteilla. Talouden suunnittelu on integroitu toiminnan suunnitteluun eli toimintasuunnitelma ja talousarvio muodostavat yhden asiakirjan. Taloudellisuutta lisätään edelleen kehittämällä toimintaprosessien tehokkuutta ja arvioimalla kriittisesti ulkoistettujen palveluiden kustannustehokkuutta. Virasto jatkaa vuosina 2014–2015 tehtyjen hallinnollisten ja toiminnallisten uudistusten vakiinnuttamista. Tavoitteena on, että toimistolla on tilikauden 2017 jälkeen noin 40.000 euron toimintamäärärahapuskuri (siirtyvät määrärahat).

Seurantamittarit: Tilinpäätökset, kuukausittainen talousraportointi.

3.3 Palvelukyky ja palvelulupaus

Lapsiasiavaltuutetun toimistolle vuosittain noin 500-700 kansalaisyhteydenottoa. Lapsiasiavaltuutetun toimisto tilastoi yhteydenotot ja raportoi niistä Vuosikirjan yhteydessä. Kansalaisille vastataan yhteydenottoon noin 1-2 viikon kuluessa. Lapsiasiavaltuutetun toimistolla ei ole vastaanottoa kansalaisille.

Seurantamittarit: Kansalaisyhteydenottojen määrä ja vastausaika.

3.4 Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen

Lapsiasiavaltuutetun toimisto seuraa ja kehittää aktiivisesti henkilöstön hyvinvointia ja osaamista. Henkilöstön hyvinvointia seurataan säännöllisesti työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti. Henkilöstön osaamista tuetaan toimintasuunnitelmaan kirjatulla henkilökohtaisella koulutusmäärärahalla. Valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (Kieku) otetaan käyttöön mahdollisimman pian.

Seurantamittarit: Henkilöstökyselyn tulokset, koulutusmäärärahojen käyttötaso.

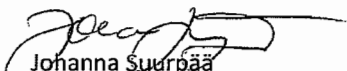
3.5 Synergia vertaisviranomaisten kanssa

Lapsiasiavaltuutettu arvioi läheisimmiksi vertaisviranomaisikseen tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistot. Toimistot ovat käynnistäneet vuosittaiset kehittämispäivät, joihin koko henkilökunta osallistuu. Lapsiasiavaltuutetun arvion mukaan näillä kolmella viranomaisella on mahdollisuus löytää merkittäviä synergioita toiminnallisessa suunnittelussa ja substanssiprosesseissa.

Seurantamittarit: Lapsiasiavaltuutetun arvio yhteistyön tuloksista vertaisviranomaisten kanssa.

~~Helsingissä 7.11.2016 (tulossopimuksen 1. allekirjoitus 16.12.2015)~~

Helsingissä 16.12.2016

Johanna Suurpää
Johtaja

Tuomas Kurttila
Lapsiasiavaltuutettu

LIITTEET

Lapsiasiavaltuutetun strategia 2014–2019 (3.9.2014)

Lapsiasiavaltuutetun toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2016 (11.12.2015)

Lapsiasiavaltuutetun toimiston työsuojelun toimintaohjelma (31.8.2015)

Lapsiasiavaltuutetun toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017 (7.11.2016)

Tasa-arvovaltuutetun ja oikeusministeriön välinen tulossopimus vuodelle 2017

1. Tasa-arvovaltuutetun toimiston tehtävät

Itsenäinen lainvalvontaviranomainen

Tasa-arvovaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton lainvalvontaviranomainen, joka sijaitsee oikeusministeriön hallinnonalalla. Tasa-arvovaltuutetun toiminta perustuu lakiin tasa-arvovaltuutetusta (1328/2014). Tasa-arvovaltuutettu toimii myös Euroopan unionin tasa-arvodirektiiveissä edellytettynä kansallisena tasa-arvoelimenä.

Tasa-arvovaltuutettu toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään itsenäisesti toimivaltuuksiensa puitteissa. Tasa-arvovaltuutettu pitää kuitenkin tärkeänä kehittää toimintastrategiansa tuloksellisuutta yhdessä oikeusministeriön kanssa niin, että valtuutettu käy vuosittain keskustelun toiminnastaan ja sen tavoitteista tulossopimuksen yhteydessä. Valtuutettu sopii vuosittaisista resursseista oikeusministeriön kanssa tulossopimuksessa.

Tasa-arvovaltuutetun lakisääteiset tehtävät

- 1) valvoa tasa-arvolain, ensisijaisesti syrjinnän kieltojen noudattamista;
- 2) aloittein, neuvoin ja ohjein edistää tasa-arvolain tarkoituksen toteuttamista;
- 3) antaa tietoja tasa-arvolainsäädännöstä ja sen soveltamiskäytännöstä;
- 4) seurata tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla.
- 5) ryhtyä toimenpiteisiin sovinnon aikaansaamiseksi tasa-arvolaisissa tarkoitettua syrjintää koskevassa asiassa.

Tasa-arvovaltuutetun tehtävä on valtakunnallinen. Valtuutetun toimivalta ulottuu niin työelämään kuin muillekin yhteiskuntaelämän alueille. Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on sekä tasa-arvolain syrjintäkieltojen (yleiskielto ja erityiskiellot) valvominen että tasa-arvon aktiivinen edistäminen, muun muassa valvomalla tasa-arvosuunnitteluelvoitteiden toteutumista. Tasa-arvosuunnitteluelvoitteen piiriin kuuluu noin 5 500 työnantajaa ja vuoden 2017 alussa noin 3 000 oppilaitosta.

Tasa-arvovaltuutetun visio:

Sukupuolten tasa-arvoa kunnioitetaan osana perus- ja ihmisoikeuksia;
Jokainen voi toteuttaa itseään sukupuolestaan, sukupuoli-identiteetistään ja sukupuolen ilmaisustaan riippumatta;
Tasa-arvo toteutuu kaikilla elämänalueilla ja kaikissa elämänvaiheissa.

Tasa-arvovaltuutetun arvot ovat oikeudenmukaisuus, sukupuolten tasa-arvo, ihmisläheisyys, avoimuus ja vastuullisuus.

Tasa-arvovaltuutetun tavoiteprofiili on olla tasa-arvolakia mahdollisimman vaikuttavalla tavalla valvova itsenäinen viranomainen, aktiivinen tasa-arvon edistäjä ja luotettava tasa-arvolain asiantuntija.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

2a. Yhteiskunnallinen toimintaympäristö

Tasa-arvovaltuutetun työssä keskeinen elämänalue on **työelämä**. Työelämässä on eräitä hyvin tunnistettuja pitkäkestoisia tasa-arvo-ongelmia kuten naisten ja miesten välinen palkkaero. Kesto-ongelmaksi on muodostunut myös syrjintä raskauden ja vanhemmuuden perusteella, joka on jäänyt tasa-arvopolitiikassakin melko vähälle huomiolle. Lisääntynyt riski kohdata tällaista syrjintää näyttäisi liittyvän erityisesti tilapäisiin ja epätyypillisiin työsuhteisiin (määräaikaiset, vuokratyö, ns. nollasopimukset) sekä perhevapaalta paluuseen. Suomen taloudellinen tilanne heijastuu työpaikoille epävarmuutena oman työpaikan ja -aseman säilymisestä. Tämä lisännee työntekijöiden kynnystä vedota tasa-arvolainsäädäntöön ja kääntyä tasa-arvoviranomaisten puoleen syrjintää epäillessään.

Valmisteilla oleva maakunta- ja soteuudistus merkitsee mittavia muutoksia erityisesti kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveystalouden henkilöstölle, joista valtaosa on naisia. Siihen liittyy tulevana vuosina henkilöstön kannalta myös isoja tasa-arvohaasteita (mm. työehtojen harmonisointi).

Työelämää koskevia tasa-arvolain edistämismittareita (tasa-arvosuunnittelu ja palkkakartoitus) on täsmennetty vuoden 2015 alusta lukien. Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on antaa tasa-arvosuunnittelua koskevia ohjeita ja neuvoja sekä valvoa velvoitteen noudattamista. Haasteena on valvonnan kohteiden suuri lukumäärä verrattuna käytettävissä oleviin resursseihin.

Koulumaailmassa ja oppilaitoskentässä sukupuolten tasa-arvon toteutumisen kannalta ongelmia ovat muun muassa laajamittainen seksuaalinen häirintä sekä stereotyyppiset käsitykset tyttöinä/poikana olemisesta, joka johtaa sukupuolen perusteella tehtäviin aine- ja koulutusvalintoihin. Positiivista on, että opetussuunnitelman perusteet tukevat tasa-arvon edistämiseen tähtääviä toimia ja vuoden 2017 alusta myös peruskouluissa (noin 2 500 koulua) tulee olla toteutettuna tasa-arvosuunnittelun mukaiset toimet. Tasa-arvotyön edistäminen koko oppilaitoskentässä edellyttää voimavaroja myös tasa-arvovaltuutetulle sekä viranomaisyhteistyötä.

Poikien tyttöjä huonompi koulumenestys on monisyinen yhteiskunnallinen ongelma, joka lisää poikien syrjäytymisriskiä.

Suomalaisessa **yhteiskunnassa**, joka on ollut varsin homogeeninen, monimuotoisuus ja monikulttuurisuus ovat lisääntyneet ja lisääntyvät edelleen. Toisaalta vihapuhe eri muodoissaan on lisääntynyt. Myös naisvihaa ilmentävä ja sukupuolivähemmistöihin kohdistunut vihapuhe on yleistä, mikä heikentää tasa-arvon toteutumista ja uhkaa sananvapautta. Tarvitaan vastapuheen tuottamista vihapuheelle.

Yhteiskunnan monimuotoistuminen korostaa sitä, että sukupuolen lisäksi ihmistä määrittää moni muu seikka. Moniperusteiseen tai risteävään syrjintään puuttuminen ja sen ehkäiseminen saattaa olla vaarassa jäädä puutteellisesti huomioon otetuksi viranomaisten toiminnassa.

Sukupuolivähemmistöjen asema ja ongelmat ovat olleet viime vuosina aiempaa enemmän esillä. Sukupuolen moninaisuus on tunnistettu poliittisesti ja lainsäädännössä aiempaa paremmin. Yleinen tietoisuus ja ymmärrys on kuitenkin vielä melko vähäistä. Tarvitaan toimia transihmisten syrjintäsuojan toteuttamiseksi ja syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi. Transihmisten perus- ja ihmisoikeuksien kannalta ongelmallista translakia ei ole edelleenkään uudistettu.

Tasa-arvo miesten näkökulmasta ja ns. mieskysymykset ovat osa tasa-arvopoliittista keskustelua ja keskustelua epätasa-arvosta suomalaisessa yhteiskunnassa. Keskeisiä teemoja ovat muun muassa lasten huoltajuus- ja tapaamisoikeuskysymykset erotilanteissa sekä miesten asevelvollisuus, terveyserot, sukupuoleen perustuvat erot eliniän odotteessa sekä poikien tyttöjä heikompi koulumenestys. Tasa-arvolain soveltamista koskevassa oikeus- ja valvontakäytännössä asiakkaina on aina ollut sekä naisia että miehiä. Mieskysymyksiä esiin nousseissa aiheissa on erotettava ne, joissa voi olla kysymys syrjinnästä ja ne, jotka koskevat miesten syrjäytymistä.

Yhteiskunnassa tunnistetaan syrjintäriitoja koskevan oikeusturvan saavutettavuuteen liittyviä ongelmia. Voidakseen toimia tehtäviensä mukaisesti syrjintäsuojan edistämiseksi tasa-arvovaltuutetun tulee olla viranomaisena riittävän tunnettu. Tasa-arvovaltuutetun tulee myös kyetä tarjoamaan eri tahoille tasa-

arvolakia koskevaa luotettavaa asiantuntemusta. Tämä edellyttää sellaisia resursseja, jotka mahdollistavat asiantuntemuksen ylläpidon.

2b. TAS:n hallinnollinen toimintaympäristö

Oikeusministeriön hallinnonalalla on otettu käyttöön KIEKU-järjestelmä lokakuussa 2016. Tämä tuo muutoksia hallinnollisten tehtävien hoitoon.

Tasa-arvovaltuutetun lakisääteisten tehtävien hoitamisessa asianhallintajärjestelmä on keskeinen työväline. Toimintaympäristössä suunnitteilla olevat asianhallintajärjestelmän uudistushankkeet vaikuttavat myös tasa-arvovaltuutetun työhön. Jatkossakin on ehdottoman välttämätöntä turvata vähintään nykyisen tasoinen asianhallintajärjestelmä ja nykyisen järjestelmän sisältämien tietoaineistojen käytettävissä olo myös jatkossa. Uuden järjestelmän valmistelu edellyttää asiantuntemusta ja lisää työmäärää. Tämä on haaste pienelle toimistolle, jossa ei ole kehittämistyön edellyttämää erityisasiantuntemusta. Tämä tulisi ottaa huomioon asianhallintajärjestelmiä koskevissa hankesuunnitelmissa.

2c. Riskienhallinta

Tasa-arvovaltuutetun toimistossa on toteutettu työympäristön ja työn vaaratilanteiden kartoitus ja laadittu työsuojelun toimintaohjelma. Työjärjestyksen uusiminen ja tietoturvaohjeistuksen laadinta ovat vireillä. Sähköiseen asianhallintajärjestelmään tullaan lisäämään säilytysaikatieto asiakirjoille. Kriisiviestintäsuunnitelma tullaan päivittämään. Toteutetaan arkistoinnin edellyttämiä toimenpiteitä.

3. Tasa-arvovaltuutetun toiminnan tavoitteet vuosille 2017 - 2020

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet (2017 - 2020)

- A. Sukupuolten tasa-arvo toteutuu osana perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista
- B. Tasa-arvolaissa turvatut oikeudet ja oikeusturva toteutuvat käytännössä
- C. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään aktiivisesti tasa-arvolaissa edellytetyllä tavalla
- D. Tasa-arvolain toteutumisen edellyttämä luotettava asiantuntemus on saatavilla

Tasa-arvon toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa seurataan säännöllisesti muun muassa tasa-arvobarometrin ja tilastokeskuksen muiden selvitysten ja tutkimusten avulla sekä hallituksen tasa-arvo-ohjelman ja samapalkkaisuusohjelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä. Tasa-arvovaltuutettu vaikuttaa lainvalvontaviranomaisen roolissa omalta osaltaan toimivaltuuksiensa puitteissa sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiseen suomalaisessa yhteiskunnassa.

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet (2017 - 2020)

- A. Seurataan kehitystä yhteiskuntaelämän eri alueilla ja arvioidaan valvontatyössä esiin tulleita syrjäntäongelmia sukupuolten tasa-arvoon liittyvien perus- ja ihmisoikeusongelmien esiin nostamiseksi. Toimitaan yhteistyössä muiden perus- ja ihmisoikeustoimijoiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.
- B. Turvataan tasa-arvolakia koskevien neuvontapalveluiden hyvä saatavuus ja valvotaan syrjäntäkieltojen noudattamista tarkoituksenmukaisella ja vaikuttavalla tavalla. Toimitaan tietoisuuden lisäämiseksi syrjäntään liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

- C. Edistetään ja valvotaan tasa-arvosuunnittelua koskevien velvoitteiden toteutumista käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Edistetään myös muiden tasa-arvolain edistämismääräysten toteutumista (mm. kiintiösäännöksen valvonta).
- D. Huolehditaan siitä, että eri asiakastahoilla (syrjinnän kohteeksi joutuneet, työnantajat, oppilaitokset, tavaroiden ja palveluiden tarjoajat, viranomaiset ym.) on käytettävissä tasa-arvolakia koskevaa luotettavaa asiantuntemusta.
- E. Toteutetaan ne velvoitteet, joita hallinnonalasiirto ja tasa-arvovaltuutetun rooli itsenäisenä virastona ja työnantajana edellyttävät.

Henkilöstörakennetta ja henkilöstöä koskevat tavoitteet (2017 - 2020)

Toimistolla on tehtävien edellyttämä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne.

Esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa. Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen on osa normaalia toimintaa.

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja sovitettu yhteen toimiston toimintaa koskevien linjausten pohjalta. Toiminta on kustannustehokasta.

Tasa-arvovaltuutetun toimiston määräraahatarve vuosille 2017 - 2020

	Määräraha 2016	TPE marraskuu	Jäljellä vuo- den lopussa	TAE 2017	TAE 2018 – 2020
Palkkamenot	775 000	690 000	85 000	740 000	740 000
Toimitilamenot	100 000	92 000	8 000	100 000	100 000
Muut menot	155 000	125 000 *)	35 000 *)	155 000	155 000
Yhteensä	1 030 000	907 000 *)	128 000 *)	995 000	995 000

Siirtyvä määrär. 51 000 (* TAS) / 71 000 (OM)

Ennuste: 199 000 (*TAS)/ 219 000 (OM)

4. Toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi

Tasa-arvovaltuutettu toteuttaa yllä kuvattuja yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteitaan, toiminnallisia tuloksellisuustavoitteitaan sekä henkilöstöä ja taloutta koskevia tavoitteitaan osittain koko nelivuotiskaudelle ulottuvien, jatkuvaluonteisten toimenpiteiden avulla ja osittain suunnittelukauden kutakin toimintavuotta koskevien toimenpiteiden avulla.

Tasa-arvovaltuutetun toimintasuunnitelma vuodelle 2017 sisältää useita jatkuvaluonteisia toimenpiteitä.

Toiminnan painopisteet vuonna 2017 (vuoden 2017 toimintasuunnitelma liitteenä)

1. Tasa-arvolain valvontatehtävät

Tasa-arvolain noudattamisen valvonta on tasa-arvovaltuutetun päätehtävä ja keskeistä valtuutetun toiminnassa myös vuonna 2017. Syrjintäasioiden käsittelyssä noudatetaan sovittuja menettelytapoja ja käytetään toimivaltuuksia monipuolisesti vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Huolehditaan riittävän asiantuntemuksen ylläpidosta.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo käytettävissään olevien resurssien puitteissa tasa-arvon edistämismääräysten noudattamista, varsinkin antamalla neuvoja ja ohjeita työpaikkojen ja oppilaitosten tasa-arvosuunnitteluvaikeuksien toteuttamiseksi. Vuonna 2017 arvioidaan valvottavana olleiden tasa-arvosuunnitelmien pohjalta työelämän tasa-arvosuunnittelua koskevien uudistettujen säännösten toimivuutta ja niiden vaikutusta suunnittelukäytäntöihin.

2. ”Tasa-arvolaki ja tasa-arvovaltuutettu 30-vuotta” -juhlavuosi

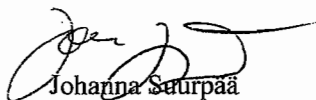
Vuonna 2017 on kulunut 30-vuotta tasa-arvolain voimaantulosta ja tasa-arvovaltuutetun työn aloittamisesta. Juhlavuoden aikana levitetään tietoa tasa-arvolaista ja sen merkityksestä tässä ajassa, tehdään tunnetuksi tasa-arvovaltuutettua instituutiona ja uutta tasa-arvovaltuutettua myös henkilönä.

Vuoden aikana kampanjoidaan erityisesti raskaussyrjinnän vähentämiseksi, toimitaan samapalkkaisuuden edistämiseksi sekä naisvihaa ja vihapuhetta vastaan. Nämä toimet liittyvät osaltaan myös Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden ohjelmaan kuuluvaan 100 tasa-arvotekoa -kampanjaan.

3. Toimiston viranomaisvelvoitteisiin liittyvät kehittämissuhteet

Toimitaan tasa-arvovaltuutetulle viranomaisena kuuluvien velvoitteiden täyttämiseksi (työjärjestyksen uusiminen, yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen, arkistoinnin kuntoon saattaminen).

16.12.2016

Johanna Saurpää
Johtaja
Oikeusministeriö

Anja Nummijärvi
Toimistopäällikkö
Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Liite: Tasa-arvovaltuutetun toimintasuunnitelma vuodelle 2017.

1. Yhdenvertaisuusvaltuutetun itsenäinen asema ja yhteistyö oikeusministeriön kanssa

Yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain 1 §:n mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton.

Kansainvälisissä standardeissa ja suosituksissa korostetaan valtuutetun tyyppisten viranomaisten itsenäistä päätäntävaltaa siitä, mihin tarkoituksiin ne käyttävät niille osoitetut resurssit. Esimerkiksi Euroopan Neuvoston ECRIn General Policy Recommendation N°2: *Specialised bodies to combat racism, xenophobia, antisemitism and intolerance at national level* nostaa esiin itsenäisen kannanilmaisun lisäksi mahdollisuuden nimittää oma henkilökunta ja päättää itse resurssien suuntaamisesta (Principle 5, 2). Myös YK:n yleiskokouksen päätöslauselma ihmisoikeuksien turvaamiseen ja edistämiseen asetettujen valtuutettujen asemasta (A/RES/67/163) korostaa näiden toimijoiden itsemääräämisoikeuden ja itsenäisyyden merkitystä.

Suomessa oikeusministeriön hallinnonalalla toimivat valtuutetut pitävät kuitenkin tärkeänä kehittää toimintansa tuloksellisuutta yhdessä oikeusministeriön kanssa määrittelemällä vuosittain toimintansa tavoitteet ja sopimalla resursseista oikeusministeriön kanssa tulossopimuksessa.

2. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävä, visio ja strategia

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslain (YVL) noudattamista, edistää yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjintää (l. yhdenvertaisuusvaltuutetusta 3§).

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on laatinut strategian vuosille 2016-2020. Strategian yhteiskunnallinen visio vuodelle 2020 on, että syrjintään puuttuminen on itsestäänselvyys yhdenvertaisemmassa Suomessa. Yhdenvertaisuusvaltuutetun strategiaa kuvataan tarkemmin oheisessa liitteessä. Tavoitteet ovat tiivistettynä seuraavat.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Yhdenvertaisuus toteutuu Suomessa paremmin.
- Syrjityt saavat oikeutta.
- Lainsäädäntö turvaa yhdenvertaiset oikeudet kaikille.
- Ihmiskaupan uhrien oikeudet toteutuvat ja tekijät saatetaan vastuuseen.
- Maastapoistaminen tapahtuu ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet

- Keskittyminen yhdenvertaisuuslain mukaiseen toimivaltaan.
- Kiinteä yhteistyö ja verkostot muiden toimijoiden kanssa.
- Tehokas ja joustava asioiden käsittely.

Henkilöstötavoitteet

- Resurssien ja tehtävienjako on tarkoituksenmukainen.
- Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky.

Taloustavoitteet

- Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettu strategisten linjausten kanssa.
- Arkipäivän tiukka kulukuri antaa mahdollisuuden suunnata resursseja tärkeisiin asioihin.

3. Toimintaympäristön kuvaus

Uusi yhdenvertaisuuslaki ja laki yhdenvertaisuusvaltuutetusta astuivat voimaan 1.1.2015. Muuttunut lainsäädäntö ja valtuutetun tehtävä eri perusteisiin liittyvään syrjintään puuttumisessa on vielä varsin huonosti tunnettu sekä vähemmistöjen että suuren yleisön keskuudessa. Yhdenvertaista kohtelua pidetään yleisesti ottaen keskeisenä yhteiskunnallisena ja esimerkiksi yritysten arvona, mutta suunnitelmallinen lähestyminen yhdenvertaisuuden edistämiseen on käytössä vasta vain osassa organisaatioita. Valtuutetun saamat kantelumäärät ovat kasvaneet edelleen kasvussa. Joulukuun 21 päivään 2016 mennessä syrjintäkanteluja oli tullut yhteensä 873. Vuonna 2015 syrjintäkanteluja oli tehty 496. Kasvu on molempina vuosina ollut yli 70 prosenttia. Suuri kantelumäärä vaikuttaa merkittävästi valtuutetun toimintaan ja edellyttää entistä parempaa priorisointia ja käsiteltävien tapausten rajaamista.

Valtuutetun työssä näkyy se, että vuonna 2016 Suomessakin yhteiskunnallinen polarisoituminen on vahvistunut. Vihapuhe ja viharikokset erityisesti ulkomaalaistaustaisia henkilöitä kohtaan ovat lisääntyneet.

4. Keskeiset tavoitteet ja toimet tavoitteiden saavuttamiseksi vuonna 2017

Vuosille 2016-2020 on strategiassa vahvistettu yleiseksi toimintaperiaatteeksi: Työskentelemme aktiivisesti ja asiantuntevasti yhdenvertaisuuden edistämiseksi syrjittyjen oikeusturvaa vahvistaen.

Tämän sopimuksen liitteenä on yhdenvertaisuusvaltuutetun vuoden 2017 toimintasuunnitelma. Sen tiivistetyt tavoitteet ja toimenpiteet ovat:

Vihapuheeseen puuttuminen

- Yhteistyön kehittäminen poliisin kanssa esim. uusnatsien toimintaan puuttumisessa
- Kuntavaalien monitorointi yhteistyössä ihmisoikeusliiton ja ETNon kanssa
- Kiinteä yhteistyö sosiaalisen median toimijoiden kanssa

Vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden edistäminen

- Tehostettua syrjintään puuttumistyötä yhdenvertaisuusvaltuutetun vammaisselvityksen pohjalta
- Aktiivista vaikuttamista työelämän, yksityisten palveluiden ja digitalisaation osalta.

- Tiedottaminen YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen asettamista velvoitteista yhteistyössä Ihmisölkeuskeskuksen kanssa

Yhdenvertaisuusvaltuutetun raportointi eduskunnalle

- Yhdenvertaisuuslain mukaisen eduskunnalle vuonna 2018 luovutettavan raportin valmistelu

Ulkomaalaisten oikeuksien edistäminen

- Paperittomien oikeuksien ja aseman edistäminen
- Oleskeluluvan saaneiden oikeuksien toteutuminen puuttumalla korostetusti esim. asuntosyrjintään
- Yksintulneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden aseman arviointi ja vaikuttamistyö
- Maastapoistamisen täytäntöönpanon valvonnan kehittäminen ja raportointi

5. Resurssit

Yhdenvertaisuusvaltuutetulle on osoitettu vuoden 2017 talousarvioesityksessä yhteensä 1 390 000 euron määräraja. Lisäksi virastolla on käytettävissään vuodelta 2016 säästävät määrärahat. Valtuutettu on kiinnittänyt huomiota siihen, että käytettävissä olevat toimintamäärärahat ovat tasoltaan samansuuruiset kuin ennen yhdenvertaisuusvaltuutetun toimialan ja henkilöstön olennaista kasvua, mikä rajoittaa erityisesti yhdenvertaisuuden edistämistoimintaa. Asiaan on kiinnittänyt huomiota myös eduskunnan hallintovaliokunta käsitellessään vuoden 2016 talousarvioesitystä (HaVL 14 /2015 vp).

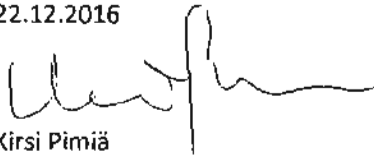
Samassa yhteydessä valiokunta kiinnittää huomiota myös ns. palauttamisdirektiivin perusteella valtuutetun tehtäviin lisättyyn maastapoistamisen valvontatehtävän resursointiin. Valiokunta toteaa, että valvontatehtävän rahoitus tulee lisätä menokehyksiin vuosille 2016-2019. Hallintovaliokunnan ja lakivaliokunnan yhdenvertaisuusvaltuutetun rahoitusta koskevat huomiot eivät kuitenkaan ole johtaneet muutoksiin vuoden 2017 talousarvioesityksessä.

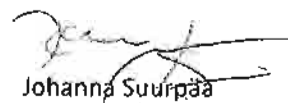
Maastapoistamisen täytäntöönpano tulee vuonna 2017 kasvamaan merkittävästi. Valtuutetun valvontatöitä ei kuitenkaan ole huomioitu valtioneuvoston palauttamisiin kohdistetussa rahoituksessa. Frontex-asetuksen muutos aiheuttaa lisävelvoitteen valvonnalle, jota ei myöskään ole resursoitu. Nykyisillä resursseilla valtuutettu ei pysty takaamaan osallistumista kaikille Frontex-palautuslennoille.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu toteaa, että esiin nostettuihin rahoitusongelmiin tulee löytää ratkaisuja tulevien vuosien rahoituksen osalta. Tässä yhteydessä tulee huomioida, että osa aikaisemmin sisäministeriön maksamista ICT ja henkilöstökuluista on siirretty valtuutetun toimintamenoista maksettavaksi.

6. Allekirjoitukset

22.12.2016

Kirsi Pimiä
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Johanna Suurpää
Johtaja

Tietosuoja-valtuutetun toimiston tulostavoitteet kaudelle 2017-2020

1. Strateginen kehys

1.1 Viraston perustehtävä

Tietosuoja-valtuutetun toimisto ylläpitää ja edistää kansalaisten perusoikeutta yksityisyyteen:

- toteuttamalla tietosuoja-valtuutetulle lain mukaan kuuluvat tehtävät,
- toimimalla yhteistyössä rekisteröityjen ja rekisterinpitäjien sekä näitä edustavien järjestöjen ja muiden tahojen kautta pyrkimyksenä ennaltaehkäistä yksityisyyttä koskevat oikeudenloukkaukset,
- edistämällä hyvän tietojenkäsittelytavan kehittämistä ja noudattamista ja
- avustamalla ja tukemalla yksityisyyttä tukevien ja turvaavien järjestelmien kehittämistä ja käyttöä.
- Tietosuoja-valtuutettua, sen tehtäviä ja organisaatiota koskeva lainsäädäntö on EU-tietosuoja-asetuksen johdosta uudelleen arvioitavana oikeusministeriön asettamassa työryhmässä. Toimiston tulevaisuus selviää työryhmän ehdotuksen valmistuttua 31.5.2017 mennessä.

1.2 Toimintaympäristön kuvaus (analyysi) ja muutostekijät

Tietosuojan asema kaikkia jäsenvaltioita sitovana perusoikeutena korostuu entuudestaan.

EU:n tietosuoja-uudistus, joka sisältää yleisen tietosuoja-asetuksen ja direktiivin, on **hyväksytty ja tullut voimaan**. Uutta tietosuoja-asetusta ja direktiiviä ryhdytään soveltamaan 25.5.2018 alkaen. Tämä tarkoittaa seuraavia tietosuoja-valtuutetun toimiston toimintaan vaikuttavia keskeisiä muutoksia: **1) lainsäädäntökehikon muuttumista, 2) viranomaistoiminnan perusteellista uudelleen arviointia ja mahdollisesti sen uudelleen järjestelyä 3) uusia viranomaistehtäviä, 4) uusia tietojärjestelmiä, 5) osaamisen hallintaa, 6) kouluttamista ja 7) tiedottamisen tehostamista.**

Oikeusministeriö on 17.2.2016 asettanut työryhmän (TATTI), jonka tehtävänä on mm. selvittää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämien kansallisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarve sekä selvittää, onko kansallista tietosujaviranomaista koskevaa kansallista lainsäädäntöä tarpeen tarkistaa ja valmistella ehdotus tarvittavaksi lainsäädännöksi kansallisesta tietosujaviranomaisesta, sen organisaatiosta, tehtävistä ja toimivaltuuksista. Työryhmän tulee laatia ehdotuksensa lainsäädännön muutoksiksi hallituksen esityksen muotoon 31.5.2017 mennessä. **Samanaikaisesti sisäministeriössä on käynnissä tietosujadirektiivin**

implementoimiseksi hanke poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi, jonka toimikausi päättyy 30.9.2017.

Tietosuojavaltuutetun toimiston toiminnan kannalta keskeisin avoinna oleva kysymys on tällä hetkellä se, **miten asetuksen ja muun lainsäädännön edellyttämä viranomaistoiminta tul- laan kansallisesti järjestämään.** Uudistus edellyttää nykyisten valvontaviranomaisten (tietosuojavaltuutettu, tietosuojalautakunta, Viestintävirasto, työsuojelupiirit, Valvira) välisten suhteiden, tehtävien ja toimivaltojen uudelleen tarkastelua ja mahdollista uudelleen järjeste- lyä. Myös kysymys siitä, tarvitaanko maahan julkisuuslakia ohjaava viranomainen, on tässä vaiheessa selvitettävä. **Samaan aikaan käynnissä on sähköisen viestinnän tietosuojadirektiin, digitaalisen sisällön toimittamista koskevan direktiivin ja kansallisen verkkovalvonnan lainsäädäntötyö, joilla voi myös olla vaikutusta tietosuojavaltuutetun toimiston toiminta- ympäristöön.** Viranomaistoimintanaan liittyvässä arvioinnissa ja päätöksenteossa on otet- tava huomioon se, että **tietosuojasetuksen tavoitteiden toteutuminen edellyttää itsenäis- tä, vahvaa ja asiantuntevaa kansallista viranomaista, jolla on asetuksen edellyttämät riittä- vät resurssit hoitaa tehtävänsä.**

EU on keskeinen vaikutusfoorumi yhä useammin kansalliset rajat ylittävissä tietosuojaky- symyksissä. Tietosuojasetuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on harmonisoida lainsäädäntöä. Tämän tavoitteen varmistamiseksi Eurooppaan perustetaan asetuksessa säädetty Euroopan tietosuojaneuvosto (EDPB), jonka jäseninä ovat kaikki jäsenmaiden tietosuojaviranomaisten edustajat. Tietosuojaneuvosto on itsenäinen oikeushenkilö, joka käyttää monessa asiassa korkeinta päätösvaltaa. Neuvoston perustamistyö on parhaillaan käynnissä. **Seuraavi- en vuosien aikana tietosuojaviranomaisten kansainvälinen yhteistyö tulee olennaisesti li- sääntymään ja muuttumaan. Sen myötä toimiston tulee omaksua uudet tehtävät, työtavat ja työalusta.**

Tietosuojavaltuutetun toimiston **toimintaympäristö on jo pitkään ollut jatkuvassa muutok- sessa digitalisaation ja teknologian kehityksen johdosta.** Toimintaympäristön muutosvauhti, kasvavat asiamaarat ja uusien ilmiöiden hallitseminen ovat pidemmän aikaa olleet haaste niukasti resursoidulle toimistolle mutta myös hajanaiselle ja osittain kehityksestä perässä laahaavalle lainsäädännölle. Erityissääntelyn paljous ja erinäisten toimivaltakysymyksien (esim. salassapitosääntely) epäselvyys ovat aiheuttaneet lisähaasteita tietosuojavaltuutetun toimiston toiminnalle ja henkilöstön osaamiselle. Nyt osana tietosuojauudistusta oikeusmi- nisteriön asettaman työryhmän tehtävänä on koordinoita ja avustaa henkilötietojen käsitte- lystä annetun erityislainsäädännön tarkistamiseksi tehtävää lainsäädäntötyötä. Erityislainsäädännön läpikäyminen ja hallitusohjelman mukainen lainsäädännön perkaaminen (norminpur- kutalkoot) eri ministeriöissä lisäävät myös tietosuojavaltuutetun toimiston asiantuntijoiden kysyntää seuraavien vuosien aikana.

1.2.1 Riskienhallinta

Tietosuojavaltuutetun toimisto on tehnyt oikeusministeriön ohjeen mukaisesti sisäisen val- vonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta tehdyn arvion. Edellä esitetyt toimintaympä- ristön muutoksesta aiheutuvat uhat on otettu riskienhallinnassa ja seuraavassa esitetyissä toiminnan tavoitteissa huomioon.

1.3 Visio ja strategiset tavoitteet

Toimiston toiminta-ajatus on **"Vapaus tehdä itsenäisesti, yhteisön voimaa hyödyntäen, ammattitaidolla, ennaltaehkäisevästi ja ohjaten"**.

Tietosuojavaltuutetun toimiston strategia on:

- ennakointi ja priorisointi
- osaaminen
- informaatio-ohjaus ja
- liittoutuminen

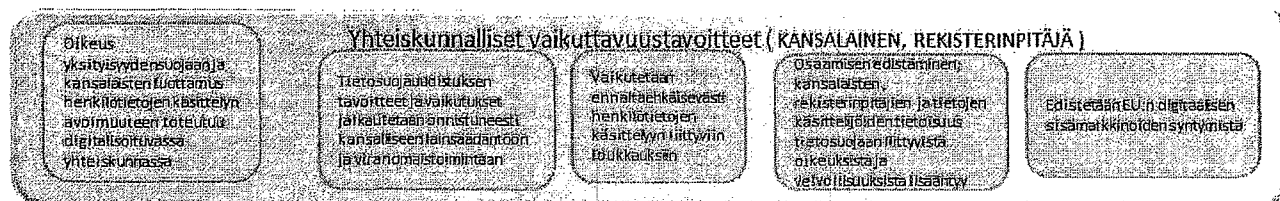
Tietosuojavaltuutetun toimiston arvot ovat:

- yhteisöllisyys
- oikeudenmukaisuus ja riippumattomuus
- ajanmukaisuus
- luovuus
- avoimuus ja ymmärrettävyys

2. Tulossopimus vuodelle 2017kaudella 2017-2020

2.1 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet kaudella 2017-2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet kaudella 2017-2020 ovat:

- osallistutaan oikeusministeriön yleisen tietosuojasetuksen ja direktiivin voimaansaatamista koskevaan työryhmään (TATTI),
- toteutetaan toimiston sisäinen, erillinen tietosuojauudistusta koskeva projekti (TSAU),
- tehostetaan tiedottamista viestinnän toimintasuunnitelman avulla mm. hyödyntäen sosiaalista mediaa,
- osallistutaan mahdollisimman aktiivisesti lainsäädäntöä koskeviin työryhmiin tietosuojasiantuntijana tai jäsenenä,
- luodaan ministeriöiden ja muiden viranomaisten tietosuojasiantuntijoista ”sateenvarjo-organisaatio” (esim. tietosuojavastaavat) tietosuojaosamisen ja tietoisuuden parantamiseksi,
- toiminnan painopiste ennaltaehkäisevässä toiminnassa

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan toimenpidekohtaisilla tuloksilla (mitä on saatu aikaan). Vaikuttavuutta voidaan mitata myös Euroopan komission teettämien Eurobarometri-mittauksien tuloksia tarkastelemalla sekä osana kansallista lainsäädännön vaikuttavuuden arviointia.

2.2 Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet kaudella 2017-2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet kaudella 2017-2020 ovat:

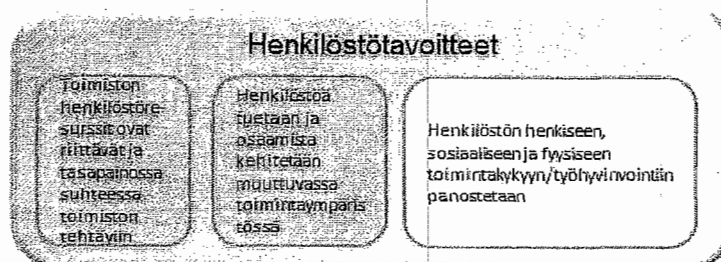
- varaudutaan TATTI-työryhmän 31.5.2017 esityksen mukaiseen viranomaisen toiminnan uudelleen organisointiin,
- arvioidaan, kuvataan ja yhdenmukaistetaan toimiston ydinprosessit ja luodaan uudet ase-
tuksen edellyttämät prosessit,
- tehdään suunnitelma (osa tietosuojauudistusta koskevaa TSAU-projektia), miten asianhal-
lintajärjestelmää - ja muita tietojärjestelmiä tulee kehittää toiminnan tehostamiseksi tie-
toturvavaatimukset huomioiden,
- selvitetään mahdollinen organisaatorakenteen uudistamistarve, arvioidaan henkilöstön
toimenkuvat uudelleen ja toimeenpannaan muutokset,
- ratkaisutoimintaa tehostetaan mm. tietopalvelun avulla, säännönmukaisilla toiminnan
laatupalavereilla, priorisoinnilla ja riskiperusteista arviointia kehittämällä.

Toiminnallisen tuloksen vaikuttavuutta mitataan vuosittain sisään tulleiden asioiden ja rat-
kaistujen asioiden kappalemäärällä. Tehokkuutta kuvaavat asioiden käsittelyaika ja ratkaisun
yksikköhinta. Ratkaisutoiminnan laatua mitataan yhden vuoden tavoitekäsittelyaikaa van-
hempien asioiden kappalemäärällä. Laatua kuvastaa osaltaan myös se, että tietosuojavaltuu-
tetun toimiston päätökset pysyvät pääosin muuttumattomina valitusasteissa (Toiminnan
tunnusluvut liite 1).

2.3 Voimavarat ja tärkeimmät toimenpiteet

2.3.1 Henkilöstö

Henkilöstötavoitteet kaudelle 2017-2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet kaudella 2017-2020 ovat:

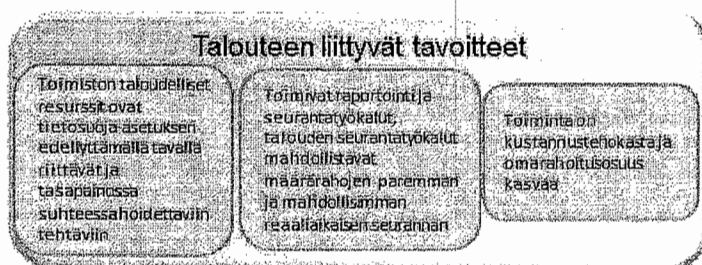
- vahvistetaan osaamisenhallintaan ja tiedonsiirtoon liittyviä toimenpiteitä,
- huolehditaan henkilö- ja koulutussuunnitelman ajantasaisuudesta ja sen toimeenpanosta,
- määrääaikaisten virkojen vakinaistaminen,
- sitoutetaan henkilöstö tietosuojauudistuksen myötä tulevaan muutokseen osana toimis-
ton sisäistä TSAU-projektia,
- tehdään vuosittain WMBaro työtyytyväisyyskysely, jonka tulokset analysoidaan ja viedään
käytäntöön,
- tehdään johtajaBaro joka kolmas vuosi, jonka tulokset analysoidaan ja viedään käytän-
töön,

- huolehditaan, että kaikilla on käytössä työterveyshuollonpalvelut ja mahdollisimman joustavat työaikajärjestelyt,
- kiinnitetään erityistä huomiota muutosjohtamiseen, mihin OM voi auttaa löytämään tuki-resursseja.

Tietosuojaavaltuutetun toimiston henkilöstömäärä vuonna 2017 on OM:n pohjalaskelman mukaan 24 henkilötyövuotta, mikä on kaksi henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2016 toimistolla oli käytössä. Toimiston/tietosuojaviranomaisen resursointitarvetta arvioidaan myös osana OM:n tietosuoja-asetusta koskevan TATTI-työryhmän työtä. Toimiston resursointitarvetta ja suunnitelmaa käsitellään yhdessä tulosohjaajan kanssa.

2.3.2 Resurssit

Talouteen liittyvät tavoitteet kaudella 2017-2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet kaudella 2017-2020 ovat:

- varaudutaan toiminnasta aiheutuviin lisämenoihin,
- kehitetään maksullisen koulutustoiminnan organisointia,
- selvitetään maksullisen toiminnan kehittämisen mahdollisuudet huomioiden asetuksen uudet prosessit (esim. sertifikaatit, käytännesäännöt)
- selvitetään, miten taloutta ja määrärahojen käyttöä voidaan seurata tehokkaasti ja mahdollisimman reaaliaikaisesti esimerkiksi KIEKU:n raportointimahdollisuuksien avulla.

Tietosuojaavaltuutetun toimistolle myönnetään OM:n pohjalaskelman mukaan toimintamenomäärärahaa 1 800 000 euroa vuodelle 2017. Lisäksi virastolla on käytettävissä vuoden 2016 säästyneet määrärahat. Kehyksessä ja budjetissa on 80 000 euron lisäys tietosuoja-uudistuksen toimeenpanon ja lisäksi vuodelle 2017 rahoitetaan lisäresurssia momentin siirtyvistä (+80 000 euroa).

Toimiston tulevien vuosien resursointitarvetta ja resursointisuunnitelmaa käsitellään tulosohjaajan kanssa OM:n asetusta koskevan TATTI-työryhmän esityksen valmistuttua. Tietosuojaavaltuutetun toimiston voimavarat (liite 2).

3. Seuranta ja arviointi (ml. riskienhallinta)

Käynnissä olevalla EU:n tietosuojauudistusta koskevalla valmistelutyöllä saattaa olla olennaisia vaikutuksia tietosuojavaltuutetun tehtäviin ja organisaatioon. Tämä edellyttää tulostavoitteiden aktiivista ja säännönmukaista seurantaa tulosohjaajan kanssa.

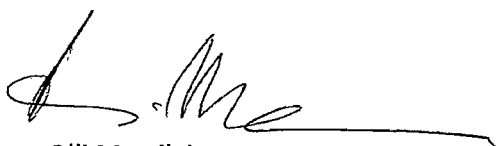
Tulostavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan myös normaaliin tapaan tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomuksessa vuosittain.

Tietosuojavaltuutetun toimisto tekee vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin ja raportoi arvioinnin tuloksista vuosittain tulosohjaajalle.

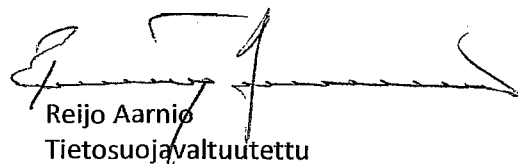
Toimisto laatii tulosohjauskaudelle henkilöstö- ja koulutussuunnitelman ja päivittää sitä tarvittaessa kuitenkin vähintään vuosittain. Suunnitelmat lähetetään tulosohjaajalle tiedoksi.

Oikeusministeriö tilaa jatkossakin perustietotekniikkapalvelut viraston puolesta Valtorista. Oikeusministeriö huolehtii siitä, että tietosuojavaltuutetun toimistolla on jatkuvasti ajantasaiset tiedot Valtorin tuottamista palveluista ja muista toimistoa koskevista hallinnonalan sopimuksista.

Tietosuojavaltuutetun toimiston tulee viipymättä ilmoittaa tulosohjaajalle, mikäli tulostavoitteiden toteutumisessa ilmenee merkittäviä ongelmia.

Olli Mutttilainen
Hallintopäällikkö

Reijo Aarnio
Tietosuojavaltuutettu

Liitteet

1. Toimintakertomuksen tunnusluvut (toimitetaan tulosneuvotteluihin)
2. Tietosuojavaltuutetun toimiston voimavarat vuonna 2017 (OM:n pohjalaskelma)
3. Toimenpidetaulukko 2017-2020

20.10.2016

OM 31/013/2016

Onnettomuustutkintakeskuksen tulostavoitteet kaudelle 2017–2020

1. Strateginen kehys – käsiteltäviä asioita

1.1 Viraston perustehtävä

Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on onnettomuuksista oppimalla edistää sitä, että Suomessa on kaikilla turvallista elää ja toimia. Onnettomuustutkintakeskuksen päämääränä on, että turvallisuustutkinta on tärkeä ja arvostettu osa turvallisuustyötä.

Onnettomuustutkintakeskus on luotettava, puolueeton, kehitystä seuraava ja ammattitaitoinen toimija, joka pystyy tutkinnallaan ja siihen perustuvalla monipuolisella viestinnällään edistämään eri toimijoiden turvallisuustyötä. Viraston tehtävänä on tutkia kotimaisen lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden mukaiset onnettomuudet ja vaaratilanteet sekä pitää yllä valmiutta tutkinnan nopeaan käynnistämiseen, kouluttaa onnettomuustutkijoita, kehittää tutkintaa ja huolehtia alan kansainvälisestä yhteistyöstä.

1.2 Toimintaympäristön kuvaus (analyysi) ml. riskienhallinta

Onnettomuustutkintakeskuksessa on vuonna 2011 toteutetun säädösuudistuksen jälkeen määrätietoisesti kehitetty toimintatapoja tutkinnan laadun parantamiseksi ja tuottavuuden kehittämiseksi. Samalla virastossa on toiminnan tehostamiseksi ja kokonaismenojen pienentämiseksi hieman muutettu henkilöstön painopistettä ulkopuolisista asiantuntijoista vakinaisten virkamiesten suuntaan. Muutoksella on tuettu uusien toimintatapojen vakiinnuttamista. Virastoon on tänä aikana luotu koulutusjärjestelmä sekä järjestelmä uusien virkamiesten henkilökohtaisten perehdytysohjelmien laatimiseksi. Onnettomuustutkintakeskukseen on henkilöstörakenteen kehittämisohjelman viimeisenä vaiheena perustettu kaksi tutkijan virkaa 1.1.2016 alkaen. Uudet virkamiehet on perehdytetty ja heidän työpanostaan hyödynnetään täysipainoisesti.

Onnettomuustutkintakeskus on nykyisellään monialainen itsenäinen ja riippumaton virasto, joka pystyy kustannustehokkaasti keskittymään turvallisuustutkintaan. Hallitusohjelman mukaan keskushallinnon virastorakenteen uudistusta jatketaan välittömästi tukeutuen Kehu- ja Virsu-hankkeissa omaksuttuihin kehittämisperiaatteisiin. Rakennemuutuksessa tulisi huomioida, että suomalainen turvallisuuden parantamiseen tähtäävä kolmannen osapuolen tekemä onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinta on tällä hetkellä hajanaista ja sitä tekevät useat pienet yksiköt, usein vielä sivutoimisesti. Näin päättäjille ei synny päätöksenteon pohjaksi kattavaa kokonaiskuvaa yhteiskunnan turvallisuuden kannalta keskeisimmistä ongelmista.

Onnettomuustutkintakeskusta voitaisiin hyödyntää keskittämällä entisestään sinne eri alojen tutkintatoimintoja sekä näin parantaa turvallisuustutkinnan vaikuttavuutta ja tehostaa tutkintaan käytettäviä voimavaroja.

Onnettomuustutkintakeskuksen tietoturva pyritään saamaan korotetulle tasolle. Tämä edellyttää toimintatapamuutoksia sekä tiivistyvää yhteistyötä palvelujen hankkijan ja tuottajan välillä.

Turvallisuustutkintaan vaikuttavaa EU-lainsäädäntöä uudistetaan parhaillaan. Suomen kannalta on tärkeää vaikuttaa siihen, että tulevat muutokset tukevat suomalaisen turvallisuustutkinnan kehittymistä ja mahdollistavat kustannustehokkaan tutkinnan myös jatkossa. EU-lainsäädännön kanssa sopusoinnussa oleva ajantasainen lainsäädäntö tukee viraston toimintaa. Viraston kehittämistoimien myötä turvallisuustutkintalaissa on havaittu joitain kohtia, joita muuttamalla turvallisuustutkintaa voitaisiin entisestään sujuvoittaa. Ne edellyttäisivät pienenhköjä muutoksia lakiin.

1.2.1 Riskienhallinta

Onnettomuustutkintakeskuksen toimintajärjestelmä sisältää työjärjestyksen, laatukäsikirjan ja toimintakäsikirjan. Onnettomuustutkintakeskuksen toimintajärjestelmässä on kuvattu parhaat käytännöt, joilla varmistetaan viraston toiminnan vaikuttavuus ja vaatimustenmukaisuus. Toimintajärjestelmää kehitetään jatkuvasti ja käytännön työssä toimitaan niiden mukaisesti. Havaitut poikkeamat ja mahdollisesti epätarkoituksenmukaiset ohjeet nostetaan esille ja korjataan viipymättä. Onnettomuustutkintakeskuksen laatupolitiikka ja sen noudattaminen ovat kaikkien Onnettomuustutkintakeskuksen työntekijöiden asia. Johtajan apuna Onnettomuustutkintakeskuksessa toimii laatupäällikön johdolla laaturyhmä.

Laatukäsikirjassa on kuvattu muun muassa noudatetut menettelyt auditointeihin, johdon katselmuksiin sekä aloite- ja palautejärjestelmään. Onnettomuustutkintakeskuksen sisäiset auditoinnit on tehty auditointikaudella 2013–2016 yhteistyössä oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen kanssa. Samaa mallia on sovittu jatkettavan auditointikaudella 2017–2019.

Virasto on osallistunut korotettu tietoturvasato -hankkeeseen 2014–2015. Tavoitteena on saavuttaa korotettu tietoturvasato tutkintaprosessin organisaatiota koskevin osin. ICT-osuus on pitkälti Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtorin käsissä. Hankkeen yhteydessä on vahvasti noussut esille toimintamallin (omien koneiden käyttö) erityispiirteiden kielteinen vaikutus tietoturvallisuuteen.

1.3 Visio ja strategiset tavoitteet (strategiakartta)

Onnettomuustutkintakeskuksen visiona vuoteen 2025 on ”Onnettomuustutkintakeskus kuuluu eurooppalaisten tutkintaviranomaisten parhaimmistoon.” Vision pohjalta on alla olevassa strategiakartassa määritetty tärkeimmät tavoitteet vuoteen 2019.

Onnettomuustutkintakeskuksen strategiakartta 2016-2019

VISION vuoteen 2025

*Onnettomuustutkintakeskus kuuluu eurooppalaisten
tutkintaviranomaisten parhaimmistoon.*

Tavoitteet
2019

Yhteiskunnalliset vaikutustavoitteet (ASIAKAS, KANSALAINEN)

Julkisen hallinto on avoin ja
herättää luottamusta.

Yhteiskunnalliset vaikutukset
parantavat turvallisuutta

Yhteiskunnalliset vaikutukset
parantavat turvallisuutta

Tavoitteet
2019

Toiminnalliset tuloksetavoitteet (PROSESSIT, ORGANISAATIO, JOHTAMINEN, INFRA)

Julkisen hallinto
parantaa yleisen
turvallisuutta

Toimintaprosessit
tehokkaat ja mukautuvat

Organisaation ylläpito
parantaa toiminnan
turvallisuutta

Toiminnalliset
tuloksetavoitteet
parantavat toiminnan
vaikuttavuutta

Tavoitteet
2019

Henkilöstötavoitteet

Johtaminen on
innostavaa ja
esimiestyö tukee
tuloksellista
toimintaa

Henkilöstöllä on
hyvä henkinen,
fyysinen, eettinen
ja sosiaalinen
toimintakyky

Osaamisen
kehittäminen ja
uudistuminen on
osa normaalia
toimintaa

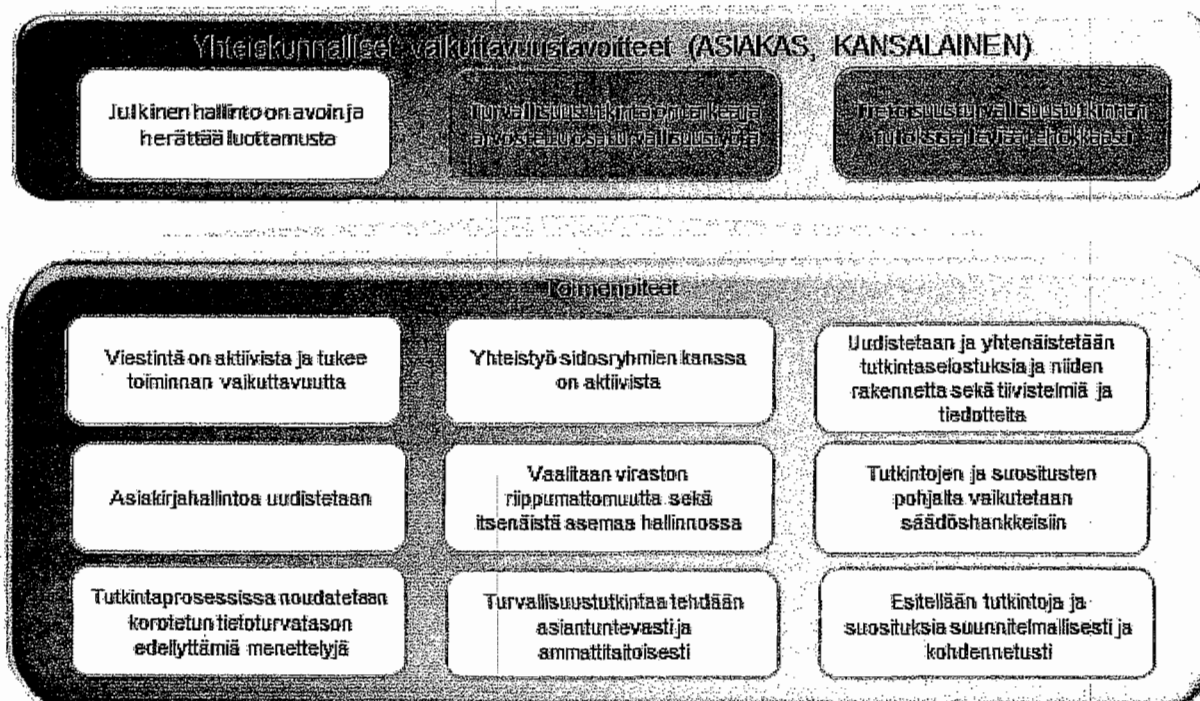
Talouteen liittyvät tavoitteet

Toiminta on
kustannustehokasta

Toiminta ja talous ovat
tasapainassa ja
yhteensopivat strategisten
linjausten pohjalta

2. Tulossopimus vuodelle 2017 kaudella 2017–2020 – käsiteltäviä asioita

2.1 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

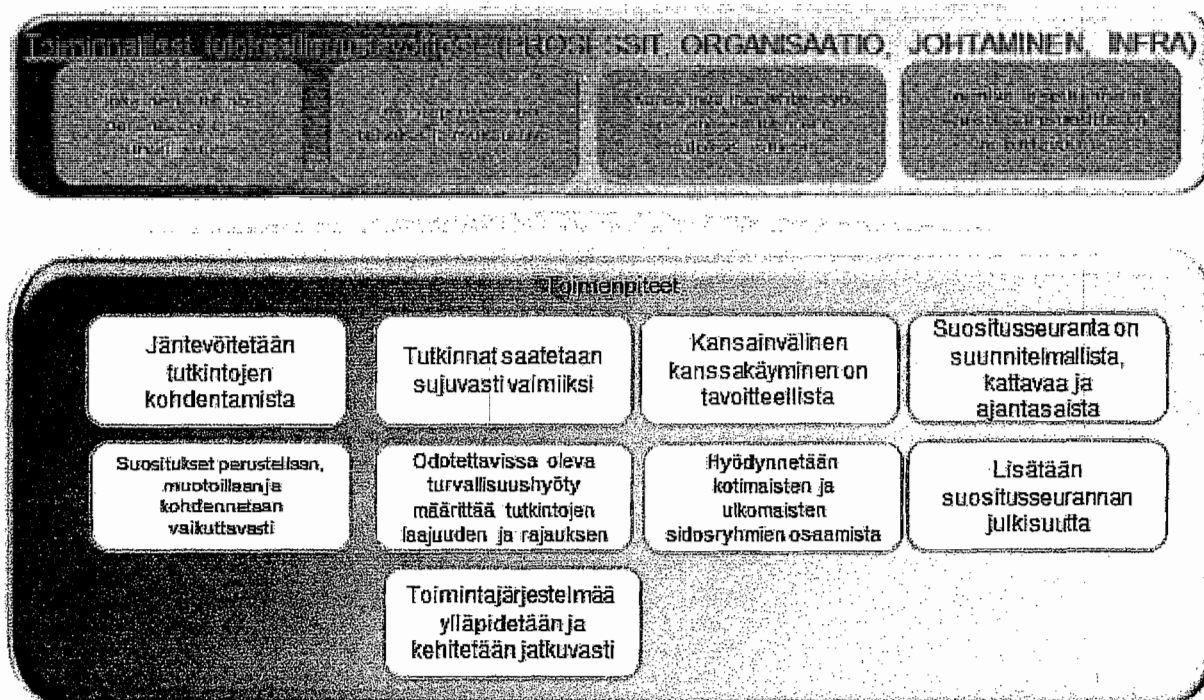
- Järjestetään arkisto ja luovutetaan Arkistolaitokselle sinne kuuluva aineisto.
- Koulutetaan tutkintaa tekevät korotetun tietoturvatason edellyttämiin menettelyihin ja otetaan menettelyt käyttöön.
- Edistetään turvallisuustutkimuksen hajanaisen kentän yhtenäistämistä.
- Kehitetään tutkintaselostuksen rakennetta vähentäen tutkintahaarakohtaisia eroja.

Mitattavat asiat:

Tavoite: Kaikkien suositusten toteuttamistiedot on päivitetty ja julkaistu tarkasteluvuoden aikana

Mittari: suositusseurannan ajantasaisuus

2.2 Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Vakiinnutetaan kansainvälisen vaikuttamisen ja osallistumisen toimintatavat
- Otetaan käyttöön suositusseurannan tietokanta ja tehostetut suositusviestinnän menettelyt.
- Määritetään toimintajärjestelmän muutostarpeet ja tarvittavat menettelytavat tutkinnan sujuvaksi loppuun saattamiseksi.
- Turvallisuustutkintalain 5 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tutkinnan laajuus riippuu aina yksittäisen tutkittavan tapauksen erityispiirteistä. Turvallisuustutkintalain 27 §:n mukaan turvallisuustutkinnasta laaditaan julkinen tutkintaselostus onnettomuuden vakavuuteen nähden sopivassa laajuudessa. Kiinnitetään erityistä huomiota tutkintojen ja tutkintaselostusten tarkoituksenmukaiseen laajuuteen ja rajaukseen.

Mitattavat asiat:

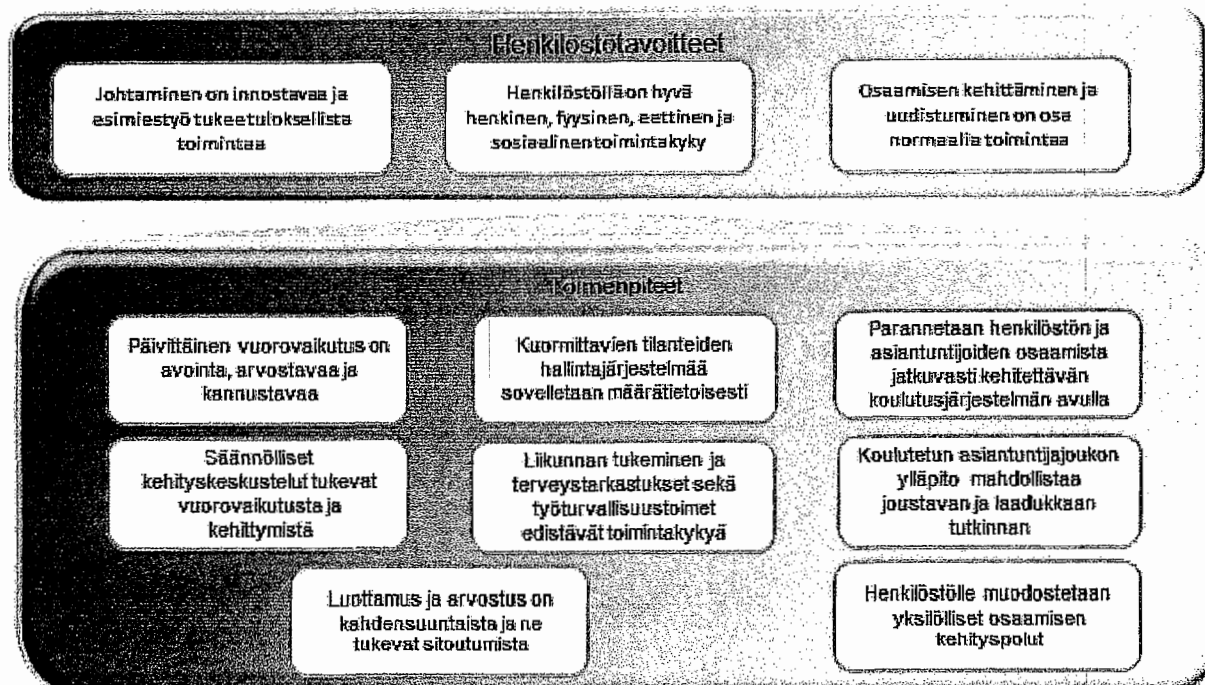
1. Tavoite: kaikki tutkinnot valmistuvat tavoiteajassa (12 kk)
Mittari: tavoiteajan ylittäneiden tutkintojen määrä
2. Tavoite: kaikki alustavat tutkinnot valmistuvat tavoiteajassa (2 kk)
Mittari: tavoiteajan ylittäneiden alustavien tutkintojen määrä
3. Tavoite: suunnitelman mukaiset auditoinnit on järjestetty
Mittari: auditointisuunnitelman noudattaminen

Todettiin, että varsinaisten tulostavoitteiden lisäksi seurataan seuraavia tietoja:

- Taloudelliset voimavarat (€)
 - toimintamenot
 - arviomäärärahan käyttö
- Henkilötyöpanos (htv)
 - virka- ja työsuhteiset
 - ottopojat
- Tutkintamäärä (kpl)
 - aloitetut
 - valmistuneet
- Kansainvälisen toiminnan työpanos (htv)

2.3 Voimavarat ja tärkeimmät toimenpiteet

2.3.1 Henkilöstö

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

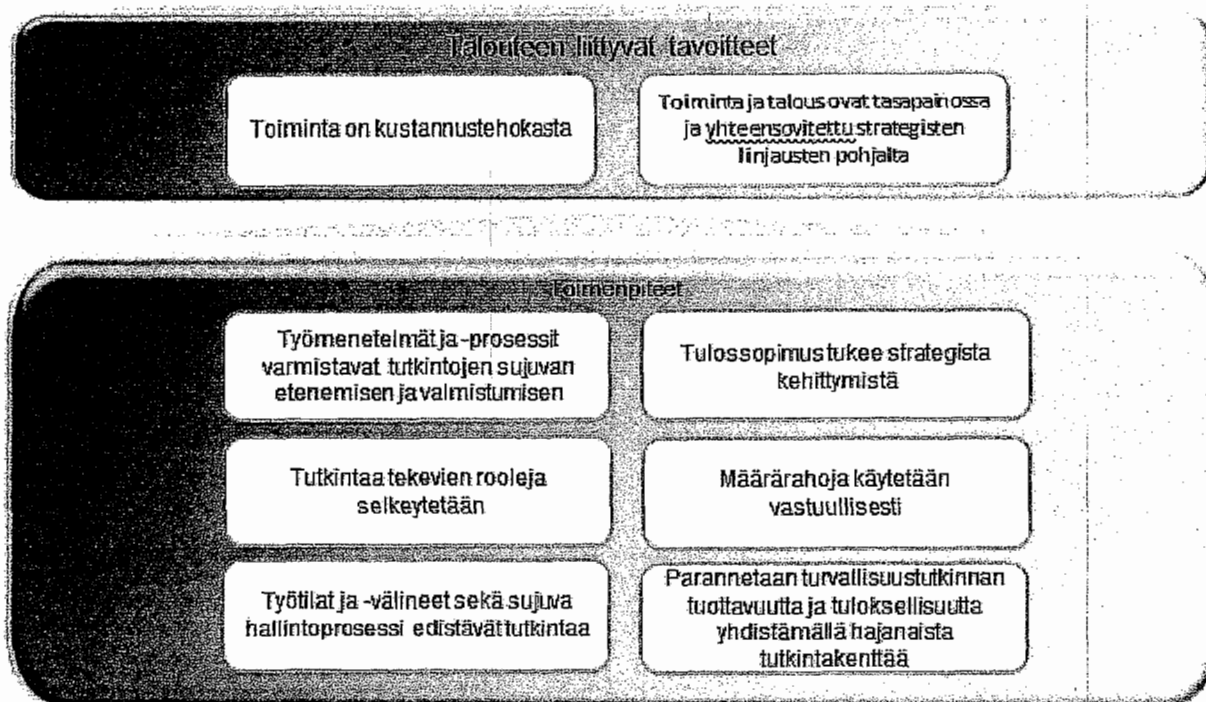
- Toteutetaan koulutusjärjestelmää määrätietoisesti ja kehitetään sitä saatujen kokemusten perusteella.
- Vakiinnutetaan asiantuntijoiden hallinnan menettelytavat.

Mitattavat asiat

Tavoite: suunnitelman mukaiset koulutukset on järjestetty

Mittari: koulutussuunnitelman noudattaminen

2.3.2 Resurssit

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Hyödynnetään Kiekun mahdollisuuksia sekä vakiinnutetaan henkilöstö- ja talousasioiden keskittämisen mahdollistamat tutkintasihteerien työskentelytapojen muutokset.
- Täsmennetään yhdessä oikeusministeriön kanssa suunnitelmaa turvallisuustutkintalain uudistamisesta.

Onnettomuustutkintakeskukselle on kehyspäättöksessä myönnetty määrärahaa 1 530 000 euroa vuosille 2017–2020. Onnettomuustutkintakeskukselle myönnetään vuoden 2017 toimintamäärärahaa momentilta 25.01.03 (OM:n yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot) 1 530 000 euroa. Lisäksi virastolla on käytettävissä vuodelta 2016 mahdollisesti säästyvät määrärahat.

Onnettomuustutkintakeskuksella on käytettävissä määrärahaa myös momentilla 25.01.20 (erityismenot; arviomääräraha), jota saa käyttää turvallisuustutkintalaista (525/2011), Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaan turvallisuustutkintaa varten asetetuista tutkintaryhmistä sekä kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen, mukaan lukien koulutuskustannukset, maksamiseen.

Onnettomuustutkintakeskuksella on toiminnallisista ja tietoturvasyistä tarve tarjota asiantuntijoidensa käyttöön tutkintatyön ajaksi tietokoneet. Tietokoneiden rahoitusta selvitetään oikeusministeriön tietohallintoyksikön ja Valtorin välillä.

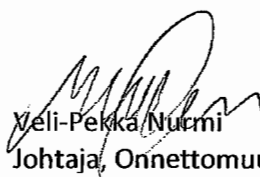
3. Seuranta ja arviointi (ml. riskienhallinta) – käsiteltäviä asioita

Tulostavoitteiden toteutumisesta ja voimavarojen käytöstä raportoidaan oikeusministeriölle Onnettomuustutkintakeskuksen vuoden 2017 puolivuotisraportissa viimeistään 10.8.2017 ja toimintakertomuksessa vuodelta 2017 viimeistään 28.2.2018.

Onnettomuustutkintakeskuksen tulee viipymättä ilmoittaa oikeusministeriölle, mikäli tulostavoitteiden toteutumisessa on merkittäviä ongelmia.

Olli Mutttilainen
Hallintojohtaja, oikeusministeriö

Yeli-Pekka Nurmi
Johtaja, Onnettomuustutkintakeskus

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN YHTEYDESSÄ TOIMIVAN EUROOPAN KRIMINAALIPOLITIIKAN INSTITUUTIN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2017

Oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto ja Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI) ovat sopineet 24.10.2016 pidetyssä tulosneuvottelussa instituuttia koskevista tavoitteista ja resursseista vuodelle 2017.

Kriminaalipolitiikan instituutin keskeiset tulostavoitteet vuodelle 2017

HEUNI:n toiminta perustuu sille perustamisasiakirjassa asetettuihin päämääriin, mutta toiminnallisissa tavoitteissa vuodelle 2017 heijastuvat toimintaympäristössä tunnistetut riskit ja mahdollisuudet.

1. Toiminnalliset tavoitteet: HEUNI tunnistaa korkealaatuisen tiedonkeruun ja tutkimuksen kautta eurooppalaisia kriminaalipoliittisia ilmiöitä ja hyviä käytäntöjä

1.1. Jatketaan tutkimusta hyväksikäyttöön johtavista lumeavioliitoista Euroopassa. HEUNI on mukana UNODC:n hankkeessa, jossa selvitetään järjestäytyneen rikollisuuden osallistumista ilmiöön globaalilla tasolla.

1.2. Osallistutaan Itämeren maiden neuvoston (CBSS) hankkeeseen, jossa HEUNI kehittää alustavan mallin ihmiskaupan uhrien auttamisesta koituvien kulujen arvioimiseksi. Lisäksi HEUNI vastaa hankkeen tuloksellisuuden arvioinnista.

1.3. Osallistutaan DG Justice:n kehyssovimuksen kilpailutuksiin. Kehyssovimuksen piirissä kilpailutetaan tutkimuksia liittyen kriminaalipolitiikkaan ja sisäiseen turvallisuuteen sekä oikeusalaan, kansalaisuuteen, tasa-arvoon ja kuluttajakysymyksiin.

1.4 HEUNI on lisäksi hakemassa rahoitusta useisiin projekteihin, jotka toteutuessaan vahvistavat HEUNI:n mahdollisuuksia vaikuttaa kansainväliseen kriminaalipolitiikkaan. Tulostavoitteena on, että ainakin yksi uusi hanke käynnistetään vuoden 2017 aikana.

2. Vaikuttamiseen liittyvät tavoitteet: HEUNI jakaa hankkimaansa tutkimustietoa ja vaikuttaa kansainväliseen kriminaalipoliittiseen keskusteluun osallistumalla kansainvälisiin verkostoihin, kansainvälisiin työryhmiin, asiantuntijaseminaareihin ja tuottamalla julkaisuja.

3. Henkilöstöön liittyvät tavoitteet: HEUNI:lla on ammattitaitoinen monitieteellinen ja motivoitunut asiantuntijatiimi

4. Viestinnälliset tavoitteet: HEUNI vahvistaa edelleen näkyvyyttään ja kontaktejaan päätöksentekijöihin ja muihin sidosryhmiin

5. Taloudelliset tavoitteet: HEUNI pyrkii aktiivisemmin selvittämään ja hyödyntämään

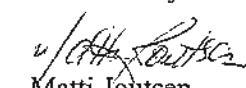
rahoitusmahdollisuuksia sekä vaikuttamaan olemassa olevien rahoitusmahdollisuuksien painotuksiin

Voimavarat ja resurssit vuodelle 2017

HEUNI 2017				
Palkat	566 312	393 054	508 560	510 000
Toimitilat	52 891	42 715	57 148	57 000
Muut menot	123 167	36 173	64 738	65 000
Menot yhteensä	742 370	471 942	630 446	632 000
Tulot yhteensä:	- 91 963	-1671	- 102 446	-115 000
Nettomenot yhteensä	650 407	470 271	528 000	517 000
MÄÄRÄRAHA	525 000		528 000	517 000
HTV	6		6	6
Projektirahoituksella palkatut htv	3		2	2
Lisäksi virastolla on ollut käytettävissä siirtynyt määräraha edelliseltä vuodelta.				

HEUNI:lla on käytettävänä hankkeiden rahoitusta varten vuotuinen valtion talousarviossa myönnetty määräraha, tasetilillä oleva rahoitus sekä ulkopuolisilta rahoittajilta haettava rahoitus.

Artto Kujala
osastopäällikkö

Matti Joutsen
johtaja

29.12.2016

Oikeusrekisterikeskuksen tulostavoiteasiakirja kaudelle 2017 - 2020

1 STRATEGINEN KEHYS

1.1 Perustehtävä

Oikeusrekisterikeskuksen perustehtävänä on

- panna sakot ja saamiset täytäntöön ystävällisen päättävaisesti,
- tuottaa ja luovuttaa luotettavia rekisteritietoja viranomaisille, yrityksille ja yhteisöille sekä kansalaisille ja
- kehittää käyttäjäystävällisiä ja toimintaa tukevia oikeushallinnon tietojärjestelmiä ja ylläpitää niiden laatua kustannustehokkaasti.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Kansalaisille ja viranomaisille tuotettavat palvelut ovat Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) toiminnan ydin, minkä vuoksi niiden laadukkuus on varmistettava. ORK:n toimintaympäristö on muuttamassa nopeasti. Viraston on joustavasti ja nopeasti reagoitava muutoksiin, jolloin se kykenee osaltaan vastaamaan valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman tavoitteisiin sekä sopeuttamaan toimintansa oikeusministeriön hallinnonalalle kohdennettuihin säästötavoitteisiin.

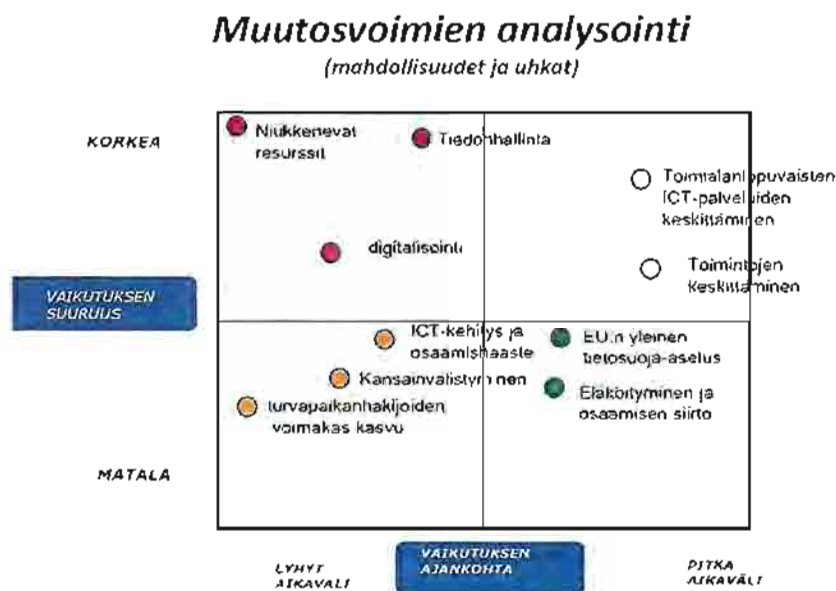
Oikeusministeriön Oikeudenhoidon uudistamisohjelma vuosille 2013 – 2025 sisältää rakenteellisia, menettelyihin ja osaamiseen liittyviä toimintaehdotuksia, jotka tulevat vaikuttamaan ORK:n toimintaan tulevaisuudessa. Ohjelmassa samoin kuin Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa korostetaan digitalisaatiota sekä sähköisen toiminnan kehittämistä. Tavoitteena on automatisoinnin avulla vähentää työmääriä, lyhentää asioiden käsittelyketjuja sekä rationalisoida organisatorakentelaa. Tämä aiheuttaa uusien tietojärjestelmien kehittämistarpeita (esim. AIPA) sekä muutoksia nykyisiin hallinnonalan toimintaa tukeviin tietojärjestelmiin ja ORK:n viranomaistoiminnan tietojärjestelmiin.

Isojen hankkeiden merkitys tulevina vuosina on suuri ORK:n toiminnassa. OM:n hallinnonala on saanut VM:ltä hankerahoitusta kaikkiaan yli 72,5 miljoonaa euroa. Lisäksi tarvitaan omavarainosuutta noin 36 miljoonaa euroa. Isot hankkeet ovat haaste johtamiselle, esimiestyölle ja koordinoinnille, koska hankkeita on monta ja määräaikaisten työntekijöiden lukumäärä kasvaa. Digitalisointi tarkoittaa isojen hankkeiden lisäksi ORK:n ja muiden viranomaisten välisten järjestelmien yhteyksien rakentamista.

Oikeusrekisterikeskuksen keskeiset viraston omia viranomaistehtäviä tukeviin tietojärjestelmiin liittyvät riskit ovat vanhojen tietojärjestelmien puutteet sekä niiden epätarkoituksenmukaisuus

ja epäluotettava toimintavarmuus. Keskeiset tietojärjestelmien riskit voivat vaarantaa hallinnonalan toiminnan sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteutumisen. Oikeusrekisterikeskus pyrkii osaltaan vastaamaan näihin tietojärjestelmien riskeihin osallistumalla hallinnonalan yhteisen järjestelmien kriittisyysarvion tekemiseen sekä panostamalla uusiin tietojärjestelmähankkeisiin ja järjestelmäkehitykseen näihin myönnettyjen resurssien puitteissa.

Kuva 1. Muutosvoimat (mahdollisuudet ja uhat) ml. riskit

Korkean vaikutuksen riskinä tulevalla nelivuotiskaudella nähdään OM:n hallinnonalalle kohdistettavat säästötavoitteet ja ORK:n viranomaistoiminnan **niukat resurssit**. Vuoden 2016 alusta alkaen ORK siirtyi viranomaistehtävien osalta kokonaan bruttobudjetoiduksi, mikä on helpottanut viraston talouden suunnittelua ja ennustettavuutta.

VM:n vuosille 2017 – 2019 myöntämä 3 625 000 euron määräinen tuottavuusmääräraha tuo merkittävän parannuksen viraston taloudelliseen tilanteeseen. Myönnettyllä tuottavuusrahoituksella käynnistetään eORK-hanke, jossa luodaan viraston tietojärjestelmien kohdearkkitehtuuri ja tehostetaan rekisteri- ja täytäntöönpanojärjestelmien toimintaa ja käytettävyyttä digitalisoinnin avulla.

Toimialasidonnaisten ICT-palveluiden keskittäminen nousee harkittavaksi, kun valtiokonsernin tasolla etsitään kustannustehokkaampia tapoja järjestää ICT-palvelutuotanto.

ORK toimii useiden oikeusministeriön hallinnonalan keskeisten rekisterien rekisterinpitäjänä. Tavoitteena on edelleen keskittää rekisterinpito- ja tiedonhallintatehtäviä ORK:lle, mikä mahdollistaa viraston aseman vahvistamista tietoon ja tiedonhallintaan keskittyvänä asiantuntijavirastona.

Osana Euroopan unionin tietosuojalainsäädännön uudistamishanketta on 14.4.2016 lopullisesti hyväksytty EU:n yleinen tietosuoja-asetus, joka on tullut voimaan 25.5.2016 ja jota aletaan soveltaa 25.5.2018. Samaan aikaan astuu voimaan myös tietosujadirektiivi. Arkaluonteisten henkilötietojen rekisterinpitäjänä ORK:n on tarkasteltava toimintaprosessejaan ja varauduttava mahdollisiin järjestelmämuutoksiin.

Matalan vaikutuksen muutosvoimana nähdään **kansainvälistyminen**, koska rekisteritietojen välittämistä sekä täytäntöönpanoa koskeva EU-yhteistyö on laajenemassa. Kansainvälistyminen edellyttää henkilöstöltä riittävää kielitaitoa sekä rekisteri- ja täytäntöönpanoyhteistyössä mukana olevien EU-maiden asianomaisen normiston tuntemusta.

Tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito edellyttävät laaja-alaisesti uuden tiedon hankintaa. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi IT-asiantuntijoiden on hyödyllistä verkostoitua sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Kansainvälinen tiedonhankinta voi tarkoittaa esimerkiksi asiantuntijakonferensseihin osallistumista sekä kahdenvälistä tiedonvaihtoa.

ICT-ala on kehittynyt nopeasti viimeisten vuosikymmenten ja vuosien aikana. Tietotekniset innovaatiot seuraavat toistaan yhä kiihtyvällä vauhdilla. ORK:n on kyettävä riittävän varhain tunnistamaan **ICT-kehityksen suunta ja siihen liittyvä osaamishaaste**. Henkilöstösuunnittelussa on riittävän hyvissä ajoin ennen **eläköitymistä huolehdittava osaamisen siirtämisestä** tehtävässä jatkaville.

Viiden, hallinnonalan tietojärjestelmäkehityksen mittakaavassa erittäin suuren, hankkeen työstiminen samanaikaisesti vaikuttaa monin eri tavoin Oikeusrekisterikeskuksen toimintaan. Nykyisillä henkilöstöresursseilla ei ole mahdollista miehittää kaikkia hankkeita tarpeita tyydyttävällä tavalla. Henkilöstön määrän lisääntyessä myös esimiesten työpanosta tarvitaan nykyistä enemmän. Henkilöstön määrän kasvun lisäksi useat samanaikaiset hankkeet tuovat mukanaan velvoitteita organisaation päätöksentekijöille. Hankkeiden johto- ja ohjausryhmiin tarvitaan kyvykkäitä henkilöitä. Jo nykyisin johto- ja ohjausryhmätyöskentely kuormittaa viraston johtoa merkittävästi. Suurten hankkeiden välillä tarvitaan myös koordinaatiota niin aikataulun kuin resursien käytön suhteenkin. Erityisesti yhteiskäyttöisten komponenttien kehittäminen ja jo olemassa olevien palveluiden hyödyntäminen vaatii hankkeiden välistä vuorovaikutusta. Kaikki uudet suuret hankkeet ovat tietoturvaltaan korotetulla tasolla. Tästä seuraa vaatimuksia niin tilaratkaisuille kuin käytettävälle työvälineillekin.

Oikeusrekisterikeskus koordinoi ministeriön tukemana yhtä aikaa käynnistyneiden isojen hankkeiden aikataulujen yhteensovittamista, yhteisten palvelujen käytön koordinoitua sekä henkilöstö- ja tilaresursointia. Erityisesti hankkeiden päättymisen jälkeen varmistetaan, että järjestelmien ylläpitoon ja käyttäjien tukeen on riittävä ja osaava henkilöstö.

Jatkuviin palveluihin kohdistuu enenevässä määrin kustannustehokkuuden vaatimus, johon pyritään vastaamaan käyttämällä valtionhallinnon yhteisiä palveluita mm. Valtorin tuottamina. Tois-taiseksi Valtorin palveluiden hyödyntäminen lisää henkilöstöressin käyttöä ORK:ssa, koska palvelut ovat vasta kehittymässä ja useimmat niistä vaativat vielä asiakkaan ohjausta. Kehyskau-della kyseisten palveluiden käyttämisen odotetaan tuottavan lisäarvoa ORK:lle, jolloin henkilöstöressia vapautuu käytettäväksi toimialasidonnaisten järjestelmien ylläpitoon. Järjestelmien Kone-sali- ja kapasiteettipalvelun (K&K-hanke) täysimittaisen käyttöönoton jälkeen on myös odo-tettavissa kustannussäästöjä jatkuviin (perus)palveluihin. Kehyskauden keskivaiheilla jatkuvien palveluiden kustannukset nousevat, koska nykyiset sektorikohtaiset järjestelmät ovat vielä käy-tössä ja uusia, niitä korvaavia sovelluksia tai tietojärjestelmiä osia on osittain jo otettu tuotanto-käyttöön.

1.3 Visio ja strategiset tavoitteet

Oikeusrekisterikeskuksen visiona vuoteen 2020 on ”Kehittyneet tietojärjestelmät, luotettava rekisterinpito ja täytöntöönpano takaavat kansalaisten oikeusturvaa”. Vision pohjalta on alla olevassa strategiakartassa valittu tärkeimmät tavoitteet vuoteen 2020.

kuva 2. Strategiakartta

2 TULOSSOPIMUS VUODELLE 2017 KAUDELLA 2017 - 2020

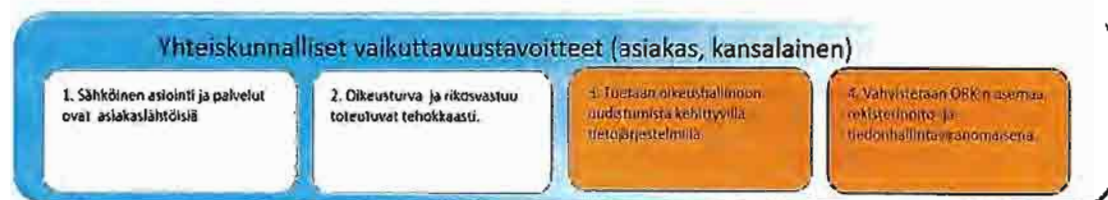
Toimeenpanosuunnitelmassa listataan Oikeusrekisterikeskuksen tärkeimmät tavoitteet ja toimenpiteet sekä niiden vastuut ja aikataulu vuosille 2017 - 2020. Lähtökohtana dokumentin laadinnalle on ollut tarkentaa, miten hallinnonalan ja viraston omat strategiset linjaukset ja ORK:n monivuotinen tulostavoiteasiakirja käytännössä konkretisoidaan ja vastuutetaan ORK:ssa.

Tavoitteena dokumentin käyttämisessä on vahvistaa ORK:n yhteistä näkemystä strategisista, tärkeimmistä toimenpiteistä. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa johtamista ja sisäistä toiminnan-ohjausta siten, että dokumentista kukin toimiala voi tulkita oman roolinsa tulostavoitteiden saavuttamisessa. Dokumentti kuvaa myös, miten ORK:n sisäinen yhteistyö toimialojen välillä tulee toteuttaa osana tavoitteiden toimeenpanoa.

Alla oleva numerointi viittaa toimeenpanosuunnitelman numerointiin, eikä etene välttämättä järjestyksessä.

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

1. Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä

1.1. Sähköinen asiointi

VM:n myöntämän tuottavuusrahoituksen turvin käynnistetään eORK-hanke, jolla edistetään sähköistä asiointia ORK:n järjestelmissä (mm. Kansalaisen asiointitili). Viranomaistoiminnan rekisterinpidossa oleviin rekistereihin ja tietojärjestelmiin liitetään sähköinen asiointi kansalaisille, yrityksille ja yhteisöille sekä viranomaisille. Rekisteriotehakemukset ja tietopyynnot sekä maksuaikahakemukset ja saldotodistuspyyntö hoidetaan sähköisen asioinnin avulla.

2. Oikeusturva ja rikosvastuu toteutuvat tehokkaasti

2.1. Lokienhallinnan kartoitus

- Varmistetaan, että tietojärjestelmät ovat turvallisia ja valvottavissa olevia. Järjestelmien käyttöön on rakennettu helppokäyttöinen ja toimiva lokienhallintapalvelu.
- Tuotannossa olevien järjestelmien liittämisestä soveltuvien osin lokituspalveluun kartoitetaan kustannukset ja hyöty sekä elinkaari.

2.2. Menettämisseuraamusten ja vahingonkorvausten yhteensovittaminen

- Rikoslain 10 luvun 11 §:ään perustuvien, erittäin työläiden ja aikaa vievien vahingonkorvaushakemusten käsittelyä jatketaan tehtävälle myönnettyjen resurssien puitteissa.

2.3. Täytäntöönpanoasioiden lisääntymiseen varautuminen

- Varaudutaan 1.12.2016 voimaan tulleen uuden sakkomenettelylain aiheuttamiin muutoksiin sekä poliisin lisääntyvän liikenteen kameravalvonnan aiheuttamaan täytäntöönpanoasioiden kasvuun. Poliisin arvion mukaan täytäntöönpanotavien rikesakkojen määrä voi lisääntyä jo vuonna 2017 jopa 150 000 kpl:lla.
- Asiakaspalvelun osalta varaudutaan lisääntyviin asiakasyhteydenottoihin. Asiakaspalvelua kehitetään mm. lisäämällä sähköistä asiointia, uudistamalla viraston kotisivut ja hakemalla uusia tapoja hoitaa tehtävä, esim. chat. Myös asiakaspalveluun kohdistettujen resurssien määrää sekä ryhmien välistä tehtäväjakoa tarkastellaan.

2.4. Tietoturva-auditoinnit

Toteutetaan tietoturva-arvioinnit ja -auditoinnit laaditun vuosisuunnitelman mukaisesti

3. Tuetaan oikeushallinnon uudistumista kehittyvillä tietojärjestelmillä

3.1. Tuetaan digitaalisia hankkeita ORK:n roolin ja palvelusopimusten mukaisesti

4. Vahvistetaan ORK:n asemaa rekisterinpitäjä- ja tiedonhallintaviranomaisena

4.1. Hallinnonalan tiedonhallinta

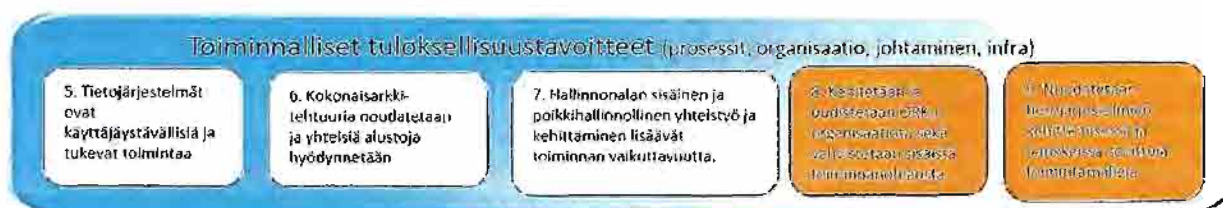
Laaditaan yhdessä ministeriön kanssa suunnitelma hallinnonalan tiedonhallintatehtävien keskittämisestä Oikeusrekisterikeskukseen. Muodostetaan yhteinen käsitys tehtävien keskittämisen aikataulusta ja niiden resursoinneista.

4.2. Luokittelupäätös

Oikeusrekisterikeskus osallistuu hallinnonalaan koskevan luokittelupäätöksen täytäntöönpanoon.

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

5. Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

5.2. Käytetään tietojärjestelmähankkeissa käyttöliittymä- ja käytettävyyssiantuntijoita.

6. Kokonaisarkkitehtuuria noudatetaan ja yhteisiä alustoja hyödynnetään

6.1. Yhteisten palveluiden käyttö

Edistetään isoissa hankkeissa hallinnonalan ja valtion yhteisten palveluiden käyttöönottoa, kuten arkkitehtuuri- ja elinkaariajattelua sekä kansallista palveluväylää ja asiointitiliä.

Hankitaan ja ylläpidetään tietoa valtion yhteisistä palveluista. Ohjataan arkkitehtuuriperiaatteiden mukaisesti järjestelmien suunnittelua ja rakentamista siten, että käytetään yhteisiä palveluita tarkoituksenmukaisella tavalla. Kehittämisvaiheeseen sisältyvässä määrittelyssä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan tietojärjestelmän ylläpidettävyyttä ja suunnitellun elinkaaren aikaisia kustannuksia.

7. Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

7.1. Arkistoinnin keskittäminen

Selvitetään arkistoinnin keskittämiseen liittyvät tehtävät ORK:n osalta ministeriön tekemien linjausten pohjalta. Selvitetään hallinnonalan arkistoinnin keskittämiseen liittyvät tehtävät AIPA- ja HAIPA-hankkeessa rekisterinpidon osalta. Selvitetään, mitä tuomioistuinten arkistointiin liittyviä tehtäviä siirtyy ORK:lle.

7.2. Varmistetaan hyvät luottamussuhteet tilaajiin

Selkiytetään edelleen ICT-palvelutuotannon tehtäviä, rooleja ja vastuita eri yhteistyöfoorumeilla niin tilaajien kuin toimittajien kanssa. Huolehditaan riittävästä asiakasosaamisesta asiakasrajapinnassa sekä suunnitelmallisesta ja laadukkaasta asiakkuudenhoidosta.

8. Kehitetään ja uudistetaan ORK:n organisaatiota sekä vahvistetaan sisäistä toiminnanohjausta

8.1. Henkilöresurssien joustava käyttö

- Varmistetaan, että henkilöstön osaaminen on joustavasti käytössä kaikkiin viraston tehtäviin.
- Organisaation uudistamisen yhteydessä tietojärjestelmiin liittyvät jatkuvat palvelut, tekninen tuki ja hankkeet kytketään lähemmäksi toisiaan.
- Lisätään sisäistä liikkuvuutta: mm. lyhytaikainen ruuhka-apu yksiköiden välillä, työryhmiin ja projekteihin osallistuminen. Aloitetaan rekrytoinnit pääsääntöisesti sisäisen liikkuvuuden vaiheella.
- Viranomaispalvelut -toimialalla organisoidaan toimialan uudet tiedonhallintatehtävät ja varaudutaan lisääntyvien täytäntöönpanotehtävien hoitamiseen.
- Tiedonhallintatehtävien hoitamista varten perustetaan uusi ryhmä, jonka tehtävät ja resurssit määritellään.

8.2. Johtamisjärjestelmä

Huolehditaan organisaatiouudistuksen yhteydessä päivitetyn johtamisjärjestelmän käyttöönotosta.

Tarkastellaan dokumentoidun johtamisjärjestelmän ja prosessien toimivuutta säännöllisesti. Kehitetään johtamisjärjestelmää ja prosesseja havaintojen pohjalta. Dokumentoidaan muutokset.

8.3. Viraston laatutoiminnan käynnistäminen

Organisaation kehittämisen yhteydessä käynnistetään toimenpiteet käytössä olevien menetelmien ja toimintaperiaatteiden yhdenmukaistamiseksi soveltuvin osin nykyisen kypsyystason tunnistamiseksi ja toiminnan kypsyystason nostamiseksi.

9. Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankkeissa sovittuja toimintamalleja

9.1. Hanketoiminnan kehittäminen

Hanketoimistojen ja ORK:n työnjakojen täsmentäminen, käyttöönottoprosessin kokonaisuuden edistäminen, sisältää mm. koulutuksen sekä yhteisten palveluiden kehittämisen toimintamallit. ORK tukee hanketoimistoja hankkeiden välisessä koordinoinnissa ja yhteisessä viestinnässä. IT-hankkeiden koordinoitua täsmennetään arkkitehtuuriin ja yhteisiin palveluihin liittyvissä asioissa. Koulutetaan ORK:n ja sidosryhmien henkilöstöä projektihallintakäytäntöihin. Liitetään koulutukseen myös arkkitehtuuri- ja tietoturvanäkökulma.

Vuoden 2017 keskeiset hankkeet aakkosjärjestyksessä:

- AIPA: Aineistopankkihanke
- eORK: Oikeusrekisterikeskuksen viranomaistoiminnan tietojärjestelmien kehittäminen
- HAIPA: Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaationhallintajärjestelmän kehittämishanke
- HILDA: Hallintoasioiden asianhallintajärjestelmä, hankinta yhteistyössä VAHVA-hankkeen kanssa

- ROTI: Rikosseuraamuslaitoksen asiakastietojärjestelmä
- URA: Ulosottotoimen rakenneuudistushanke

ORK toteuttaa yllämainitut ja muut palvelusopimuksissa sovitut hankkeet. Mikäli ORK:n henkilöresursseissa tulee suunnittelemattomia poikkeamia, eikä hanketta pystytä toteuttamaan, tilanne käydään läpi tilaajan kanssa. Jos tilanne ei ratkea tilaajan kanssa, ministeriön osastopäällikköpalaveri (OSPA) priorisoi toteutettavat hankkeet.

Kansalais- ja viranomaispalvelut -toimialan tuottamien palveluiden käsittelyajoille asetetaan seuraavat tavoitteet:

Rikostaustaotehakemukset: 7 työpäivää hakemuksen saapumisesta.

Toisen EU-jäsenvaltion kansalaisen ollessa kyseessä, kysytään rikosrekisteritiedot myös kansalaisuusjäsenvaltiosta ja käsittelyaika on seitsemän + kymmenen työpäivää.

- Toteutunut keskimääräinen käsittelyaika v 2015 on ollut 4 työpäivää. EU kyselyiden osalta + 6 työpäivää.
- Arvioitu keskimääräinen käsittelyaika v 2016 on ollut 4 työpäivää. EU kyselyiden osalta + 6 työpäivää.

Maksuaikahakemukset: 2 viikkoa hakemuksen saapumisesta.

- Toteutunut keskimääräinen käsittelyaika v 2015 on ollut kaksi viikkoa.
- Arvioitu keskimääräinen käsittelyaika v 2016 on ollut kaksi viikkoa.

Viisumin, työluvan tai muun vastaavan hakemista varten, ulkomaan viranomaiselle esittämistä varten tehty otehakemukset: 4 työpäivää hakemuksen saapumisesta.

- Toteutunut keskimääräinen käsittelyaika v 2015 on ollut 2 työpäivää.
- Arvioitu keskimääräinen käsittelyaika v 2016 on ollut 2 työpäivää.

Velkojärjestelyrekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, liiketoimintakieltorekisteri ja eläintenpitokieltorekisteri otehakemukset: saapumispäivän lisäksi 1 työpäivä.

- Toteutunut keskimääräinen käsittelyaika v 2015 on ollut 1 työpäivä.
- Arvioitu keskimääräinen käsittelyaika v 2016 on ollut 1 työpäivää.

2.3 Henkilöstötavoitteet

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

10. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

10.1. Periaatteet osaamiskartoitusten hyödyntämiseksi

Kehityskeskusteluissa läpikäytävien osaamiskartoitusten tietojen kokoaminen virastotasolla ja niiden käyttäminen resursoinnissa.

11. Johtamista ja esimiestyötä kehitetään suunnitelmallisesti

11.1. Toimintatapojen yhtenäistäminen

11.1.1. Huolehditaan siitä, että lähiesimiestyön kehittämiseen panostetaan organisaatiouudistuksen yhteydessä.

11.1.2. Yhtenäistetään palvelunhallintaan liittyviä menetelmiä ja toimintatapoja.

12. Henkilöstö tiedostaa merkityksensä osana hallinnonala ja osallistuu omalta osaltaan viraston tavoitteiden saavuttamiseen

12.1. Tehtäväkierto

Suositaan tehtäväkiertoa sekä viraston sisällä, että muissa virastoissa.

2.4 Talouteen liittyvät tavoitteet

Talouteen liittyvät tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

13. Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettu strategisten linjausten pohjalta

13.1. Taloussuunnitteluprosessin tarkentaminen

- Tiivistetään sisäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä ministeriön kanssa taloussuunnittelussa, tarkennetaan vastuut organisaatiouudistuksen yhteydessä ja kehitetään edelleen suunnitteluvälinettä.
- Toteutetaan yhteistyössä ministeriön kanssa taloudellisen tilanteen vakauttamista koskeva suunnitelma ja käynnistetään suunnitelmassa edellytetyt toimenpiteet.
- Talouden päätöksentekoa ja seurantaa terävöitetään eriyttämällä viraston ICT-rahat muista menoista varmistuen samalla siirtyvän määrärahan kasvattamisen ja riittävän tason muodostamisen kehyskauden loppuun mennessä.

- Aikataulutetaan pitkän tähtäimen suunnitelmien toimenpidesuosituksat suunnittelukaudelle sekä tarvittavat rahoitustoimenpiteet.

13.2. Hankintaosaaminen

- Huolehditaan hankintatoimen osaamisesta ja resursoinnista. Sopimuksia kehitetään sisällöllisesti niiden uusimisen yhteydessä.
- Otetaan käyttöön Hankinnasta maksuun -hankkeen parhaat käytännöt kehysäästön toteuttamiseksi. Automaation piirissä olevien ostolaskujen osuutta pyritään nostamaan.
- Lisätään hankintatoimen suunnitelmallisuutta.

13.3. Toimitilat

- Suunnitellaan OM:n johdolla yhdessä Senaatin kanssa turvalliset, terveelliset ja toimivat tilat. Koko henkilöstö otetaan mukaan jo suunnitteluvaiheessa.
- Toteutetaan muutto 1.10.2017.

13.4. Kirjanpitoyksikkömuutos

- Varmistetaan uusien menettelyjen toimivuus ja säädösten mukaisuus yhteistyössä OM/TALY ja Palkeet.

14. Toiminta on kustannustehokasta

14.2. Jatkuvan palvelun kustannustehokkuus

- Uusitaan toimittajasopimukset tavoitellen edullisempia ehtoja.

Perustietotekniikan palvelut

Tietohallintoyksikkö tilaa perustietotekniikan palvelut hallinnonalan kaikkien toimintasektoreiden puolesta Valtorilta. ORK:n asiakaspäälliköt keräävät tilaajien tarpeet ja välittävät ne Tietohallintoyksikölle.

3 Vuoden 2017 voimavarat

3.1. Henkilöstö

ORK:n henkilötövuosimäärän arvio vuodelle 2017 on 157 htv. Näistä budjettirahoitteisia on 63 htv:ta ja palvelumaksuilla katettavia 94 htv:ta.

Eläkkeelle vuonna 2017 on jäämässä 3 henkilöä, ikäryhmässä yli 60 v on yhteensä 18 henkilöä (Kiekun raportti 18.11.2016).

ORK pyytää virkojen täyttölumat ministeriöltä. Virkojen täyttämisen tulee pohjautua pitkän tähtäimen henkilöstösuunnitteluun. Määrärahojen riittävyys on varmistettava ennen täyttölupapyyntöä.

Vuonna 2015 laaditun pitkän tähtäimen kehittämis-, talous- ja henkilöstösuunnitelman toimeenpano on aloitettu organisaation kehittämishankkeella.

Tietojärjestelmäpuolen henkilötövuosia etenkin projektiluonteisissa tehtävissä voidaan maltillisesti kasvatata tilaajien kanssa sovittavan rahoituksen puitteissa.

Henkilöstön tunnusluvut vuodelle 2017 ovat taulukossa 2. Pitkän tähtäimen ennusteet sisältyvät joulukuussa 2015 valmistuneeseen erilliseen suunnitelmaan.

3.2. Määrärahat

ORK:n toimintamenot vuonna 2017 ovat 7 801 000 euroa. Lisäksi ORK:lla on siirtyvää määrärahaa 497 234 euroa.

ORK:n IT-palvelutuotannon ja jatkuvien palveluiden rahoitus tapahtuu palvelusopimusten kautta.

ORK:n lakisääteisten viranomaistehtävien toimintamenojen osalta virasto on siirtynyt vuoden 2016 alusta bruttobudjetointiin.

Talouden tunnusluvut kaudelle 2017 – 2020 ovat liitteessä 3.

4 Voimassaolo ja seuranta (ml. riskienhallinta)

THY – ORK – yhteistyöryhmä ja tulosohjausryhmä seuraavat ja valvovat tulossopimuksen toteutumista. ORK laatii puolivuosisikatsauksen tilinpäätösennusteineen elokuun 15. päivään mennessä ja toimintakertomuksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta 15. helmikuuta mennessä. Puolivuosisikatsaukseen ja toimintakertomukseen liitetään arvio riskienhallinnan tilasta ja näköpiirissä olevista riskeistä ja keinoista niiden torjumiseksi.

5 Allekirjoitukset

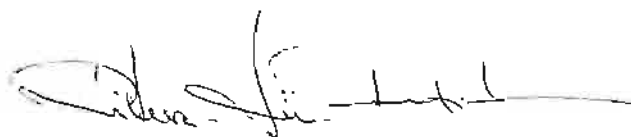
Helsinki 19.01.2017

Asko Välimaa
Kansliapäällikkö

Tarmo Maunu
Tietohallintojohtaja

Riitta-Liisa Raatikainen
Johtaja

Liitteet

- Liite 1 Seurantamittarit
- Liite 2 Henkilöstön tunnusluvut
- Liite 3 Talouden tunnusluvut
- Liite 4 ORK:n toimenpidetaulukko kaudelle 2017 – 2020

LIITE 1 Seurantamittarit

Taulukko 1. Palvelukyky ja laatu

Palvelukyky ja laatu	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Toteuma
	2014	2015	2016	2017
Asiakastyytyväisyys (1 – 5)	3,7	3,75	3,4	mitataan joulukuussa
Tilaaajatytyväisyys (4 – 10) *)	7,75	7,75	8,1	kesken
Projektien asiakastyytyväisyyden yleisarvosana (4 – 10)	8,6	8,7	8,7	kesken
Versiopäivitysten arviointi (1 – 4)	2,5	2,6	2,7	3,2
Reklamaatioiden lukumäärä, tilaajat (kpl)	0	0	1	0
Palvelusopimusten allekirjoittaminen annettussa aikataulussa (%)	100 %	100 %	66 %	kesken

Taulukko 2: asiakaskysely viranomaisille

ORK:n asiakaskysely viranomaisille	Keskiarvo (asteikko 1 – 5)	Vastaajien määrä
2014	4,03	29
2015	4,06	34
2016	3,81	24

ASIAKASPALVELU

Tilastopäivä: 31.10.2016

	2012	2013	2014	2015	2016
	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.10.
Asiakaspuhelut	89 200	115 380	108 890	112 870	116 570
Omien tietojen tarkistaminen	240	280	290	460	363
Saldotodistukset	6 140	6 420	6 250	5 410	5 140
MP maksuaikapäätökset	12 440	12 180	12 810	13 200	13 000
MP rauenneet	3 610	3 350	1 880	1 960	1 580
MP päättyneet	7 680	7 510	4 480	4 460	3910
Velkajärjestelyasiat, aloittamiset	790	940	920	920	750
Velkajärjestelyasiat, voimassa	3 100	3 340	3 460	3 600	3 680

Taulukko kuvaa kunakin vuonna tuomittujen seuraamusten valmistumisprosentin tilastopäivänä.

TÄYTÄNTÖÖNPANON TEHOKKUUS

Tilastopäivä: 31.10.2016

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
		31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.10.
TL sakot	Tuomittu kpl	44 820	43 720	40 290	39980	36500	29 380
	Vireillä	2 360	3 080	4 970	13 400	19 400	16 630
	Valmiit kpl	42 460	40 640	35 320	26580	17100	12 760
	Valmistumis %	95	93	88	66	47	43
TL muut asiat	Tuomittu kpl	31 660	29 880	33 120	35580	34400	25 320
*)	Vireillä	13 070	12 780	16 200	20 860	23 400	17 610
*)	Valmiit kpl	18 590	17 100	16 920	14720	11000	7 720
	Valmistumis %	59	57	51	41	32	30
RM sakot	Tuomittu kpl	207 610	191 420	179 130	164410	166800	125 150
	Vireillä	42 860	40 900	40 510	41 750	55 300	42 270
	Valmiit kpl	164 750	150 520	138 620	122660	111500	82 880
	Valmistumis %	79	79	77	75	67	66
RM muut asiat	Tuomittu kpl	24 210	21 200	19 890	18300	19800	21 370
	Vireillä	4 550	4 090	3 900	3 650	5 500	5 990
	Valmiit kpl	19 660	17 110	15 990	14650	14300	15 390
	Valmistumis %	81	81	80	80	72	72
RS asiat	Tuomittu kpl	300 720	269 220	253 730	261160	203500	219 560
	Vireillä	11 980	11 180	10 890	12 920	17 600	23 690
	Valmiit kpl	288 740	258 040	242 840	248240	185900	195 870
	Valmistumis %	96	96	96	95	91	89
RV asiat	Tuomittu kpl	4 690	4 570	4 020	3580	10100	3 050
	Vireillä	2 960	3 168	3 080	3 040	9 710	2 540

	Valmiit kpl	1 730	1 402	940	540	390	520
	Valmistumis %	37	31	23	15	4	17
MR asiat	Tuomittu kpl	8 400	7 820	7 300	7270	7480	5 690
	Vireillä	20	100	240	920	3 460	2 730
	Valmiit kpl	8 380	7 720	7 060	6350	4020	2 960
	Valmistumis %	100	99	97	87	54	52
KAIKKI YHTEENSÄ	<i>Tuomittu kpl</i>	<i>622 110</i>	<i>567 830</i>	<i>537 480</i>	<i>530 280</i>	<i>478 580</i>	<i>429 490</i>
	<i>Vireillä</i>	<i>77 800</i>	<i>75 298</i>	<i>79 790</i>	<i>96 540</i>	<i>134 370</i>	<i>111 430</i>
	<i>Valmiit kpl</i>	<i>544 310</i>	<i>492 532</i>	<i>457 690</i>	<i>433 740</i>	<i>344 210</i>	<i>318 070</i>
	<i>Valmistumis%</i>	<i>87</i>	<i>87</i>	<i>85</i>	<i>82</i>	<i>72</i>	<i>74</i>

*) Valtiokonttorin viimeisin lähettämä rv-tilasto tilanteesta 1-8/2016

LIITE 2 Henkilöstön tunnusluvut

Henkilöstön tunnusluvut	2015	Arvio 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Henkilöstömäärä	119 HTV (vak+muut määräaik.)	128 HTV (vak+muut määräaik.)	141 HTV (vak+muut määräaik.)	141 HTV (vak+muut määräaik.)	141 HTV (vak+muut määräaik.)
Projektihenkilöt	2,4 HTV	8 HTV	15 HTV	17 HTV	17 HTV
Vaalit (korkeakouluharjoittelijat)	1 htv	-	1 htv	1 htv	1 htv
Myytävät päivät/ henkilö	180	180	180	180	180
Ostohenkilöt HTV	2 htv	2 htv	2 htv	2 htv	2 htv
Henkisten voimavarojen hallinta	Toteuma	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
	2015	2016	2017	2018	2018
Työhyvinvointi, työtyytyväisyysindeksi (asteikko 1–5)	Kyselyä ei toteutettu 2015	3,5	3,5	3,5	3,5
- sairauspoissaolot, työpäivää/htv	3,6				
- Lyhyiden poissaolojen (1-3 pv) suhde kaikkiin poissaoloihin	82 seurantaluku	seurantaluku			
Henkilöstön keski-ikä (vakinaiset)	47,4 seurantaluku	seurantaluku			
Sukupuolijakauma M/N (vakinaiset)	35/83 seurantaluku	seurantaluku			
Johtaminen(annettu arvio työtyytyväisyyskyselyssä)		3,2	3,2	3,2	3,2
Osaaminen					
- koulutustasoindeksi (asteikko 1–8)	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5
- koulutuspanostus, työpäivää/htv (vakinaiset ja määräaikaiset)	3	3	3	3	3
- ulkopuolisessa koulutuksessa käyneet henkilöt (lkm) (vakinaiset ja määräaikaiset)	80	80	80	80	80
- koulutus ja kehittäminen, euroa/htv (kurssimaksut, vakinaiset ja määräaikaiset)	300 €	600 €	600 €	600 €	600 €

LIITE 3 Talouden tunnusluvut

ORK:n toimintamenot v 2016-2021						
	Tilinpäätösennuste	Budjettiesitys	TTS	TTS	TTS	TTS
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Palkat	7 270 199	8 544 882	8 964 944	9 096 728	8 419 655	8 495 831
Toimitilat	594 775	641 000	603 000	611 000	618 000	626 000
Muut menot	1 120 656	1 282 200	1 186 700	1 186 700	1 186 700	1 186 700
Tietohallintomenot	3 286 165	2 919 846	2 506 410	2 281 477	2 191 109	1 921 787
Nettoutettavat tulot, ICT	-5 682 349	-6 796 928	-6 731 054	-6 803 905	-5 985 464	-5 800 318
Nettoutettavat tulot, viran- omaistoiminta	0	0	0	0	0	
Tulot yhteensä	-5 682 349	-6 796 928	-6 731 054	-6 803 905	-5 985 464	-5 800 318
Rahoitustarve	6 589 446	6 591 000	6 530 000	6 372 000	6 430 000	6 430 000
Budjetti	6 941 000	6 591 000	6 530 000	6 372 000	6 430 000	6 430 000
Lisätalousarvio	139 000	210 000	210 000	210 000		
Erillisrahoitettavat (eORK)		1 000 000	2 030 000	1 045 000		
Kehys yhteensä	7 080 000	7 801 000	8 770 000	7 627 000	6 430 000	6 430 000
Edelliseltä vuodelta siirty- nyt	46 680	497 234				
Budjetti + ed vuodelta siir- tynyt	7 126 680	8 298 234	8 770 000	7 627 000	6 430 000	6 430 000

Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutokset tulevat kehyskaudella aiheuttamaan ORK:n toimintaa tuke-
viin tietojärjestelmiin mittavia muutostarpeita, joihin kehyksessä ei ole varattu riittävää rahoitusta.

YLEISTEN TUOMIOISTUINTEN JA TYÖTUOMIOISTUIMEN TULOSTAVOITTEET VUONNA 2017**1 Perustehtävä**

Oikeuslaitoksen tehtävä oikeuksien suojan, yhteiskunnan toimivuuden ja yhteiskuntarauhan ylläpitäjänä on oikeusvaltion kulmakivi. Hyvin toimiva oikeuslaitos on kansantalouden kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin olennainen perusta. Se ylläpitää ja lisää yhteiskunnan ja sen jäsenten luottamusta ja turvallisuutta. Oikeusturvan saatavuus toteutuu, kun jokainen saa oikeudellisen ongelmansa ratkaistuksi kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin ja kun ratkaisun täytäntöönpano on tehokasta ja oikeudenmukaista. Oikeusturvan toteutumisessa tuomioistuinten merkitys on suuri. Niiden tehtävänä on ratkaista varmasti, luotettavasti, kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin kaikki niiden käsiteltäväksi tulevat asiat.

2 Visio ja strategiset tavoitteet

Tuomioistuinlaitoksen visiona on riippumaton tuomioistuinlaitos, joka turvaa, että jokainen voi yhteiskunnassa luottaa oikeuksiensa toteutumiseen. Vision toteuttamiseksi tärkeimmät strategiset tavoitteet on jaoteltu neljään eri strategiaosa-alueeseen: yhteiskunnalliset tavoitteet, toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet, henkilöstö ja resurssit.

Keskeisinä yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevinä tavoitteina ovat:

- Riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat ratkaistaan viivästyksettä, laadukkaasti ja edullisesti
- Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa
- Tuomioistuintoiminta on avointa.

Toiminnallinen tuloksellisuutta koskevia tavoitteita ovat:

- Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa sekä mahdollistavat sähköisen asioinnin
- Oikeusasteiden roolit ja tehtävät ovat selkeitä, lainkäyttö on laadukasta
- Sisäinen ja ulkoinen yhteistyö ja kehittäminen tukevat toiminnan vaikuttavuutta

- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto tukevat tuomioistuimen toimintaa, tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista ja henkilöstöresurssit ovat tehtäviin nähden riittävät
- Käsittelyketjut ja oikeudenkäyntimenettelyt määräytyvät asioiden laadun ja vaativuuden mukaan

Henkilöstöä koskevana tavoitteena on muun muassa se, että johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa. Tavoitteena on myös, että henkilöstö tunnistaa asemansa työyhteisön jäsenenä ja toimii vastuullisesti ja tehokkaasti. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen on osa jatkuvaa toimintaa. Henkilöstöpolitiikka on oikeudenmukaista ja mahdollistaa henkilöstön joustavan käytön. Lisäksi tavoitteena on, että tuomioistuinlaitos on kilpailukykyinen työnantaja.

Talouteen liittyvinä tavoitteina on, että toiminta on suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Toiminta ja talous ovat tasapainossa suhteessa tuomioistuimen tehtäviin. Toiminnan tulee myös olla kustannustehokasta.

3 Toiminnallinen tehokkuus

Toimintamenot (1000 €)

				Arvio	Muutos v:sta
	2014	2015	2016	2017	2016
Korkein oikeus	9 000	8 935	8 546	8 627	1 %
Hovioikeudet	39 339	38 796	37 706	36 796	-2 %
Käräjäoikeudet	139 534	139 302	136 050	134 441	-1 %
<i>Yhteensä</i>	<i>187 873</i>	<i>187 033</i>	<i>182 303</i>	<i>179 864</i>	<i>-1 %</i>
 Työtuomioistuin	 955	 965	 891	 921	 3 %
<i>Yhteensä</i>	<i>188 828</i>	<i>187 997</i>	<i>183 193</i>	<i>180 785</i>	<i>-1 %</i>

Korkeimman oikeuden toimintamenot rahoitetaan momentilta 25.10.01 ja vuoden 2017 valtion talousarviossa myönnetty määräraha on 8,627 milj. euroa. Muiden edellä mainittujen tuomioistuinten toimintamenot rahoitetaan momentilta 25.10.03.

Taloudellisuus(toimintamenot/työmäärä, ratkaistut asiat)

				TA-2017	Tavoite	Poikk. TA-	Muutos
	2014	2015	2016	tavoite	2017	tavoitt.	v:sta 2016
Korkein oikeus	3 439	3 757	3 335	3 675	3 477	-5 %	4 %
Hovioikeudet	1 560	1 530	1 644	1 600	1 697	6 %	3 %
Käräjäoikeudet	632	635	589	650	580	-11 %	-2 %
Työtuomioistuin	5 001	6 700	6 597	6 400	5 754	-10 %	-13 %

Tuottavuus (työmäärä, ratkaistut asiat/htv)

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Korkein oikeus	35	33	34	33	34	4 %	1 %
Hovioikeudet	55	56	52	55	50	-9 %	-4 %
Käräjäoikeudet	115	115	121	120	124	3 %	2 %
Työtuomioistuim	22	16	16	20	19	-5 %	15 %

4 Tuotokset ja laadun hallinta

Tulosneuvotteluissa työtilanteen arvioitiin pysyvän suhteellisen vakaana. Käräjäoikeuksien velkomusasioiden määrän arvioitiin pysyvän edelleen korkealla tasolla.

Korkein oikeus

Korkein oikeus arvioi ratkaisevansa saman verran asioita kuin niitä saapuu. Vireillä olevien asioiden määrä on edellisten vuosien tasolla.

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2017
Saapuneet asiat	2 611	2 456	2 449		2 550		
Ratkaistut asiat	2 617	2 378	2 563	2 450	2 550	4 %	-1 %
Vireillä	1 283	1 364	1 248		1 300		

Hovioikeudet

Hovioikeudet arvioivat ratkaisevansa vuonna 2017 noin 500 asiaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Saapuvien asioiden määrä on viime vuosina vähentynyt. Vähentymiseen on osaltaan todennäköisesti vaikuttanut jatkokäsittelylupajärjestelmän laajentaminen.

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	10 176	9 810	8 593		8 900		4 %
Ratkaistut asiat	9 942	9 855	9 552	9 500	8 970	- 6 %	- 6 %
Vireillä	4 792	4 747	3 787		4 534		20 %

Käräjäoikeudet

Summaarisia asioita arvioidaan saapuvan 345 000 asiaa ja ratkaistavan noin 353 000 asiaa, joten vireillä olevien määrän ennakoidaan vähenevän hieman. Käräjäoikeuksissa käsiteltävien laajojen riita-asioiden oletetaan vähenevän edellistä vuodesta, koska vuonna 2015 asiamäärässä oli mukana poikkeuksellisen paljon kartelleihin liittyviä riita-asioita.

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	490 526	492 393	488 033		490 996		1 %
Ratkaistut asiat	499 575	484 813	485 730	460 000	499 952	9 %	3 %
Rikosasiat	54 245	52 917	51 311	55 000	55 511	1 %	8 %
Laajat riita-asiat	10 513	9 885	10 523	10 500	10 101	-4 %	-4 %
Summaariset asiat	360 517	343 990	345 708	300 000	352 944	18 %	2 %
Painotettu työmäärä	220 735	219 514	230 981		231 607		0 %

Työtuomioistuin

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	157	163	150		160		7 %
Ratkaistut asiat	191	144	135	150	160	7 %	19 %
Vireillä	60	79	93		80		-14 %

Keskimääräinen käsittelyaika (kk)

	2014	2015	2016	TA-2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Korkein oikeus							
* Valituslupa-asiat	4,8	5,2	5,4	6,5	5,2	-1,3	-0,2
* Asiaratkaisut	21,1	23,0	21,5	18,0	20,0	2,0	-1,5
Hovioikeudet	5,8	6,1	6,0	6,0	5,7	-0,3	-0,3
Käräjäoikeudet							
* Rikosasiat	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0
* Laajat riita-asiat	10,1	9,3	12,3	9,5	9,6	0,1	-2,7
* Summaariset asiat	2,5	2,7	2,8	2,5	2,7	0,2	-0,1
* Velkajärjestelyasiat	5,8	6,1	6,1	6,0	5,9	-0,1	-0,2
Työtuomioistuin	6,2	7,0	5,7	6,0	5,5	-0,5	-0,2

Vuotta 2017 koskevat käsittelyaikatavoitteet vastaavat pääosin yleisissä tuomioistuimissa vuonna 2016 toteutuneita käsittelyaikoja.

Korkeimmassa oikeudessa keskimääräisen käsittelyaikatavoitteen lisäksi tavoitteena on, että vireillä olevien asioiden suhde saapuneiden asioiden määrään on enintään 51 %. Tavoitteena on myös, että vireillä olevista valitusasioista enintään 55 % on ollut vireillä yli 12 kuukautta.

Hovioikeuksissa on keskimääräisen käsittelyaikatavoitteen lisäksi on asetettu erillinen tavoite myös pääkäsittelyssä, esittelyssä ja jatkolupakäsittelyssä ratkaistaville asioille. Yksittäisen hovioikeuden keskimääräinen käsittelyaika oli vuonna 2016 enimmillään 1,1 kk koko maan keskiarvoa pidempi. Vuonna 2017 tavoitteena on, että käsittelyaikaero ei pitene. Tavoitteena on, että samanlaisissa asioissa keskimääräiset käsittelyajat eivät poikkea merkittävästi hovioikeuksien välillä. Myös vanhojen, yli 12 kk vireillä olleiden asioiden määrään kiinnitetään edelleen huomiota. Niitä oli 219 asiaa vuoden 2016 lopussa. Vuoden 2017 tavoite on enintään 270 yli vuoden vireillä ollutta asiaa, eli 6 prosenttia vireillä olevista. Hovioikeuskohtaiset tavoitteet ilmenevät liitteestä 1.

Käräjäoikeuksien kanssa sovittiin ratkaistujen rikosasioiden jakautumisesta käsittelyaikaväleille siten, että mahdollisimman suuri osa ratkaistuista asioista ratkaistaisiin nopeasti. Talousarviossa tavoitteena oli, että rikosasioista 45 prosenttia ratkaistaan alle 2 kuukaudessa. Tulosneuvotteluissa sovittu käräjäoikeuskohtainen tavoite vaihtelee 6 prosentista 73 prosenttiin. Käräjäoikeuksien keskimääräinen tavoite tältä osin on 42 prosenttia. Tavoitteen mukaan yli 9 kuukauden käsittelyaika saa olla enintään 10 prosentissa asioista. Laajoissa riita-asioissa käsittelyaikatavoite on 9,6 kuukautta siten, että käräjäoikeuskohtaiset tavoitteet vaihtelevat 5,5 kk – 13,3 kk. Pisin käsittelyaikatavoite on Helsingin käräjäoikeudella. Käräjäoikeuskohtaiset tavoitteet ilmenevät liitteestä 2.

5 Henkiset voimavarat

Henkilöstömäärä (htv)

	2014	2015	2016	Arvio 2017	Muutos v:sta 2016
Korkein oikeus	76	73	75	74	-1
Hovioikeudet	461	454	440	430	-10
Käräjäoikeudet	1 915	1 908	1 904	1 870	-34
Työtuomioistuim	9	9	8	9	0
<i>Yhteensä</i>	<i>2 460</i>	<i>2 444</i>	<i>2 428</i>	<i>2 383</i>	<i>-45</i>

Hovioikeuksien tulosneuvottelutavoitteen mukaisen henkilötövuosimäärän tuli vuonna 2016 olla noin 445 henkilötövuotta. Vuotta 2017 koskeva tavoite on 15 henkilötövuotta vuodelle 2016 asetettua tavoitetta pienempi. Käräjäoikeuksien tavoitteena oli 1878 henkilötövuotta vuonna 2016. Vuoden 2016 toteutuneeseen verrattuna vuoden 2017 tavoitteessa on vähennystä 34 henkilötövuotta.

Arvio hovioikeuksien henkilöstömäärästä hovioikeuksittain vuonna 2017 on esitetty liitteessä 1 ja käräjäoikeuksien osalta liitteessä 3.

Henkilöstöä koskevien tavoitteiden osalta on määritelty keskeisiä vuonna 2017 toteutettavia toimenpiteitä. Toimintavuonna järjestetään johtamis- ja työyhteisökoulutusta ja koulutusta uusiin sähköisiin välineisiin. Huolehditaan, että henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä henkilöstön osaamisen kehittämisestä.

- LIITTEET
- 1 Hovioikeuksien tulostavoitteet vuonna 2017
 - 2 Käräjäoikeuksien tulostavoitteet vuonna 2017
 - 3 Arvio käräjäoikeuksissa toteutuvista henkilötyövuosista vuonna 2017

HALLINTOTUOMIOISTUINTEN TULOSTAVOITTEET VUONNA 2017

1 Perustehtävä

Oikeuslaitoksen tehtävä oikeuksien suojan, yhteiskunnan toimivuuden ja yhteiskuntarauhan ylläpitäjänä on oikeusvaltion kulmakivi. Hyvin toimiva oikeuslaitos on kansantalouden kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin olennainen perusta. Se ylläpitää ja lisää yhteiskunnan ja sen jäsenten luottamusta ja turvallisuutta. Oikeusturvan saatavuus toteutuu, kun jokainen saa oikeudellisen ongelmansa ratkaistuksi kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin ja kun ratkaisun täytäntöönpano on tehokasta ja oikeudenmukaista. Oikeusturvan toteutumisessa tuomitsemistoiminnassaan riippumattomien tuomioistuinten merkitys on suuri. Niiden tehtävänä on ratkaista varmasti, luotettavasti, kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin kaikki niiden käsiteltäväksi tulevat asiat.

2 Visio ja strategiset tavoitteet

Tuomioistuinlaitoksen visiona on riippumaton tuomioistuinlaitos, joka turvaa, että jokainen voi yhteiskunnassa luottaa oikeuksiensa toteutumiseen. Vision toteuttamiseksi tärkeimmät strategiset tavoitteet on jaoteltu neljään eri strategiaosa-alueeseen: yhteiskunnalliset tavoitteet, toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet, henkilöstö ja resurssit.

Keskeisinä yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevinä tavoitteina ovat:

- Riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat ratkaistaan viivästyksettä, laadukkaasti ja edullisesti
- Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa
- Tuomioistuintoiminta on avointa.

Toiminnallinen tuloksellisuutta koskevia tavoitteita ovat:

- Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa sekä mahdollistavat sähköisen asioinnin
- Oikeusasteiden roolit ja tehtävät ovat selkeitä, lainkäyttö on laadukasta
- Sisäinen ja ulkoinen yhteistyö ja kehittäminen tukevat toiminnan vaikuttavuutta

- Organisaatiorakenne ja toimitilaverkosto tukevat tuomioistuimen toimintaa, tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista ja henkilöstöresurssit ovat tehtäviin nähden riittävät
- Käsittelyketjut ja oikeudenkäyntimenettelyt määräytyvät asioiden laadun ja vaativuuden mukaan

Henkilöstöä koskevana tavoitteena on muun muassa se, että johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa. Tavoitteena on myös, että henkilöstö tunnistaa asemansa työyhteisön jäsenenä ja toimii vastuullisesti ja tehokkaasti. Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen on osa jatkuvaa toimintaa. Henkilöstöpolitiikka on oikeudenmukaista ja mahdollistaa henkilöstön joustavan käytön. Lisäksi tavoitteena on, että tuomioistuinlaitos on kilpailukykyinen työnantaja.

Talouteen liittyvinä tavoitteina on, että toiminta on suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Toiminta ja talous ovat tasapainossa suhteessa tuomioistuimen tehtäviin. Toiminnan tulee myös olla kustannustehokasta.

3 Toiminnallinen tehokkuus

Toimintamenot(1 000 €)

	2014	2015	2016	Arvio 2017	Muutos v:sta 2016
Korkein hallinto-oikeus (*)	10 632	10 556	12 514	16 121	29 %
Hallinto-oikeudet (*)	34 261	35 249	38 482	40 500	5 %
Markkinaoikeus	3 881	3 541	3 314	3 744	13 %
Vakuutus oikeus	7 891	8 029	7 595	8 878	17 %
Yhteensä	56 665	57 375	61 905	69 244	12 %

*) Korkeimman hallinto-oikeuden ja hallinto-oikeuksien menot kasvoivat merkittävästi vuonna 2016, koska turvapaikka-asioiden määrä nousi huomattavasti. Turvapaikka-asioiden kasvun vuoksi täydentävässä talousarviossa lisättiin 2,7 milj. euroa korkeimman hallinto-oikeuden ja 7,8 milj. euroa hallinto-oikeuksien toimintamenoihin varattuihin määrärahoihin.

Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot rahoitetaan momentilta 25.10.02 ja vuoden 2017 valtion talousarviossa myönnetty määräraha on 13,109 milj. euroa. Muiden hallintotuomioistuinten toimintamenot maksetaan momentilta 25.10.03.

Taloudellisuus (toimintamenot/työmäärä, ratkaistut asiat)

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Korkein hallinto-oikeus	2 489	2 632	2 325	2 350	2 515	7 %	8 %
Hallinto-oikeudet	1 088	1 125	1 041	1 100	923	-16 %	-11 %
Markkinaoikeus	4 124	3 792	4 509	4 500	4 405	-2 %	-2 %
Vakuutus oikeus	1 167	1 206	1 178	1 100	1 153	5 %	-2 %

Tuottavuus (työmäärä, ratkaistut asiat/htv)

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Korkein hallinto-oikeus	44	42	45	49	48	-2 %	6 %
Hallinto-oikeudet	74	72	76	73	85	16 %	12 %
Markkinaoikeus	21	23	18	20	21	2 %	11 %
Vakuutus oikeus	65	63	63	68	68	0 %	7 %

4 Tuotokset ja laadun hallinta

Ulkomaalaisasioiden määrä on kasvanut selvästi hallinto-oikeuksissa. Vuonna 2016 asioiden määrä kasvoi 12 901 asiaan. Ulkomaalaisasioihin lukeutuvien turvapaikka-asioiden määrä on aiemmin ollut runsas 1 000 asiaa vuodessa. Vuonna 2016 Helsingin hallinto-oikeuteen saapui yhteensä 10 418 ja vuoden lopussa vireillä oli 7 460 turvapaikka-asiaa. Vuoden 2017 tavoitteita asetettaessa ei ollut varmuutta siitä, hajautetaanko turvapaikka-asioiden käsittely muihin hallinto-oikeuksiin. Helsingin hallinto-oikeuden lisäksi turvapaikka-asioissa toimivaltaisia hallinto-oikeuksia 1.2.2017 lukien ovat: Itä-Suomi, Pohjois-Suomi ja Turku. Turvapaikka-asioiden keskimääräinen käsittelyaika lyheni 2,0 kuukautta ja oli 4,6 kuukautta vuonna 2016. Hallinto-oikeuksissa käsiteltävien turvapaikka-asioiden käsittelyajat ovat jatkossakin erityisseurannassa.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen vuonna 2016 saapuneista asioista noin 95 prosenttia koski alueellisten hallinto-oikeuksien päätöksiä, joten muutokset hallinto-oikeuksien työtilanteessa heijastuvat myös korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus ennakoi vuonna 2017 saapuvien asioiden määrän kasvavan merkittävästi turvapaikka-asioiden lisääntymisen myötä.

Markkinaoikeudessa julkisia hankintoja koskevien valitusten määrä laski vuodesta 2015 lähes sadalla asialla ja vuonna 2016 vireille tuli 426 asiaa. Näiden asioiden määrän arvioidaan pysyvän suunnilleen edellisen vuoden tasolla vuonna 2017. Markkinaoikeuden toimintaa laajensi merkittävästi immateriaaliasioiden (IPR-asiat)

siirto markkinaoikeuteen 1.9.2013. IPR asioita saapui 331 asiaa vuonna 2016. Kokonaisasiamäärän arvioidaan pysyvän edellisvuoden tasolla vuonna 2017.

Vakuutusoikeuden ongelmallisen pitkiä käsittelyaikoja ei ole saatu lyhennetyksi riittävästi. Vakuutusoikeuden ruuhkaantumisesta ja pitkistä käsittelyajoista aiheutuvia haittoja pyritään vähentämään kehittämällä vakuutusoikeuden menettelytapoja ja kokoonpanoja. Vuonna 2017 vakuutusoikeuteen kohdennettiin kahdeksan lisähenkilötyövuotta. Vuoden 2017 alusta lukien tuli voimaan laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa. Tavoitteena on muun muassa tehostaa ratkaisutoimintaa. Vireillä oleva juttukanta on vanhaa, joten vuotta 2017 koskeva käsittelyaikatavoite on mainituista toimenpiteistä huolimatta edelleen korkea.

Tulosneuvotteluissa työtilanteen arvioitiin kehittyvän seuraavasti:

Korkein hallinto-oikeus

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	4 201	4 319	4 785		6 410		34 %
Ratkaistut asiat (*)	4 272	4 011	5 382	6 000	6 410	7 %	19 %
Vireillä	3 649	3 932	3 919		3 200		-4 %

*) Ratkaisumäärätavoite sisältää turvapaikka-asioiden määrän kasvusta johtuvaa lisäystä. Turvapaikka-asioiden määrää seurataan erillisenä kysymyksenä.

Hallinto-oikeudet

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	20 488	20 138	27 637		25 685		-7 %
Ratkaistut asiat (*)	19 727	20 002	23 635	27 000	25 605	-5 %	8 %
Vireillä	13 901	13 922	17 797		18 995		7 %

*) Ratkaisumäärätavoite sisältää turvapaikka-asioiden määrän kasvusta johtuvaa lisäystä. Turvapaikka-asioiden ratkaisutavoitteet tarkentuvat hallinto-oikeuskohtaisesti vuoden kuluessa. Tulosneuvotteluvaiheessa näitä asioita koskevia ratkaisutavoitteita ei asetettu 1.2.2017 näissä asioissa toimivaltaiseksi tulleeille hallinto-oikeuksille.

Markkinaoikeus

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	1 001	905	785		850		8 %
Ratkaistut asiat	941	934	735	900	850	-6 %	16 %
Vireillä	464	437	488		517		6 %

Vakuutusoikeus

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Saapuneet asiat	6 765	6 069	5 597		6 200		11 %
Ratkaistut asiat	6 760	6 656	6 445	7000	7 700	10 %	19 %
Vireillä	6 693	6 116	5 284		4 200		-21 %

Keskimääräinen käsittelyaika (kk)

	2014	2015	2016	TA- 2017 tavoite	Tavoite 2017	Poikk. TA- tavoitt.	Muutos v:sta 2016
Korkein hallinto- oikeus	11,3	10,9	9,7	11,0	12,0	9 %	24 %
Hallinto-oikeudet	8,0	8,5	8,0	7,5	8,2	9 %	2 %
Markkinaoikeus	5,8	6,4	6,6	6,0	7,0	17 %	6 %
Vakuutusoikeus	11,5	13,3	12,7	12,0	10,0	-17 %	-21 %

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on 12 kuukauden keskimääräisen käsittelyajan lisäksi asetettu tavoitteeksi ratkaista 40 % asioista alle kuudessa kuukaudessa.

Käsittelyaikojen hallinto-oikeuksien välisiä eroja supistetaan. Yksittäisen hallinto-oikeuden keskimääräinen käsittelyaika oli vuonna 2016 enimmillään 3,3 kk koko maan keskiarvoa pidempi. Vuonna 2017 tavoitteena on, että käsittelyaikaero lyhenee.

Käsittelyaikojen lyhentämiseksi kiinnitetään edelleen huomiota myös vanhojen, yli vuoden vireillä olleisiin asioihin. Hallinto-oikeuksissa näiden määrä oli vuoden 2016 lopussa 1378 asiaa, eli 8 prosenttia vireillä olevista.

5 Henkiset voimavarat

Henkilöstömäärä (htv)

	2014	2015	2016	Arvio 2017	Muutos v:sta 2016
Korkein hallinto- oikeus	97	97	119	134	15
Hallinto-oikeudet	424	436	488	518	31
Markkinaoikeus	45	40	40	42	2
Vakuutusosasto	105	106	102	113	12
Yhteensä	671	679	748	807	59

*) Henkilöstömääräarviossa on mukana turvapaikka-asioiden määrän kasvusta johtuvaa lisäystä. Turvapaikka-asioiden käsittelyyn sitoutuvaa resurssitarvetta seurataan erillisenä kysymyksenä. Hallinto-oikeuksien henkilöstövuositavoitteessa ei ole mukana turvapaikka-asioiden hajautuskohteiden lisäresursseja, jotka myönnettiin tulosneuvottelujen jälkeen. Hajautuskohteille on myönnetty yhteensä 49 henkilöstövuotta turvapaikka-asioiden käsittelyä varten.

Henkilöstöä koskevien tavoitteiden osalta on määriteltä keskeisiä vuonna 2017 toteutettavia toimenpiteitä. Toimintavuonna järjestetään johtamis- ja työyhteisökoulutusta ja koulutusta uusiin sähköisiin välineisiin. Huolehditaan, että henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä henkilöstön osaamisen kehittämisestä.

LIITE 1 Hallinto-oikeuksien tulostavoitteet

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN SEKÄ KULUTTAJARIITALAUTAKUNNAN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2017

1. Toimintaympäristömuutokset ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä

Suunnittelukauden aikana toimintaympäristöön ei ole odotettavissa merkittävää muutosta. Kansainvälistä suojelua hakeneiden turvapaikanhakijoiden määrän kasvu, väestön ikääntyminen, heikentyneestä taloustilanteesta aiheutuva syrjäytyminen ja asiakaskunnan kansainvälistyminen lisäävät oikeudellisen palvelun tarvetta. Monikulttuuristen asiakkaiden asioiden hoitamiseen kuluu normaalia enemmän työ-aikaa. Julkisen oikeusavun työmäärää ja kustannuksia lisäävät erityisesti turvapaikanhakijoiden oikeusapuasioiden hoitaminen.

Virastoina toimivat oikeusapu- ja edunvalvontapiirit (6) aloittivat toimintansa 1.10.2016. Piireihin on keskistetty pääosa oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä. Kuluttajariitalautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät on keskistetty Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin. Oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen henkilöstön työpanos kohdistetaan oikeusapupäätösten tekemiseen, asianajotyöhön ja päämiehen edunvalvontatehtäviin. Oikeusaputoimistoissa hoidetaan nykyistä enemmän tuomioistuinasioita. Uudistuksilla vastataan tiukkenevaan määrärahatilanteeseen.

Toimintaa kehitetään ministeri Lindströmin oikeudenhoidon kehittämisohjelman mukaisesti (OM 17.8.2016). Julkisen oikeusavun palveluja tuotetaan asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti eri palvelukanavia sekä menetelmiä hyödyntäen. Oikeusapupalveluita tarjotaan enenemässä määrin erilaisia sähköisiä palveluja ja etäpalveluja käyttäen sekä kehitetään mm. neuvonta- ja sovittelupalveluita (OM Selvityksiä ja ohjeita 41/2015). Hallituskauden aikana on tavoitteena valtiollistaa talous – ja velkaneuvonta oikeusavun yhteyteen. Lisäksi selvitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirien yhdistämistä yhdeksi valtakunnalliseksi oikeusapuvirastoksi. Yleisen edunvalvonnan käsikirja (Selvityksiä ja ohjeita 32/2016) on laadittu tukemaan yleisen edunvalvonnan toiminnan suunnittelua ja yhtenäisten toimintatapojen muodostumista.

Suunnittelukauden aikana osa ammattitaitoisesta ja kokeneesta henkilöstöstä siirtyy eläkkeelle. Haasteena on henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen säilyttäminen myös tulevana vuosina.

2. Vaikuttavuus

Oikeusaputoimistojen tavoitteena on, että jokainen saa tarpeellisen avun oikeudellisen ongelmansa ratkaisuun mahdollisimman aikaisin, vaikka hänen taloudellinen asemansa olisi heikko. Oikeusapu ja edunvalvontaa tarjotaan siten, että se on kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaista. Oikeusaputoimistojen oikeudellisen neuvonnan ja riitaisten asioiden vapaamuotoisen sovittelun avulla voidaan riidat ratkaista nopeasti sekä vähentää tuomioistuihin saapuvien asioiden määrää.

Kuluttajariitalautakunta toteuttaa oikeusturvaa antamalla kirjallisia ratkaisuosituksia kuluttajien ja elinkeinoharjoittajien välisiin sekä asuntoa koskeviin yksityisten välisiin erimielisyyksiin. Kuluttajariitalautakunnan tavoitteena on joutuisa asian käsittely.

3. Toiminnallinen tehokkuus ja sen kehitys

Julkista oikeusapua annetaan arvion mukaan noin 10 000 turvapaikanhakijalle vuonna 2017. Tavoitteena on, että oikeusaputoimistoissa käsitellään noin 5 000 turvapaikka-asiaa ja yksityiset oikeusavustajat käsittelevät noin 5 000 asiaa.

Toimintamenot (1000 euroa)					
	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Toteutuma 2016	Tavoite 2017	Vertailu 2017/2016
Oikeusavun tulot	5 298	5 451	5 094	5 112	0 %
Yleisen edunvalvonnan tulot	23 230	23 186	24 114	22 740	- 6 %
Toimintamenot (brutto)					
Oikeusapu	26 697	26 721	28 056	29 834	6 %
Yleinen edunvalvonta	30 769	31 351	30 647	30 627	0 %
Kuluttajariitalautakunta	2 199	2 208	2 451	2 385	- 3 %
Nettotoimintamenot (1000 €) yhteensä¹	31 137	54 829	56 060	57 734	3 %
Taloudellisuus					
Oikeusapu	115	113	120	123	2 %
(toimintamenot/painotettu työmäärä)					
Yleinen edunvalvonta	205	840	829	762	- 8 %
(toimintamenot/päämiesmäärä)					
Kuluttajariitalautakunta	455	394	406	341	-16 %
(toimintamenot/käsitelty valitus)					
Tuottavuus					
Oikeusapu	473	476	445	455	2 %
(painotettu työmäärä/htv)					
Yleinen edunvalvonta	61	63	65	67	3 %
(päämiesmäärä/htv)					
					%
Kuluttajariitalautakunta	159	175	183	198	8 %
(käsitelty valitus/htv)					

3. Tuotokset ja laadunhallinta

Oikeusaputoimistoihin arvioidaan saapuvan ja niissä käsiteltävän oikeusapuasioita edellistä vuotta enemmän. Saapuneita asioita arvioidaan olevan noin 52 000 (4 %) ja käsiteltäviä asioita 52 000 (+ 9 %). Yleisen edunvalvonnan kokonaispäämiesmäärän tavoite on noin 40 000 päämiestä, mikä on edellistä vuotta enemmän (4 %)

¹ Yleisen edunvalvonnan menot on budjetoitu bruttoperusteisesti sekä yleisen edunvalvonnan toimintamenomomentti on yhdistetty oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenomomenttiin 1.1.2015 lukien. Luvuissa ei ole mukana keskitetysti maksettuja talous- ja henkilöstöhallintopalveluja ja ICT-menoja.

Kuluttajariitalautakuntaan arvioidaan saapuvan 7 100 valitusta, mikä on 9 % edellistä vuotta enemmän. Kuluttajariitalautakunnan tavoitteena on käsitellä 7 000 valitusta, mikä on 16 % edellistä vuotta enemmän. Kuluttajariitalautakunta seuraa ratkaisusuositusten noudattamisastetta, jonka arvioidaan olevan 80 % niissä valituksissa, joihin annetaan suosituksen sisältävä päätös.

	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Toteutuma 2016	TA 2017	Tavoite/Arvio 2017	Vertailu TA	Muutos vuodesta 2016
Oikeusapu							
Saapuneet asiat	46 438	48 559	50 369		52 425		4 %
Käsitellyt asiat	46 734	48 399	47 985	56 000	52 239	- 7 %	9 %
Oikeusapuhjausasiat	7 127	2 457	7 155	8 000			
Oikeusapupäätökset	26 994	31 526	35 412	43 500	32 402	- 26 %	- 8 %
Siirtyneet asiat	15 321	15 723	16 265		15 300		- 6 %
Jonotusaika (pv)	12,9	12,9	11,4	11	10,7	- 0,3pv	- 0,7 pv
Yleinen edunvalvonta							
Päämiesmäärä yhteensä	36 817	37 331	38 788 ²	38 900	40 184	3 %	4 %
- oikeusaputoimisto edunvalvojana	33 126	33 496	34 656	34 800	35 934	3 %	4 %
- ostopalvelu ³	3 691	3 835		4 132	4 250	4 %	3 %
Kuluttajariitalautakunta							
Saapuneet valitukset	5 925	5 749	6 530		7 100		9 %
Käsitellyt valitukset	4 838	5 608	6 039	6 400	7 000	9 %	16 %
Käsittelyaika (kk)	9,2	10,4	9,9	8,7	8,7	0 kk	- 1,2 kk

4. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Toteutuma 2016	Arvio 2017	Muutos vuodesta 2016
Henkilötyövuodet					
Oikeusapu	393	395	429	443	14
Yleinen edunvalvonta	543	553	554	535	-19
Kuluttajariitalautakunta	32	32	33	35	2
Yhteensä	968	980	1 016	1 013	- 3

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien organisaatiomuutosta tuetaan sekä luodaan yhtenäisiä menettely- ja toimintatapoja. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on toimiva rakenne, tehokas hallinto, hyvä työyhteisö ja hyvinvoiva henkilöstö sekä yhdenmukaiset toimintaprosessit. Vauraudutaan suunnitelmallisesti henkilöstön eläkkeelle siirtymiseen. Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta.

LIITE Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tulostavoitteet vuodelle 2017

² Yleisen edunvalvonnan asianhallintajärjestelmässä havaitun vian johdosta vuoden 2016 päämiesmäärän toteutuma on raportoitavissa järjestelmästä myöhemmin kevään 2017 aikana. Toteutuman sijaan on käytetty vuodelle 2016 asetettua OM:n vahvistamaa tavoitetta. Lisäksi yleisen edunvalvonnan tuottavuutta ja taloudellisuutta kuvaavien tunnuslukujen laskennassa on käytetty päämiesmäärän tavoitelukuja.

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2017

Oikeusapu	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				TUOTOKSET			HTV	Jonotu saika pv (media ani)
	Toimintamenot (netto)	Tuottavuus (painotettu työmäärä/htv)	Taloudellisuus (nettomenot/p ainotettu työmäärä)	Painotettu työmäärä	Saapuvat	Käsitellyt	Oikeusapu päätökset		
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri*	5 271 513	426	139	38 058	11 114	11 536	405	89,4	16
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	3 023 610	423	130	23 321	5 760	5 635	5 050	55,1	11
Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	3 773 159	450	115	32 838	7 977	7 981	5 150	73,0	7
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	5 492 053	408	137	40 154	12 120	11 636	3 887	98,4	10
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	3 301 375	573	95	34 790	7 404	7 551	10 450	60,7	11
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri*	3 860 569	490	118	32 606	8 050	7 900	7 460	66,5	10
YHTEENSÄ	24 722 279	455	123	201 767	52 425	52 239	32 402	443	10,7

Yleinen edunvalvonta	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			TUOTOKSET		HTV
	Toimintamenot (brutto)	Tuottavuus (oma päämiesmää rä/htv)	Taloudellisuus (bruttomenot/ päämiesmäär ä)	Oman toiminnan päämiehet	Ostopalvelu	
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	7 001 489	63	766	7 537	1 607	119,4
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	3 763 697	71	755	4 983	0	70,2
Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	3 575 042	71	767	4 180	480	59,3
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	6 014 612	71	709	7 549	933	106,3
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	5 314 720	65	803	6 135	485	94,3
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	4 957 453	65	788	5 550	745	85,8
YHTEENSÄ	30 627 013	67	762	35 934	4 250	535

* Etelä-Suomen ja Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirien jonotusajan tavoitetasot ovat vuoden 2016 toteutumia

12.10.2016

ULOSOTTOLAITOKSEN JA KONKURSSIASIAMIEHEN TOIMISTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA KAUELLE 2017-2020

1. Toimintaympäristö ja riskienhallinta

Ulosoton toimintaympäristö on pysynyt viime vuodet melko vakaana ja maan taloudellinen tilanne heikkona. Suomen kansantalouden heikentyminen taittui vuonna 2015 ja talous kasvoi 0,2 prosenttia. Talouskasvu on kuitenkin haurasta ja tulevien vuosien kasvuennusteet ovat vaatimattomat. Valtiovarainministeriön mukaan kuluvana vuonna Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan noin 1,4 prosenttia ja vuosina 2016–2018 kumulatiivisesti alle neljä prosenttia. Kansainvälisen kaupan kasvunäkymät ovat varsin heikot ja talouskasvu Suomessa on lähinnä kotimaisen kulutuksen varassa. Ennustettu talouskasvu ei vielä riitä olennaisesti parantamaan työmarkkinoiden tai julkisen talouden vaikeaa tilannetta.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömien määrä on hieman laskenut. Toisaalta pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut. Työttömyysasteen kehityksessä ei ole odotettavissa oleellista kohentumista suunnittelukaudella.

Maksuhäiriöisten määrä on ennätyskorkealla ja yksityishenkilöiden velkajärjestelyt ovat kasvussa. Kotitaloudet ovat entistä velkaantuneempia. Velkaantumisen kasvu on johtunut lähinnä asuntolainakan-
nan suurenemisesta. Velasta yhä suurempi osa on keskittynyt kotitalouksille, joilla on velkaa vähintään neljä kertaa käytettävissä olevien tulojensa verran. Toistaiseksi alhaisena pysynyt korkotaso hillitsee velanhoitomenoja, mutta korkotason mahdollinen nousu, työttömyys tai asuntojen hintojen lasku lisäävät kotitalouksien riskejä. Kotitalouksien velkaantumiskehityksessä ei odoteta merkittävää kohennusta suunnittelukaudella.

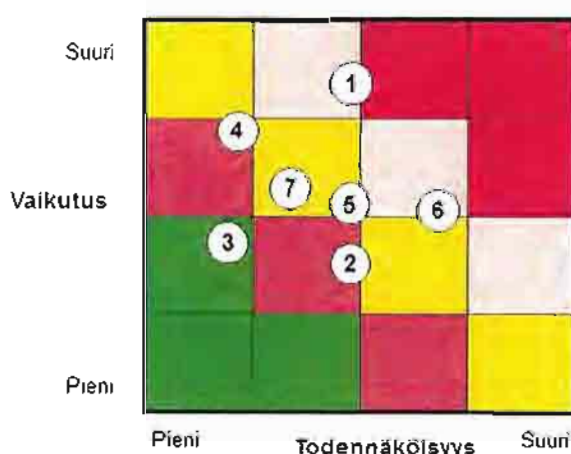
Edellä kuvatussa tilanteessa ulosottoon suunnittelukaudella vireille tulevien velallis- ja asiamäärien odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla.

Ulosotto osallistuu harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi tehtävään työhön erityisesti erikoisperintäorganisaationsa kautta. Valtakunnanvoudinvirasto on vastuutaho kahdessa viranomaisyhteistyöhankeessa, jotka sisältyvät Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmaan vuosille 2016–2020. Hankkeiden tavoitteiden saavuttaminen ja tulosten seuraaminen edellyttävät myös erikoisperinnän toiminnan ja tulostohjauksen kehittämistä suunnittelukaudella. Osa erikoisperinnän toiminnasta rahoitetaan harmaan talouden torjuntaan osoitetulla määrärahalta, joka

päättyy vuoden 2019 lopussa. Rahoituksen epävarmuus edellyttää valmistautumista toiminnan uudeen organisointiin suunnittelukauden loppupuolella.

Valtakunnanvoudinvirasto on käynnistänyt ulosottotoimen rakenneuudistushankkeen, jonka tavoitteena on sopeuttaa toiminta nykyistä tuntuvasti vähäisempiin määrärahoihin parantamalla taloudellisuutta ja tuottavuuttaan oikeusturvaa vaarantamatta. Kehittämishankkeen keskiössä on ulosottolaitoksen organisointi yhdeksi virastoksi ja täytäntöönpanotehtävien jakaminen asian laadun ja vaatimuksen mukaan. Suunnittelukauden merkittävimmät riskit ulosottolaitoksessa liittyvät rakenneuudistushankkeessa tehtyihin ratkaisuihin ja aikataulukysymyksiin sekä niiden heijastusvaikutuksiin henkilöstön hyvinvoinnissa ja tuloksellisuudessa. Ulosottolaitoksessa tunnistetut keskeiset riskit kuvataan oheisessa kaaviossa:

Riskianalyysi ulosottotoimi

1. Määrärahat supistuvat ennakoimattomasti
2. Asiantuntemuksen katoaminen ja laadun laskeminen
3. Perimistulos putoaa pitkäaikaisesti
4. Rakenneuudistuksen aikataulu ei pidä
5. Henkilöstön työhyvinvointi ja motivaatio kärsivät muutostilanteessa
6. ICT-kehittämisen investointikustannukset paisuvat odottamattomasti
7. Rakenneuudistuksella ei saavuteta haluttuja kustannushyötyjä

Valtakunnanvoudinviraston jatkaa nelivuotisen riskienhallinnan kehittämisohjelman toteuttamista riskienhallinnan yhteistyöverkostossa sovitun mukaisena.

Taloudellisen taantuman johdosta konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyiden määrät ovat pysyneet korkealla tasolla. Epävarmasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta uusia konkurssimenettelyjä on vuonna 2016 alkanut hieman aiempaa vähemmän. Kaupan alan murros ja kiristynyt kilpailu on toisaalta johtanut esimerkiksi Anttila Oy:n konkurssiin, joka on laajuutensa ja erityispiirteidensä vuoksi toimistolle merkittävä valvontatehtävä. Uusien yrityssaneerausmenettelyiden määrä on pysynyt lähes aiemmalla tasolla.

Konkurssi- ja julkisselvitysmenettelyt kestävät rikos- ja siviiliprosessien johdosta usein vuosia, mikä on osaltaan pitänyt konkurssiasiamiehen toimistossa käsiteltävien asioiden määrän korkeana. Julkisselvitykset ja erityistarkastukset muodostavat keskeisen ja käytännössä tehokkaan tavan puuttua konkurssissa esille tuleviin väärinkäytöksiin.

Harmaan talouden ja talousrikostorjunnan vuosille 2016 – 2020 vahvistetun strategian mukaisesti esitutkintaviranomaiset, VKSV, Verohallinto sekä KAM luovat toimintamallin, jolla varmistetaan rikosvastuun optimaalinen kohdentuminen, lyhennetään rikosprosessin kestoja ja turvataan viranomaisten yhteistyö. Tilannekuvatoiminnon käynnistyttyä konkurssiasiamies tulee raportoimaan omalta sektoriltaan talousrikollisuuden ajankohtaisista ilmiöistä.

Konkurssiasiamiehen toimistossa tunnistetut tulossopimuskauden keskeiset riskit:

Vaikka vireillä olevien konkurssien ja yrityssaneerausten määrä on hieman laskenut, valvontatyö vaatii useissa poikkeuksellisen vaativissa valvonta-asioissa ja julkisselvityspesissä huomattavan määrän henkilöstön työpanostusta. Mikäli asiamäärät merkittävästi kasvaisivat tai alkaisi lisää laajoja konkursseja, valvontatyön tason turvaaminen olisi nykyresursseilla vaikeaa.

Toimiston henkilöresurssit ovat rajalliset ja toiminnan tuloksellisuus perustuu pitkälti avainhenkilöiden osaamiseen ja kokemukseen. Mahdollisiin henkilövaihdoksiin varautuminen edellyttää niin sanotun hiljaisen tiedon ja kokemuksen siirtämistä ja säilyttämistä.

Toimiston ydintoimintojen hoitaminen perustuu pitkälti Kosti-tiedonhallintajärjestelmän tehokkaiseen hyödyntämiseen. Järjestelmä on toiminut vakaasti ja tuotantokatkoilta on välttytty. Koston merkitys konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyiden asianosaisille tulee kuitenkin edelleen kasvamaan, mikä korostaa järjestelmän tietotekniselle luotettavuudelle asetettavia vaatimuksia.

Valvontatyöhön osoitetut määrärahat ovat riittäneet asetettujen tulosten saavuttamiseen. Mikäli esimerkiksi talousrikostorjuntaan osoitettuja varoja leikattaisiin, tämä vaikuttaisi suoraan erityistarkastusten ja julkisselvitysten määriä vähentävästi, mikä puolestaan vaikeuttaisi talousrikostorjuntaan liittyvien velvoitteiden hoitamista.

2. Ulosottolaitos

2.1 Perustehtävä

Ulosottolaitoksen perustehtävänä on tuomioiden ja suoraan ulosottokelpoisten saatavien täytäntöönpano. Täytäntöönpano hoidetaan osapuolten oikeudet ja velvoitteet huomioon ottaen.

2.2 Visio ja strategiset tavoitteet

Ulosottolaitoksen tavoitteena vuoteen 2025 on oikeudenmukainen, korkealaatuinen, tehokas ja taloudellinen ulosotto. Tämän vision pohjalta on määritelty ulosottolaitoksen tärkeimmät tavoitteet vuoteen 2020 saakka.

Kuva 1. Ulosottolaitoksen strategiakartta 2017–2020

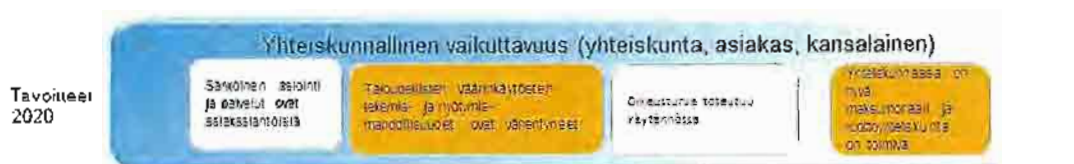

2.3 Ulosottolaitos tulossopimus vuodelle 2017 kaudella 2017-2020

2.3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Ulosotto toteuttaa omalta osaltaan oikeusturvapolitiikkaa. Ulosottolaitoksen suunnittelukauden 2017 - 2020 painopistealueina ovat rakenteiden ja työmenetelmien kehittäminen sekä harmaan talouden torjunta.

Ulosottolaitoksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuoteen 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Paikallisen toimipakkaverkoston suunnittelu on saatu valmiiksi ja sen yhteydessä on selvitetty, kuinka paikallinen asiakaspalvelu tullaan toteuttamaan
- Sähköisen asiakaspalvelun tavoitetilä on määritetty. Määrittelyssä on huomioitu aikataulutus sekä muiden järjestelmä- ja toimintamuutosten (Aipa, tulorekisteri, summaariset) vaikutus ulosoton sähköisten palveluiden toteutukseen
- Erikoisperinnän läpäisykykyä, eli kykyä hoitaa sinne siirrettyjen velallisten käsittely alusta loppuun tehostetaan. Erikoisperinnän tulostavoitteita ja tilastointia kehitetään.
- Rikoshyödyn poisottamista ja harmaan talouden torjuntaa tehostetaan Valtakunnanvoudinviraston vetovastuulla olevien kahden harmaan talouden torjuntahankkeen toteuttamisella.
- Ulosoton hallintokantelut käsitellään laadukkaasti ja kohtuullisessa ajassa
- Kanteluratkaisuista viestitään toiminnan laadun ja yhdenmukaisuuden parantamiseksi
- Lainkäyttöratkaisujen yhdenmukaisuutta parannetaan
- Huolehditaan täytäntöönpanon tasalaatuisuudesta sekä kaikkien asioiden ratkaisemisesta lain mukaisella tavalla
- Huolehditaan toiminnan tuloksellisuudesta ja etupainotteisuudesta
- Huolehditaan sidosryhmäyhteistyöstä myös velkaantumista koskeissa ongelmissa
- Huolehditaan velallisen suojaa koskevien säännösten toteutumisesta

2.3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Ulosottolaitoksen toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet suunnittelukaudella ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Jatketaan uuden virastorakenteen toteutusta ministeriön linjausten mukaisesti
- Keskitetään ulosottovirastojen toimintoja ja kehitetään toimipaikkaverkostoa ja toimitiloja
- Hyödynnetään tiedot, joita muilla viranomaisilla on valmiina järjestelmissään ja otetaan tämä ajatus huomioon kaikessa kehittämisessä
- Kehitetään tietojärjestelmiä toiminnan ehdoilla
- Viranomaisyhteistyötä kehitetään
- Ura hankkeessa määritellään kunkin asian laadun ja vaativuuden mukainen toimintatapa, jolloin myös koulutus vaativiin perintätapauksiin ja niiden havaitsemiseen voidaan kohdistaa paremmin ja toiminta tehostuu
- Pilotointeja laajennetaan kattamaan koko käsittelyketju ja vastaamaan suunniteltua uutta rakennetta

2.3.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät suunnittelukauden tavoitteet ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Ulosottotoimen rakenneuudistus hankkeesta viestitään aktiivisesti ja henkilöstön näkemyksiä kuullaan. Kuulemisen forumina ovat mm. asiantuntijatyöryhmät ja yhteistoimintatilaisuudet. Lisäksi henkilöstöä kuullaan hankesuunnittelun eri vaiheista kyselyin ja lausuntopyynnöin.
- Ulosottolaitoksen henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä suunnitellaan hankkeen työhyvinvointi- ja HR-koordinaattorityöryhmässä. Suunnittelussa otetaan huomioon VMBaro -kyselyn tulokset. Toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä.
- Varhaisen puuttumisen toimintamalli jalkautetaan kaikkiin ulosottovirastoihin. Koulutusta johdolle suunnitellaan ja toteutetaan.
- Osana rakenneuudistuksen henkilöstömuutosten toimeenpanoa kootaan tiedot henkilöstön osaamisesta.
- Ulosottolaitoksen virkarakenne ja työnjaot suunnitellaan vastaamaan URA-hankkeen linjausten mukaisia käsittelyketjuja.
- Työmarkkinalaitokselle ja oikeusministeriölle tuotetaan tietoa ja materiaalia, joilla voidaan tukea URA-hankkeen edellyttämien muutosten neuvottelemista palkkausjärjestelmiin
- Kieku- ja KPY-muutosten edellyttämät osaamistarpeet kartoitetaan ja koulutus suunnitellaan.

2.3.4 Talous

Talouteen liittyvät suunnittelukauden tavoitteet ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Määrärahatilanteen edellyttämät sopeutustoimet suunnitellaan osana URA-hanketta vaarantamatta oikeusturvaa.
- URA-hankkeessa suunnitellaan tehokasta ja tuottavaa toimintaa tukeva organisatiomalli.
- Kirjanpitoyksikön tehtävät otetaan haltuun
- Kieku-järjestelmää hyödynnetään, tuotantokäyttö vakiinnutetaan ja Kieku-hankkeessa tehdyt linjaukset jalkautetaan.
- Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämistä Palkeisiin koskevan hankkeen (Kiti-hanke) mukanaan tuomat muutokset viedään käytäntöön.
- Valtakunnallisesti keskitetyn henkilöstöhallintotoimen prosesseja kehitetään. Henkilöstöhallinto-tiimin toiminta vakiinnutetaan.
- Strategisen tulosohtausmallin toteutumista käytännössä arvioidaan ja tulosohtausprosessia kehitetään
- Ulosottoprosessin suunnittelussa pyritään pitämään ulosottomaksut kohtuullisella tasolla, jotta hinnoittelu ohjaisi asianosaisia hyödyntämään sähköisiä palveluita.

2.3.5 Vuoden 2017 voimavarat

2.3.5.1 Henkilöstö

Ulosottolaitoksen henkilöstömäärän vuonna 2017 arvioidaan olevan 1 150 henkilötyövuotta. Ulosottovirastojen osuus tästä on 1 116 henkilötyövuotta ja Valtakunnanvoudinviraston 34 henkilötyövuotta, josta URA-hanketoimiston osuus 7.

Ulosottolaitoksen henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon henkilöstön eläköityminen ja ulosottotoimen rakenneuudistushankkeen suunnitellut vaikutukset henkilöstörakenteeseen.

Työpanoksen kohdentuminen kirjataan Kieku-järjestelmässä ja Valtakunnanvoudinvirasto huolehtii siitä, että työpanoksen kohdentumisesta saadaan talousarviolainsäädännön edellyttämä riittävä ja luotettava tieto.

Ulosottovirastojen avoimien virkojen täyttölupien myöntämisestä on kehystilanteesta johdettu kiristetty. Henkilöstön määrää vähennetään vuoden 2016 tasosta noin 20 henkilötyövuodella. Henkilötyövuositoteumia kuvataan oheisessa liitteessä (liite 1).

Ulosottolaitos soveltaa oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstöstrategian periaatteita toiminnassaan.

Valtakunnanvoudinvirasto laatii ulosottolaitoksen henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittymiseen vuosina 2014 - 2020 liittyvän raportin 31.1.2018 mennessä.

2.3.5.2 Määrärahat

Ulosottolaitoksen määrärahat vuodelle 2017 ovat 101 607 000 euroa, jossa ovat mukana myös momentilta keskitetysti maksettavat menot sekä URA-ICT:n yhteistyöpöytäkirjan perusteella myönnetty määräraha.

3. Konkurssiasiamiehen toimisto

3.1 Perustehtävä

- konkurssipesien hallinnon valvonta
- hyvän pesähoitotavan kehittäminen ja seuraaminen
- konkursseihin liittyvän talousrikollisuuden torjunta
- julkisselvityksistä huolehtiminen
- hyvän yrityssaneeraustavan toimivuuden seuranta ja kehittäminen

3.2 Visio ja strategiset tavoitteet

Konkurssi- ja yrityssaneerausjärjestelmät toimivat tehokkaasti, tuloksellisesti ja joutuisasti (toimivuuden takaaminen).

Konkurssiasiamiehen toimiston strategiakartta 2017 - 2020

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (asiakas, kansalainen)

KAM:in perustehtävät on tehokkaasti hoidettu ja näkyvyyttä lisätty

Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä¹

KAM:in maksukyvyyttömyysalan kansainvälinen yhteistyö on tehokasta

Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet²

Toiminnallinen tuloksellisuus (organisaatio, prosessit)

Toimiston toiminta on tehokasta ja tuloksellista

Hyvä pesähoito- ja yrityssaneeraustapaa toteutuu käytännössä

Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

Henkilöstö

Johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa

Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

¹ Tummennetulla/vinolla kirjoitetut tavoitteet strategiakartassa ovat yhteisiä hallinnonalan strategiakartan kanssa

² Yhteinen tavoite ulosottolaitoksen kanssa

Talous

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettu strategisten linjausten pohjalta

Takaisinperintä on toimivaa

Julkisselvityskulujen seuranta on järjestetty ja niihin liittyvää sähköistä maksujärjestelmää kehitetty

KAM on osa ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköä ja kiekujärjestelmä on otettu käyttöön

3.3 Konkurssiasiamiehen toimisto tulossopimus vuodelle 2017 kaudella 2017-2020

3.3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

KAM:in perustehtävät on tehokkaasti hoidettu ja näkyvyyttä lisätty

Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä

KAM:in maksukyvyttömyysalan kansainvälinen yhteistyö on tehokasta

Taloudellisten väärinkäytösten tekemis- ja hyötymismahdollisuudet ovat vähentyneet

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Kehitetään hyvää pesähoito- ja yrityssaneeraustapaa koulutuksella ja suositusten päivityksellä yhdessä konkurssiasia-ineuvottelukunnan kanssa sekä muilla tarkoituksenmukaisilla toimintatavoilla
- Selvitetään konkurssimenettelyjen kestoon liittyviä kysymyksiä erityisesti niiden pitkään vireillä olleiden konkurssien osalta, jotka eivät ole rauenneet, mutta joissa ei toisaalta ole myöskään määrätty valvontaa. Seurantaa tehdään tarvittaessa yhteistyössä käräjäoikeuksien kanssa.
- Pesähoitajille ja selvittäjille järjestetään vuonna 2017 koulutustilaisuus Helsingissä, ja alueellisten koulutuspäivien järjestämistä jatketaan. Koulutustilaisuuksia käytetään myös päivitettyjen neuvottelukunnan suositusten käsittelemiseen.
- Osallistutaan konkurssilainsäädännön uudistamistyöhön oikeusministeriön työryhmässä. Oikeusministeriön konkurssityöryhmä jatkaa vielä 2017 puolella, mikä edellyttää henkilöstöltä edelleen aktiivista osallistumista lainvalmistelutyöhön.
- Osallistutaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntastrategiaan liittyvään hankkeeseen, jolla pyritään lyhentämään rikosprosessia talousrikosasioissa ja tiivistämään eri viranomaisten välisiä yhteistyötä.
- Seurataan tiiviisti EU-komission maksukyvyttömyyshankkeita ja osallistutaan kansainvälisten järjestöjen tilaisuuksiin. Uutena kansainvälisenä yhteistyömuotona on ruotsalaisten aloitteesta vuonna 2016 alkanut maksukyvyttömyysmenettelyjä valvovien viranomaisten pohjoismainen verkosto. KAM järjestää tapaamisen vuonna 2017.
- Aloitetaan ainakin 60 uutta julkisselvitystä.
- Teetetään ainakin 70 velallisen toiminnan erityistarkastusta ja kirjanpidon loppuun saattamista.
- Teetetään ainakin 30 ja tehdään itse ainakin 10 konkurssipesän hallinnon tarkastusta.

3.3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toimiston toiminta on tehokasta ja tuloksellista
Hyvä pesähoito- ja yrityssaneeraustapa toteutuu käytännössä
Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Vuonna 2016 vahvistettujen työprosessien toimivuutta arvioidaan ja tarvittaessa prosesseja kehitetään edelleen.
- Ruotsinkielisten palvelujen tarjontaan kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.
- Laaditaan suunnitelma ja parannetaan Kostin käytettävyyttä yhteistyössä Oikeusrekisterikeskuksen ja järjestelmän toimittajien kanssa määrärahojen puitteissa. Laaditaan Kosti-käsikirja pesähoitajien ja velkojien käyttöön.

3.3.3 Henkilöstö

Johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa
Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa
Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Huolehditaan henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä varaamalla resursseja soveltuvaan koulutukseen. Tarkoituksena on panostaa henkilöstön koulutukseen vuonna 2017 muutoinkin kuin substanssiteemojen osalta.
- Järjestetään henkilöstölle virkistystilaisuuksia resurssien puitteissa.
- Toteutetaan VMBaro kysely. Kyselyn tulokset huomioidaan ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään.

3.3.4 Talous

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettu strategisten linjausten pohjalta
Takaisinperintä on toimivaa
Julkisselvityskulujen seuranta on järjestetty ja niihin liittyvää sähköistä maksujärjestelmää kehitetty
KAM on osa ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköä ja kiekujärjestelmä on otettu käyttöön

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Seurataan julkisselvityskulujen maksamisen ja takaisinperinnän toimivuutta ja toteutetaan mahdollisesti tarvittavat muutokset
- Kieku-järjestelmää hyödynnetään mahdollisimman laajasti talous- ja henkilöstöhallinnon toiminnoissa

- Seurataan henkilöstö- ja taloushallintotoimintojen toimivuutta osana ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköä ja toteutetaan mahdollisesti tarvittavat muutokset.

3.3.5 Vuoden 2017 voimavarat

Konkurssiasiamiehen toimisto soveltaa oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstöstrategian periaatteita toiminnassaan.

Vuonna 2016 toimiston henkilökuntaan on kuulunut konkurssiasiamies, toimistopäällikkö, kuusi konkurssiylitarkastajaa, osastosihteeri ja toimistosihteeri. Lisäksi toimiston palveluksessa on ollut yksi ylimääräinen konkurssiylitarkastaja Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän valvontaa varten. Ylimääräisen konkurssiylitarkastajan palkkauskuluista on vastannut työ- ja elinkeinoministeriö. Toimiston palveluksessa oli kesän ja syksyn aikana myös kaksi korkeakouluharjoittelijaa.

Vuonna 2017 määräaikaisen konkurssiylitarkastajan viran päätyttyä toimiston vahvuus palaa tavanomaiselle tasolle (10 henkilöä).

Konkurssiasiamiehen toimisto on nettobudjetoitu erityistarkastusten osalta. Konkurssiasiamiehen toimiston toimintamäärärahat vuodelle 2017 ovat 1 714 000 euroa. Momentin keskitetyt maksettavat menot on huomioitu ulosottolaitoksen tulossopimuksessa.

4. Seuranta ja arviointi (yhteinen)

Valtakunnanvoudinvirasto ja Konkurssiasiamiehen toimisto seuraavat ja edistävät tulossopimuksen toteutumista.

Ulosottovirastojen toiminnan, kirjanpidon ja maksuliikkeen tarkastukset toteutetaan tarkastussuunnitelman mukaisesti. Rakenneuudistushankkeessa tullaan suunnittelemaan ja toteuttamaan riippumaton riskienhallinnan ja tarkastustoiminnan organisointi tuottamaan tietoa viraston johdon käyttöön.

Ulosottolaitoksen ja Konkurssiasiamiehen toimiston tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuoden 2017 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa, joka laaditaan ja hyväksytään viimeistään 28.2.2018. Alustava raportointi tapahtuu elokuussa 2017 laadittavassa puolivuosisikatsauksessa, joka sisältää arvioon näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Valtakunnanvoudinvirasto antaa erillisen vuosiraportin URA-hankkeen toteutumisen tilanteesta ja siihen mennessä saaduista vaikutuksista. Raportissa tulee olla erillinen selvitys URA-ICT hankkeen etenemisestä ja vaikutuksista. Raportti annetaan 31.1.2018 mennessä. Valtakunnanvoudinviraston tulee ilmoittaa viipymättä, jos hanke merkittävästi myöhästyy ja viivästymisen syistä.

Allekirjoitukset

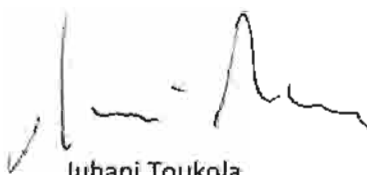
Helsingissä 12.10.2016

Ylijohtaja

Kari Kiesiläinen

Ulosottolaitoksen puolesta

Valtakunnanvouti

Juhani Toukola

Konkurssiasiamiehen toimiston puolesta

Konkurssiasiamies

Helena Kontkanen

Liitteet

Ulosottolaitoksen määrärahat
Konkurssiasiamiehen toimiston määrärahat
Momentin rahavirtalaskelma
Ulosottolaitoksen tunnusluvut
Ulosottolaitoksen henkilöstömittarit
Konkurssiasiamiehen toimiston henkilöstömittarit

ULOSOTTOLAITOKSEN MÄÄRÄRAHAT	TP 2014	TP 2015	Tuso 2016	Budjetit 2016	Käytetty 1 - 6 / 2016	VVV:n ennuste 2016	VVV:n ehdotus 2017	Muutos % ennuste 2016 - tuso 2017	TUSO 2017	Tulosopimus 2018	Tulosopimus 2019	Tulosopimus 2020
ULOSOTTOLAITOKSEN MÄÄRÄRAHAT												
Valtakunnanvoudinvirasto												
Paikat	1 905 076	2 068 159	2 100 000	2 092 700	985 067	2 000 000	1 960 000	-2,00 %		2 000 000	2 000 000	2 000 000
Toimitilat	180 311	182 269	185 000	170 000	83 075	182 900	195 500	6,89 %		200 000	165 200	165 200
Matkamenot	67 458	75 127	90 000	84 000	34 215	76 000	78 000	2,63 %		85 000	85 000	85 000
Muut toimintamenot	96 879	88 557	85 000	113 300	47 737	90 000	90 000	0,00 %		90 000	90 000	90 000
Valtakunnanvoudinvirasto yht.	2 249 724	2 414 112	2 460 000	2 460 000	1 150 094	2 348 900	2 323 500	-1,08 %		2 375 000	2 340 200	2 340 200
Ulosottovirastot												
Paikat	79 469 584	76 742 236	77 700 000	76 670 561	39 109 348	76 650 000	72 000 000	-6,07 %		70 000 000	69 000 000	69 000 000
Toimitilat	7 454 863	7 392 696	7 100 000	7 000 000	3 367 184	6 800 000	6 950 000	2,21 %		7 000 000	7 000 000	7 000 000
Matkamenot	734 132	669 041	800 000	758 000	298 509	700 000	680 000	-2,86 %		700 000	700 000	700 000
Muut toimintamenot	3 858 495	3 909 974	3 850 000	4 425 139	1 602 357	3 850 000	3 850 000	0,00 %		3 850 000	3 850 000	3 850 000
Ulosottovirastot yht.	91 517 074	88 713 947	89 450 000	88 853 700	44 377 398	88 000 000	83 480 000	-5,14 %		81 550 000	80 550 000	80 550 000
Keskitetysti maksettavat menot												
Palvelukeskusmenot (Palkeet)	600 940	557 605	720 000	720 000	328 103	650 000	850 000	30,77 %		850 000	850 000	850 000
Postimaksut	2 818 357	2 958 420	2 850 000	2 950 000	1 224 330	3 060 000	3 100 000	1,31 %		2 900 000	2 900 000	2 900 000
Koulutus ja muut menot (sis. kohdentamattoman mr:n)	189 708	258 126	250 000	1 996 300	63 875	310 000	353 000	13,87 %		300 000	300 000	300 000
Tietohallintomenot (mom. 2520012)	6 092 723	5 810 713	6 000 000	6 000 000	2 166 617	5 900 000	5 400 000	-8,47 %		5 400 000	5 400 000	5 400 000
Keskitetysti maksettavat	9 701 728	9 584 864	9 820 000	11 666 300	3 782 925	9 920 000	9 703 000	-2,19 %		9 450 000	9 450 000	9 450 000
URA-hanke VM rahoituksella rah. menot			5 384 000	5 384 000	293 113	1 250 000	4 000 000	220,00 %		4 377 000	400 000	0
URA-hanke omalla rahoituksella rah. menot			1 219 000	1 219 000	37 629	750 000	2 100 000	180,00 %		1 623 000	0	0
URA-rahoitus			6 603 000	6 603 000	330 742	2 000 000	6 100 000	205,00 %		6 000 000	400 000	0
Keskitetysti maksettavat yht.	9 701 728	9 584 864	16 423 000	18 269 300	4 113 667	11 920 000	15 803 000	32,58 %		15 450 000	9 850 000	9 450 000
ULOSOTTOLAITOS YHTEENSÄ	103 468 526	100 712 923	108 333 000	109 583 000	49 641 159	102 268 900	101 606 500	-0,65 %	101 607 000	99 375 000	92 740 200	92 340 200
Määräraha-erätykset (arvio UO:n osuudesta)							101 583 000			98 435 000	93 589 000	92 943 000

KONKURSSISIAMIEHEN TUSO 2017 KAUEDELLA 2017-2020

12.10.2016

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	Tuso 2016	KAM Arvio 2016	KAM TUSO 2017	KAM Arvio 2018	KAM Arvio 2019	KAM Arvio 2020
Palkat									
Vakinaisten virkamiesten palkat	603 344	644 755	665 000	665 000	621 287	670 000			
Sijaisina toim. määräaikaiset									
Muut määräaikaiset virkamiehet	23 413	4 200	10 000	10 000	78 799	10 000			
Lomarahat (5,2 %)	33 653	27 206	34 580	34 042	34 042	23 000			
Muut palkat ja palkkiot	2 914	2 467	2 400	2 400	2 400	3 000			
Vuosipalkkasumma	663 324	678 628	711 980	711 442	736 528	706 000			
Sosiaaliturvamaksu (1,18 %)	13 535	14 527	15 236	14 798	15 762	8 331			
Eläkemaksut (15,73%)	117 370	127 082	133 283	131 617	117 089	111 054			
Tapaturmamaksut (0,138 %)	1 778	1 479	1 552	939	1 018	974			
Sairausvak.lain.muk.palautukset	-6 072	-2 132							
Palkat yhteensä	789 935	819 584	862 051	858 796	870 397	826 359	850 000	860 000	870 000
Muut menot									
Matkamenot	26 559	24 177	26 000	28 000	20 000	28 000	28 000	30 000	30 000
Vähäiset koneet ja kalusteet	27 381	1 542	1 000	2 000	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Aineet ja tarvikkeet	14 854	14 122	16 000	16 000	16 000	17 000	18 000	19 000	19 000
Vuokrat	102 395	91 699	92 250	79 000	81 872	83 000	84 000	85 000	86 000
Korjaus- ja kunnossapito	261	432	500	1 000	500	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimistopalvelut	14 683	20 676	21 000	22 000	22 000	23 000	24 000	25 000	26 000
Henkilöstöpalvelut	20 182	19 993	20 000	22 000	23 000	23 000	24 000	25 000	26 000
Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	10 324	6 224	7 000	8 000	7 108	8 000	8 000	9 000	9 000
Muut palvelut	769 463	915 977	820 000	830 000	825 000	830 000	830 000	830 000	830 000
Muut kulut	1 550	3 452	10 000	2 204	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Investoinnit									
Työterveyshuollon palautukset	-3 144	-2 204							
Reaaliomaisuuden myynti									
Muut menot yhteensä	984 508	1 096 090	1 013 750	1 010 204	998 480	1 017 000	1 021 000	1 028 000	1 031 000
Palkkaus ja muut toimintamenot	1 774 443	1 915 674	1 875 801	1 869 000	1 868 877	1 843 359	1 871 000	1 888 000	1 901 000
Tulot									
Satunnaiset tulot	-112 111	-195 293	-140 000	-120 000	-235 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ (netto)	1 662 332	1 720 381	1 735 801	1 749 000	1 633 877	1 713 359	1 741 000	1 758 000	1 771 000
Toimintamääräraha vuodelle 2017						1 714 000			

F8 Muut määräaikaiset virkamiehet: Huomioitu määräaikaisten ja sijaisena toimivien konkurssiylitarkastajien palkat 2016, joista yhden palkka laskutetaan TEM:ltä/Talvivaara

F27 Erityistarkastusmenot 810 000€ ja muut kulut 15 t€

F36 Erityistarkastusten takaisinperintä ja TEM:ltä perittävä palkkakustannus sekä Rahoitusvakausvirastolta perittävä vuokraisuus (Turku)

MAKSUHÄIRIÖMOMENTIN RAHAVIRTALASKELMA	TP 2013	TP 2014	TP 2015	arvio 2016	TUSO 2017	2018	2019	2020
Talousarvio/kehys, lopullinen tai esitys				110 145 000	103 383 000	100 235 000	95 389 000	94 743 000
Aikaisemmilta vuosilta siirtyneet				11 570 072	17 812 295	17 875 436	16 994 436	17 885 236
Käytettävissä				121 715 072	121 195 295	118 110 436	112 383 436	112 628 236
Toteutunut / arvio toimintamenot, ulosottolaitos				102 268 900	101 606 500	99 375 000	92 740 200	92 340 200
Arvio toimintamenoista, konkurssiasiamiehen toimisto				1 633 877	1 713 359	1 741 000	1 758 000	1 771 000
Käyttö yhteensä				103 902 777	103 319 859	101 116 000	94 498 200	94 111 200
Siirtyy seuraavalle vuodelle	10 105 092	10 275 617	11 570 072	17 812 295	17 875 436	16 994 436	17 885 236	18 517 036

**ULOSOTTOLAITOKSEN KESKEISIÄ VAIKUTTAVUUSTAVOITTEITA KUVAAVAT
TUNNUSLUVUT JA HENKILÖSTÖ**

	TP 2014	TP 2015	TA 2016 tavoite	Arvio 2016	Arvio 2017	Arvio 2018	Arvio 2019	Arvio 2020
Käsittelyaika keskim. Kk ¹	7,1	6,9	7,5	7,3	7,5	7,6	7,7	7,4
Taloudellisuus (€/käsitelty asia)	37	37	37	37	37	36	36	35
Tuottavuus (käsiteltyt asiat/htv) ³	2 412	2 416	2 280	2 381	2 647	2 724		
Perityn euron kustannukset (brutto)	0,09	0,09	0,10	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10
Erikoisperinnän perintätulos (milj.€) ¹	18,5	29,0	20	30	30	30	30	30
Selvitettäväksi otetut velalliset	541	430	384	300	400	400	400	400
Käsitellyt velalliset	586	584	384	600	400	400	400	400
Erikoisperintään käsiteltäväksi otettu euromäärä (milj.€)	212	148	90	200	90	90	90	90
Perintätulos (milj. €)	1 058	1 090	930	1090	950	950	950	950
Saapuneet asiat (1 000 kpl)	2 717	2 597	2 900	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
Käsitellyt asiat (1 000 kpl)	2 828	2 746	2 500	2 600	2 800	2 800	2 700	2 900
Perittyjen osuus perittyjen ja varattomien yhteismäärästä %								
- asiamääristä	52	47	44	45	45	45	45	45
- euromääristä ²	50	50	44	45	45	45	45	45
Eri ulosottovelalliset lkm/vuosi	536 047	540 422	-	543 500	545 000	545 000	545 000	545 000
Uusien velallisten lkm/vuosi	160 835	164 174	-	165 000	168 000	168 000	168 000	168 000
Ulosottokanteluiden määrä	69		70	70	70	70	70	70
Ulosottokanteluiden käsittelyaika (kk)	6		6	6	6	6	6	6

Henkilöstömäärät (htv)

	TP 2014	TP 2015	TA 2016 tavoite	Arvio 2016	Arvio 2017	Arvio 2018	Arvio 2019	Arvio 2020
Valtakunnanvoudinvirasto¹	25	26	26	32	34	34		
Ulosottovirastot								
Kihlakunnanvoudit	84	83	84	84	82	82		
Kihlakunnanulosottomiehet	575	552	500	520	510	485		
Toimistohenkilöstö	571	558	510	530	520	515		
Harjoittelijat	6	2		4	4	4		
Ulosottovirastot yhteensä	1 236	1 195	1 094	1 138	1 116	1 086	0	0
ULOSOTTO YHTEENSÄ	1 261	1 221	1 120	1 170	1 150	1 120	1 050	1 050
<i>ei sis. työllisyysvaroilla palkattua henkilöstöä</i>								

ULOSOTTOLAITOKSEN HENKILÖSTÖMITTARIT

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016 tavoite	Arvio 2016	Arvio 2017	Arvio 2018	Arvio 2019	Arvio 2020	
Henkilöstön vaihtuvuus % (lähtö)	7,6	7,2	7,9	-	7,9	8,0	8,0	8,0	8,0	Ulkoiset päätyneet palvelussuhteet (=sektorilta ulos lähteneet?)
Henkilöstön vaihtuvuus % (tulo)	6,6	5,1	3,2	-	3,2	3,1	4,0	4,0	6,0	Ulkoiset alkaneet palvelussuhteet (=sektorin ulkopuolelta rekrytoitu)
Sairauspoissaolot (tp/htv)	9,4	8,9	8,9	-	9,0	9,1	9,1	9,0	9,0	
Työtyytyväisyysindeksi	3,56		3,45	-	3,68	3,6	3,6	3,6	3,7	2016 = toteutuma
Johtamisindeksi	3,42		3,34	-	3,23	3,2	3,2	3,2	3,5	2016 = toteutuma

Konkurssiasiamiehen toimiston henkilöstömittarit

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016 tavoite	Arvio 2016	Arvio 2017	Arvio 2018	Arvio 2019	Arvio 2020
Sairauspoi:	5,8	5,6	4,3	-	4,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Työtyytyväisyysindeksi			3,15	-	3,43	3,60	3,60	3,70	3,70
Johtamisindeksi			2,87	-	2,70	3,00	3,20	3,40	3,50

**VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄNVIRASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA
KAUDELLE 2017 - 2020**

Oikeusministeriö ja Valtakunnansyyttäjänvirasto ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2017 - 2020 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Valtakunnansyyttäjänviraston puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 17.10.2016 oikeusministeriössä.

Oikeusministeriö:

Osastopäällikkö Arto Kujala (puheenjohtaja)
Hallitusneuvos Katariina Jahkola
Neuvotteleva virkamies Mika Appelsin

Valtakunnansyyttäjänvirasto:

Valtakunnansyyttäjä Matti Nissinen
Apulaisvaltakunnansyyttäjä Raija Toiviainen
Valtionsyyttäjä Christer Lundström

SISÄLLYSLUETTELO

1	STRATEGINEN KEHYS	3
1.1	Perustehtävä	3
1.2	Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskinhallinta)	3
1.3	Visio ja strategiset tavoitteet	4
2	TULOSSOPIMUS VUODELLE 2017 ja KAUDELLE 2017 - 2020	5
2.1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	5
2.2	Toiminnallinen tuloksellisuus	6
2.3	Henkilöstö	7
2.4	Talous ja infra	8
3	VOUDEN 2017 VOIMAVARAT	9
3.1	Henkilöstö	9
3.2	Määrärahat	9
4	VOIMASSAOLO JA SEURANTA (ml riskienhallinta)	9
5	ALLEKIRJOITUS	9

LIITTEET

Liite 1	Syyttäjälaitoksen tunnuslukuja 2014 - 2020
Liite 2	Syyttäjälaitoksen henkilötyövuodet 2014 - 2020
Liite 3	Syyttäjälaitoksen taloudellisia tunnuslukuja 2014 – 2020
Liite 4	Syyttäjälaitoksen suoritemäärät 2014 - 2020
Liite 5	Syyttäjälaitoksen toimenpidetaulukko 2016 - 2020

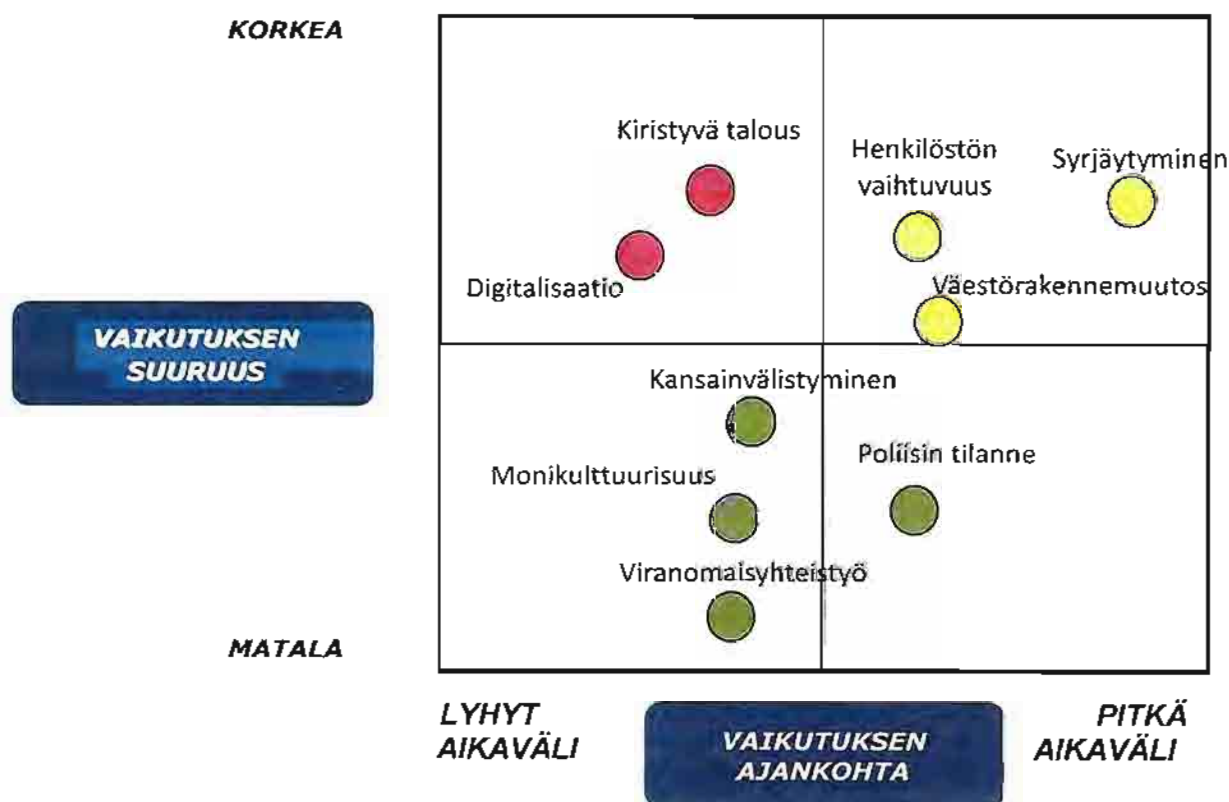
1 STRATEGINEN KEHYS

1.1 Perustehtävä

Syyttäjälaitoksen perustehtävänä on huolehtia rikosvastuun toteuttamisesta osana rikosasioiden käsittelyketjua tehokkaasti ja laadukkaasti asianosaisten oikeusturva huomioon ottaen. Asianosaisten kannalta keskeisiä ja mitattavissa olevia yhdenvertaisuuteen ja muuhun laatuun vaikuttavia tekijöitä ovat käsittelyn nopeus ja ero ratkaisuprofiileissa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskinhallinta)

Keskeisiksi arvioidut lähitulevaisuuden muutostekijät vaikutuksineen on esitetty oheisessa nelikentässä.

Kuva 1: Muutosvoimat

Kuvassa korkeaa ja nopeaa vaikuttavuutta on korostettu punaisella, korkeaa mutta hitaampaa keltaisella ja matalampaa ajasta riippumatta vihreällä. Muutosvoimat voivat olla uhkia, mahdollisuuksia tai näkökulmasta riippuen kumpaakin.

Suunnittelukauden merkittävin muutostekijä on valtion ja sen myötä oikeuslaitoksen ja lainkäytön kiristytvä talous. Se vaikuttaa suoraan määrärahojen niukuutena ja myös välillisesti pakkona rohkeasti uudistaa sisäisiä prosesseja ja toimintaa tavoitteena tuottavuuden parantaminen. Tässä tarkoituksessa myös rikosasioiden Aipa-järjestelmän käyttöönottoon liittyvät digitalisaation edut tulee täysimääräisesti hyödyntää. Yhteiskunnallinen syrjäytymiskehitys tulee näkymään myös syyttäjien työssä. Henkilöstön vaihtuvuus jatkuu suurena johtuen näköpiirissä olevasta eläköitymisestä ja siitä, että kokeneiden syyttäjien siirtyminen tuomareiksi jatkunee. Henkilöstösuunnittelussa erityistä huomiota ansaitsee Suomen väestörakenteen muutos erityisesti siltä osin, että työikäinen aktiiviväestö keskittyy voimakkaasti pääkaupunkiseudulle ja muutamiin muihin kasvukeskuksiin. Kansainvälistymiskehityksessä on syytää ottaa huomioda EIO:n vaikutus. Oikeusprosessien kehittämistyö painottunee suunnittelukauden loppupuolelle.

1.3 Visio ja strategiset tavoitteet

Syyttäjälaitoksen visiona vuoteen 2025 on *”Olemme osaava, vahva ja vaikuttava rikosvastuun toteuttaja. Meillä on hyvä tehdä työtä turvallisemman yhteiskunnan puolesta.”*

Vision pohjalta ja samalla oikeusministeriön strategiakarttaan tukeutuen on alla olevassa strategiakartassa määritelty tärkeimmät tavoitteet ulottuen vuoteen 2020.

Ministeriön määrittelemät tavoitteet ovat kuvassa valkoisissa ja syyttäjälaitoksen omat tavoitteet keltaisissa tekstikentissä.

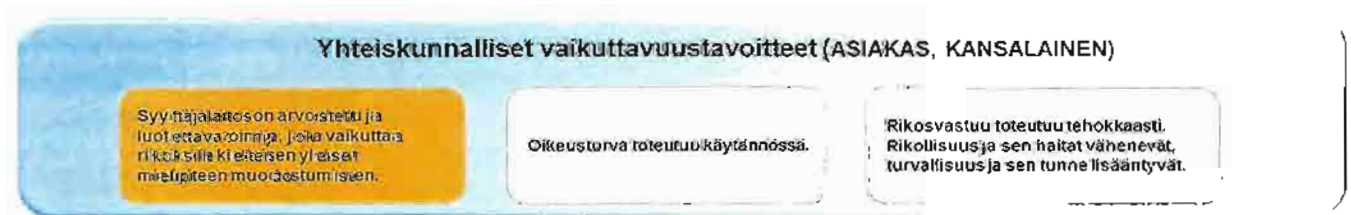

Kuva 2: Strategiakartta

2 TULOSSOPIMUS VUODELLE 2017 ja KAUELLE 2017 - 2020

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

Syyttäjälaitos on arvostettu ja luotettava toimija, joka vaikuttaa rikoksille kielteisen yleisen mielipiteen muodostumiseen.

- syyttäjälaitoksen edustajat osallistuvat aktiivisesti ja asiantuntevasti lainvalmisteluun ja yhteiskunnalliseen keskusteluun

Oikeusturva toteutuu käytännössä

- ns. ylivuotisten avoinna olevien asioiden määrä käännetään laskuun

Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti. Rikollisuus ja sen haitat vähenevät, turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät.

- virastokohtaisia ratkaisuprofileja seurataan ja syyt suurimpiin eroihin selvitetään (yhdenvertaisuus)
- priorisointiohjeistuksen toimivuutta seurataan (joutuisuus)

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista.

- ns. yhden viraston malliin siirtyminen valmistellaan Valtakunnansyyttäjänvirastossa tavoitteena toteutus 1.1.2018 (työnimenä "Syyttäjälaitos 2.0")

Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa.

- tuetaan AIPA:n suunnittelua syyttäjänäkökulmasta

Käsittelyketjut ja menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

- valmistaudutaan summaarisen menettelyn laajentamiseen
- syyteneuvottelun käyttöala vakiinnutetaan kustannustehokkaalle tasolle
- "Syyttäjälaitos 2.0" hankkeen yhteydessä siirrytään nopeasti käsiteltävien asioiden osalta keskitettyyn yhdenmukaiseen menettelyyn
- selvitetään mahdollisuus palveluprosessin kehittämiseen keskitetyllä valtakunnallisella palvelutoiminnolla

Toiminnan johtaminen on ammattimaista ja tukee muutoksia

- osana organisaatiouudistusta esimiesten muutosjohtamisvalmiuksia parannetaan
- syyttäjälaitoksen johto huolehtii siitä, että Kieku-järjestelmässä tehtävässä työpanoksen kohdentamisesta saadaan talousarviolainsäädännön edellyttämä riittävä ja luotettava tieto.

Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

- syyttäjälaitoksen sisäistä yhteistyötä edellyttävien avaintoimintojen (tulosohjaus, laadun ohjaus ja osaamisen kehittäminen) työprosessit ja vastuut määritellään
- lisätään ja kehitetään yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa

Käsittelyajoille asetetut tavoitteet on esitetty LIITTEESSÄ 1.

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

Henkilöstö osallistuu keskusteluun työhönsä vaikuttavista asioista

- laajojen tukiryhmien käyttö "Syyttäjälaitos 2.0" valmistelussa

Johtaminen on innostavaa ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa

- esimiesten vuorovaikutustaitoja parannetaan
- selvitetään apulaispäälliköiden roolin, tehtäväkuvan ja valmennuksen kehittämistarve

Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa

- kehityskeskustelujen käytettävyyttä ja vaikuttavuutta lisätään
- TAITO-hanke saatetaan loppuun osana "Syyttäjälaitos 2.0" valmistelua

Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky

- työhyvinvointia painottavaa toimintaa tuetaan

- etätyön tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään
- syyttäjälaitoksen eettiset linjaukset siirretään osaksi arkityötä

Syyttäjälaitoksen henkilötyövuosia koskevat luvut on esitetty LIITTEESSÄ 2.

2.4 Talous ja infra

Talouteen ja infraan liittyvät tavoitteet kaudella 2017 – 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulohajautusmallin myötä.

- KIEKU:n käyttö vakiinnutetaan
- Heha ja taha verkostojen toimintaa laajennetaan ja vakiinnutetaan
- kirjanpitoyksikön toiminta vakiinnutetaan
- strategiakartan edellyttämien toimenpiteiden vastuut jaetaan ja strategia-kartta pidetään ajan tasalla
- raportointijärjestelmiä kehitetään johtamisen käyttöön

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteen sovitettu strategisten linjausten pohjalta

- johdon, esimiesten ja muun avainhenkilöstön osaaminen varmistetaan
- KIEKU-raportoinnilla tuetaan talouden ja toiminnan suunnittelua

Taloudellinen liikkumavara (puskuri) mahdollistaa kehittämisen

- syyttäjälaitoksen siirtyvissä määrärahoissa varaudutaan Aipan omarahoitusosuuden kattamiseen

Kauden 2017 - 2020 tulostavoitteet toimenpiteineen on koottu LIITTEESEEN 5.

Taloudelliset tunnusluvut 2014 – 2020 on esitetty LIITTEESSÄ 3.

3 VUODEN 2017 VOIMAVARAT

3.1 Henkilöstö

Syyttäjälaitoksen henkilöstömäärä vuonna 2017 on 529 henkilötyövuotta.

Syyttäjälaitoksen henkilötyövuodet 2014 – 2020 ovat LIITTEESSÄ 2.

3.2 Määrärahat

Syyttäjälaitoksen määräraha vuodelle 2017 on 44 758 000 euroa. Siirtyvän määrärahan arvioidaan vuoden 2016 lopussa olevan noin 10,5 M€. AIPAtietojärjestelmän omarahoitusosuus on tarkoitus kattaa siirtyvästä määrärahasta (noin 5,3 M€).

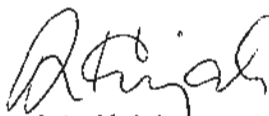
Taloudelliset tunnusluvut 2014 – 2020 ovat LIITTEESSÄ 3.

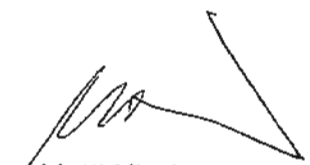
4 VOIMASSAOLO JA SEURANTA (ml riskienhallinta)

Numeraalinen seuranta on sisällytetty mittareihin, jotka on esitetty LIITTEESSÄ 5. Muu seuranta sisällytetään sanallisina arvioina toimintakertomukseen.

Valtakunnansyyttäjänvirasto laatii puolivuositarkastuksen tilinpäätösennusteineen elokuun 15. päivään mennessä ja toimintakertomuksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta 15. helmikuuta mennessä. Puolivuositarkastukseen ja toimintakertomukseen liitetään arvio riskienhallinnan tilasta ja näköpiirissä olevista riskeistä ja keinoista niiden torjumiseksi.

5 ALLEKIRJOITUS

 Arto Kujala
 Osastopäällikkö

 Matti Nissinen
 Valtakunnansyyttäjä

Syyttäjälaitoksen tunnuslukuja 2014 - 2020

Liite 1

	Toteutuma 31.12.2014	Toteutuma 31.12.2015	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020
1 Vaikuttavuus							
Tulostavoite: Toteutetaan oikeudenmukainen syyteharkinta joutuisasti ja yhdenvertaisesti koko valtakunnassa							
SYL 030 Keskimääräinen syyteharkinta-aika, enintään kk	1,97	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
SYL 040 6-12 kk syyteharkinnassa olleita asioita avoimna, enintään kpl	2 173	2 566	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
SYL 050 Yli 12 kk syyteharkinnassa olleita asioita avoimna, enintään kpl	209	264	200	340	320	300	280
Syyteharkinta-aika, tavanomaiset rikosasiat, enintään kk	1,60	1,64	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Syyteharkinta-aika, erittelemättömät rikosasiat, enintään kk	2,33	2,33	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
Syyteharkinta-aika, vaativat rikosasiat, enintään kk	3,82	3,76	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
2 Tuotokset ja suoritteet							
Tulostavoite: Suoritetaan syyteharkinta tehokkaasti							
Syyteharkintaan saapuneet asiat, kpl	84 409	83 370	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000
SYL 020 Syyteharkinnassa ratkaistut asiat, kpl	84 846	83 948	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000
4 Toiminnallinen tehokkuus							
Tulostavoite: Toteutetaan rikosvastuu tuottavasti ja taloudellisesti							
SYL 060 Tuottavuus, painotettu työmäärä /htv (koko henkilöstö)	899	910	910	936	889	870	870
SYL 070 Tuottavuus, painotettu työmäärä/htv (syyttäjät)	1 316	1 315	1 324	1 338	1 270	1 243	1 243
SYL 080 Taloudellisuus, euroa (toimintamenot/painotettu työmäärä)	95,00	93,77	94,95	90,91	100,61	102,50	98,65
5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen							
Tulostavoite: Punnetaan työtyytyväisyyttä ja työtyytyväisyyden henkilöstöstrategian mukaisesti.							
SYL 140 Työtyytyväisyysindeksi	3,45	3,47	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
Johtajuusindeksi	3,44	3,39	3,33				
Sairauspoissaotot, päivää/htv	6,27	5,84	enint. 7	enint. 6	enint. 7	enint. 7	enint. 8
Koulutukseen osallistuminen, päivää/htv	7,32	3,41	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50

Syyttäjälaitoksen henkilötyövuodet 2014 - 2021

Liite 2

Henkilötyövuodet	Toteutuma 31.12.2014	Toteutuma 31.12.2015	Tavoite 2016	TPE 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020
Syyttäjälaitos	537,4	515,3	644,0	527,1	525,0	525,0	525,0	525,0
syyttäjät	367,2	356,5		369,9	370,0	370,0	370,0	370,0
asiantuntijat	10,5	9,1		10,8	15,0	15,0	15,0	15,0
toimistohenkilökunta	153,5	142,4		139,8	137,0	137,0	137,0	137,0
harjoittelijat	5,4	6,2		6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
työllistetyt	0,8	1,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Valtakunnansyyttäjänvirasto	40,4	36,5	40,0	37,1	41,0	41,0	41,0	41,0
syyttäjät	21,4	19,8	22,0	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0
asiantuntijat	10,5	9,1		10,8	15,0	15,0	15,0	15,0
toimistohenkilökunta	7,7	7,0		6,5	7,0	7,0	7,0	7,0
harjoittelijat	0,8	0,8		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
työllistetyt								
Syyttäjämäärä	497,1	475,0	694,0	490,0	457,0	457,0	457,0	457,0
syyttäjät	345,9	337,0	352,0	350,9	351,0	351,0	351,0	351,0
toimistohenkilökunta	146,7	135,4	146,0	133,2	130,0	130,0	130,0	130,0
harjoittelijat	4,7	5,5	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
työllistetyt	0,8	1,0						
Muuta henkilöstöä								
Työtyytyväisyysindeksi	3,45	3,47						
Sairauspoissaolot (työpäivä)	3 372	3 011						
Koulutukseen osallistuminen (pv)	3 933	1 756						

Syyttäjälaitoksen taloudellisia tunnuslukuja 2014 - 2020

Liite 3

Kesken

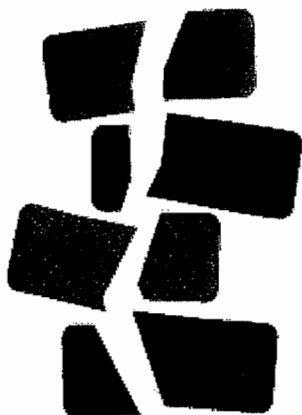
	Toteutuma 31.12.2014	Toteutuma 31.12.2015	Toteutuma 2016	Tavoite 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020
Palkat	3 527 641	3 226 860	3 324 227	3 203 319	3 665 936	3 657 799	3 644 031	3 702 977
Toimittajat	463 362	462 280	477 387	465 141	347 387	347 387	347 387	347 387
Investoinnit	7 712	493	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Muut menot	438 083	353 110	440 000	598 792	440 000	440 000	440 000	440 000
Neliotulot	-11 910	-13 628	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Valtakunnansyyttäjänvirasto	4 424 908	4 029 115	4 251 615	4 277 262	4 463 323	4 455 186	4 441 418	4 489 484
Palkat	33 472 649	32 657 205	33 341 682	33 050 059	32 259 031	32 189 763	32 064 483	32 511 734
Toimittajat	3 898 644	3 681 222	3 923 760	3 448 347	3 923 760	3 923 760	3 923 760	3 923 760
Investoinnit	132 213	144 542	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Muut menot	2 021 647	1 882 734	2 050 000	1 755 865	2 050 000	2 050 000	2 050 000	2 050 000
Neliotulot	-25 799	-49 081						
Syyttäjänvirastot	39 409 555	38 196 623	39 446 423	38 424 272	38 362 792	38 290 524	38 168 224	38 715 494
Yhteensä	43 834 463	42 225 738	43 697 037	42 701 524	42 826 116	42 746 710	42 609 542	43 214 958
Tulohallintomenot	1 787 194	1 660 517	2 922 160	1 680 387	1 875 188	4 241 500	4 241 500	1 864 000
- vakiopalvelu								
- Valtion palvelut	1 400 191	1 102 352	1 174 160	1 143 569	1 112 464	1 180 000	1 180 000	1 180 000
- jatkuva palvelu (ylläpito)	213 359	220 626	215 000	219 806	329 841	265 000	265 000	265 000
- kehittäminen	51 285	73 703	1 390 000	62 797	131 855	30 000	20 000	50 000
- asiallisuuden hallinta					615	1 000	1 000	1 000
- projektipalvelu		75		54 092				
- lisäpalvelut	6 912	6 741	10 000	5 300	9 000	8 000	8 000	8 000
- ORK/OTTK:n palkkausmenot	115 447	107 834	125 000	83 823	168 612	180 000	180 000	180 000
- AIPAn jatkokäyttämisen					125 000	2 577 500	2 577 500	200 000
Palkat	272 006	165 506	380 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kaikki yhteensä	45 893 662	43 951 761	46 999 157	44 591 911	45 002 303	47 287 210	47 161 142	45 378 958
Määräraha								
TA	45 923 000	46 223 000	46 992 000	46 992 000	44 759 000	44 828 000	44 051 000	44 834 000
LTA				-302 000				
Yhteensä	45 923 000	46 223 000	46 992 000	46 690 000	44 759 000	44 828 000	44 051 000	44 834 000
Aik. vuosille siirtynyt	8 097 155	6 126 493	6 272 388	8 397 732	10 505 821	10 261 519	7 602 309	4 502 168
Käytävissä	52 020 155	52 349 493	53 264 388	55 087 732	55 263 821	54 889 519	51 653 309	49 336 168
Seuravalle vuodelle siirt	6 126 493	8 397 732	6 268 191	10 505 821	10 261 519	7 602 309	4 502 168	3 157 209
	13,3 %	19,1 %	13,3 %	23,6 %	22,9 %	16,1 %	0,5 %	7,0 %

Syyttäjälaitoksen suorittemäärät 2014 - 2020					Liite 4		
TUSO							
Syyttäjälaitos	Kausittain		Vuosittain		Tammikuu	Toukokuu	Toukokuu
	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 31.12.2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avoimena kauden alussa	14 258	13 857					
Saapuneet asiat	84 408	83 370	83 000	83 000	83 000		
tavanomaiset	50 550	59,89%	48 007	50,78%			
erittelymäärät	29 708	35,20%	29 892	35,85%			
vaativat	4 150	4,92%	4 471	5,36%			
Rajatuotokset	84 646	83 948	83 000	83 000	83 000		
Käsitellyt/rajoitettut	5 970	5 598					
Asiantuntijatuotokset	78 676	78 350					
tavanomaiset	47 409	60,11%	46 359	59,17%			
erittelymäärät	27 533	34,91%	28 047	35,80%			
vaativat	3 934	4,99%	3 944	5,03%			
Avoimena kauden lopussa	13 821	13 278					
Keskittämääräinen	1,97	2,00	2,00	2,00	2,00		
syyttäjälaitos	1,60	1,56	2,00	2,00	2,00		
erittelymäärät	2,33	2,33	2,50	2,50	2,50		
vaativat	3,62	3,76	3,50	3,50	3,50		
Vuorokausi 6-12 kk	2 173	2 568	2 200	2 200	2 200		
Vuorokausi yli 12 kk	209	264	200	346	326		
tavanomaiset	86	41,15%	73	27,65%			
erittelymäärät	66	31,58%	122	46,21%			
vaativat	57	27,27%	69	26,14%			
Asiantuntijatuotosten profiili	78 676	78 350					
Syyte	54 444	69,02%	53 008	67,66%			
Rm	589	0,75%	464	0,59%			
SJP tuotokset	4 129	5,23%	4 024	5,14%			
SJP pros	6 088	7,72%	5 661	7,23%			
ETL 4.3	6 488	8,23%	6 798	8,68%			
ETL 4.4 pros	2 856	3,75%	3 623	4,62%			
ETL 4.4 kuol	2 570	3,26%	3 195	4,08%			
S päätös	1 504	1,91%	1 498	1,91%			
S loppu	110	0,14%	80	0,10%			
Tuotosten määrät -katsujen profiili	101 848	89 135					
Syyte	54 511	53,52%	53 066	53,53%			
Rm	765	0,75%	657	0,66%			
SJP tuotokset	6 522	6,40%	6 478	6,53%			
SJP pros	19 409	19,06%	17 408	17,56%			
ETL 4.3	7 859	7,72%	8 192	8,26%			
ETL 4.4 pros	3 858	3,79%	4 673	4,71%			
ETL 4.4 kuol	2 856	2,80%	3 455	3,49%			
S päätös	4 974	4,88%	4 292	4,33%			
S loppu	1 093	1,07%	914	0,92%			
Esitykset kirjalliseen menettelyyn	22 380	41,06%	22 554	42,50%			
Hylätty KO:ssa	7 834	14,52%	7 263	13,75%			
Sijan valitukset KO:n ratkaisusta HO:seen	1 148	2,12%	1 123	2,13%			
Palkioitu työ määrä (rajoitettuja)	483 097	488 698	495 000	495 000	470 000		

Oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen tulossopimus vuosille 2017 - 2020

Toimenpiteet vuodelle 2017

Sisällysluettelo

1. Strateginen kehys.....	3
1.1. Viraston perustehtävä	3
1.2. Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	3
1.3. Visio ja strategiset tavoitteet.....	7
2. Tulossopimus vuodelle 2017 kaudella 2017 - 2020	8
2.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	8
2.2. Toiminnallinen tuloksellisuus	9
2.3. Henkilöstö	10
2.4. Talous	11
3. Vuoden 2017 voimavarat.....	12
3.1. Henkilöstö	12
3.2. Määrärahat.....	12
4. Voimassaolo ja seuranta (ml. riskienhallinta).....	13
5. Allekirjoitukset	13

1. Strateginen kehys

1.1. Viraston perustehtävä

Rikosseuraamuslaitos vastaa tutkintavankeuden toimeenpanosta sekä vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta. Vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa huolehditaan täytäntöönpanon varmuudesta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta. Rikosseuraamuslaitoksen vaikuttavuustavoitteena on vähentää rangaistusta suorittavien riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin.

1.2. Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on valmentaa rangaistusta suorittavia rikoksettomaan elämään tukeutuen yhteiskunnan yleisiin palvelujärjestelmiin. Tavoitteina ovat myös suunnitelmallisen ja asteittaisen vapauttamisen ja verkostoyhteistyön lisääminen sekä oikeusturvan ja yhdenmukaisten käytäntöjen varmistaminen. Henkilöstöresursseja suunnataan strategisiin ydintehtäviin. Kaikessa rangaistusta suorittavien kanssa tehtävässä työssä korostuu vuorovaikutukseen perustuva muutostyöskentely.

Uusintarikollisuus on viime vuosina vähentynyt, mikä on osaltaan hillinnyt rangaistusten täytäntöönpanokustannusten kasvua. Uusintarikollisuuteen vaikuttavat monet tekijät: yleinen rikollisuuskehitys, rikoskontrollijärjestelmän toiminta, seuraamusjärjestelmässä tapahtuvat muutokset sekä Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten toiminta. Tutkimusten mukaan rikosten uusiminen on nopeinta heti vapautumisen jälkeisinä kuukausina, joten nivelvaiheen palvelujatkumojen onnistumisella on suuri merkitys uusintarikollisuuteen. Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten kuntouttavien toimien ohella viimeaikaista uusintarikollisuuden laskua selittävät rangaistusta suorittavien keski-ikänsä nousu (uusimisalttius vähenee ikääntyessä) ja ensi kertaa vankilaan saapuvien suhteellisen määrän nousu (ensikertaiset uusivat muita harvemmin).

Poliisin tietoon tulleen rikollisuuden kokonaismäärä on jatkanut laskuaan. Suuntaus on ollut aleneva myös Rikosseuraamuslaitoksen asiakasmäärään merkittävästi vaikuttavien rikosten osalta, poikkeuksena törkeät pahoinpitelyt, jotka olivat käytännössä entisellä tasolla sekä seksuaalirikokset. Viimemainituista Tilastokeskuksen katsauksessa todetaan, että viranomaisten tietoon tulleiden tapausten määrät vaihtelevat vuosittain paljonkin.¹ Rikollisuustilanteessa ei ennakoida tapahtuvan voimakkaita nopeita muutoksia.

Vankiluvun pitkään jatkunut lasku on taittunut ja vankiluvun ennakoidaan nousevan lähivuosina. Pitkäaikais-, tutkinta- ja ulkomaalaisten vankien suhteellisen osuuden päivittäisestä vankiluvusta arvioidaan edelleen kasvavan. Rangaistusta suorittavista vangeista noin 40 % on vankilassa enintään kolme kuukautta ja vain noin 10 % vangeilla vankilassaoloaika on yli kaksi vuotta. Tämä loisi edellytyksiä yhdyskuntaseuraamuksien laajemmalle käytölle. Rikosseuraamuslaitoksen tiloissa säilytettävien tutkintavankien määrä tulee arvion mukaan nousemaan

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=2342-9151. 2. vuosineljännes 2016. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 11.8.2016]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/rpk/2016/02/rpk_2016_02_2016-07-13_tie_001_fi.html

30:llä jo pelkästään sen vuoksi, että tutkintavankien pääsääntöistä enimmäissäilytysaikaa poliisin tiloissa lyhennetään seitsemään vuorokauteen. Lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2018 alusta lukien. Samanaikaisesti tulee voimaan myös lainsäädäntö, joka mahdollistaa tehostetun matkustuskiellon ja tutkinta-arestin tutkintavankeuden vaihtoehtoina. Asiaa koskeva hallituksen esitys annetaan syksyllä 2016.

Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määrä on ollut alkuvuoden ajan keskimäärin hieman suurempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona (1.1.–30.6.2016: 3120). Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määrän arvioidaan pysyvän lähes nykyisellä tasolla vuonna 2017. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvontojen, ehdonalaisten valvontojen ja valvontarangaistusten määrä on kasvanut yhdyskuntapalvelua suorittavien määrän laskiessa edelleen. Viidessä vuodessa poliisin tietoon tulleiden törkeiden rattijuopumusten määrä on alentunut lähes kolmanneksella, mikä on suurin yksittäinen selittävä tekijä yhdyskuntapalvelutuomioiden määrän laskun taustalla.

Vuonna 2017 oikeusministeriössä selvitetään ehdollisen vankeusrangaistuksen tehostamismahdollisuuksia laajentamalla yhdyskuntaseuraamuksiin liitettävien oheisrangaistusten käyttöalaa. Tavoitteena on lisätä ehdollisen vankeuden vaikuttavuutta sekä vähentää ehdollisen ja ehdottoman vankeuden kynnysvaikutusta.

Syksyn 2016 aikana annetaan eduskunnalle esitys vaarallisille rikoksenuusijoille tarkoitetusta uudesta seuraamuksesta, yhdistelmärankaistuksesta, jolla parannetaan tuomitun mahdollisuuksia sijoittua takaisin yhteiskuntaan valvonnan ja tuen avulla. Seuraamus sisältää vankilassa suoritettavan osan ja vuoden mittaisen valvonnan.

Yleinen pakolaistilanne saattaa vaikuttaa siihen, että rasistinen rikollisuus ja viharikollisuus voivat lisääntyä. Mahdollisuudet väkivaltaisen radikalisoitumisen ilmenemiseen on otettava myös vankiloissa huomioon. Yhteiskuntarakenteita vakavimmin uhkaava rikollisuus on yhä enemmän muuttumassa rajat ylittäväksi järjestäytyneeksi rikollisuudeksi ja verkossa tapahtuvaksi kyberrikollisuudeksi. On myös varauduttava ympäristörikosten ja muiden uudentyyppisten rikoslajien yleistymiseen.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ja vankimäärän kehitys riippuu lainsäädännön ja rangaistuskäytäntöjen muutoksista. Tämä vaikeuttaa vanki- ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrän arviointia pidemmällä aikajänteellä. Oikeusministeriössä selvitetään vuoden 2017 aikana tutkimuksella, vastaavatko rangaistukset kansalaisten oikeustajua. Myös ensikertaisuutta koskevien säännösten uudistamistarpeet selvitetään kansainvälisen vertailun ja saatavilla olevan tutkimustiedon pohjalta.

Vanki- ja asiakasmäärien kehitys jatkaa alueellisesti eriytymistään väestön ja rikollisuuden keskittyessä kasvukeskuksiin. Vankipaikkoja tarvittaisiin tulevaisuudessa väkilukuennusteiden perusteella nykyistä enemmän etelässä ja vähemmän Itä- ja Pohjois-Suomen alueella. (Kts. tarkemmin vanki- ja asiakasmäärien kehitys liite.)

Rikosseuraamuslaitos on vähentänyt henkilökuntaansa vuosien 2005–2015 aikana lähes 500 henkilötyövuodella valtion tuottavuusohjelman ja talouden sopeuttamistoimien vuoksi. Rikosseuraamuslaitokseen kohdistuneet määrärahaileikkaukset ovat vähentäneet vangeille järjestettävää toimintaa. Vankien toimintamahdollisuuksien väheneminen on heikentänyt heidän edellytyksiään rikoksettomaan elämään. Eurooppalainen komitea kidutuksen, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun estämiseksi (CPT) sekä eduskunnan apulaisoikeusasiamies ovat ilmaisseet

huolensa vankien niukkoihin toimintamahdollisuuksiin. Vankeuslain arviointitutkimuksessa² ja VTV:n tarkastuskertomuksessa³ on käynyt ilmi myös vankilakäytäntöjen vaihtelevuutta ja oikeuksien toteutumisessa puutteita, mikä on ongelmallista vankien yhdenvertaisuuden kannalta.

Ministeri Lindströmin oikeudenhoidon kehittämisohjelman mukaisesti toimintaympäristön muutoksiin vastataan oikeusministeriön hallinnonalalla rakenneuudistuksilla, palveluiden ja prosessien sähköistämisellä sekä lainsäädännön ja menettelyjen sujuvoittamisella. Kireä taloustilanne ei poista julkisen vallan vastuuta siitä, että perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat. On saatava vähemmällä enemmän ja hyödynnettävä digitalisaation tuomat mahdollisuudet.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2017 luo Rikosseuraamuslaitokselle edellytykset nykyisen palvelutason ylläpitämiseen. Oikeusministeriö päätti lokakuussa 2015 vankilaverkoston kehittämislinjauksista. Hallituskauden aikana ei lakkauteta vankiloita. Lisämäärärahan turvin nykyinen vankilakapasiteetti säilytetään ja ennakoitavissa oleva vankiluvun kasvu hoidetaan vankilakapasiteetin puitteissa. Samassa yhteydessä tehtiin päätös toteuttaa Hämeenlinnan, Keravan ja Jyväskylän toimitilahankkeet.

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017–2020 kohdennettiin Rikosseuraamuslaitoksen toimintakyvyn turvaamiseksi ja vankilaverkoston ylläpitoon lisärahoitusta yhteensä 34,9 miljoonaa euroa. Lisämäärärahasta huolimatta Rikosseuraamuslaitoksen rakenteellisia ja toiminnallisia tehostamistoimia jatketaan jotta määrärahatilanne säilyisi tyydyttävällä tasolla myös tulevalla hallituskaudella. Kun otetaan huomioon sekä em. lisämääräraha että aiemmista päätöksistä kehyskaudelle kohdistuvat säästövelvoitteet, paranevat Rikosseuraamuslaitoksen toimintaedellytykset kehyskaudella lievästi (keskimäärin 1 milj. euroa) vuoden 2016 tasoon verrattuna.

Vuoden 2017 jälkeen on ennakoitavissa menopaineita, joihin Rikosseuraamuslaitos on varautunut. Näitä ovat vankiluvun nousu, toimitilojen huono kunto sekä Rikosseuraamuslaitoksen kehittämis- ja asiakastietojärjestelmähanke Rotin kokonaiskustannusten nousu noin 8 miljoonalla eurolla ennakoidusta. Rikosseuraamuslaitoksen siirtyvien määrärahojen tason jääminen alle oikeusministeriössä tavoiteltavan 8 %:in hyväksytään Roti-hankkeen kehittämisen aikana.

Hallitusohjelman useissa kärkihankkeissa mainitaan julkisen hallinnon digitalisointia koskevia tavoitteita. Myös Rikosseuraamuslaitoksessa kehitetään vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sähköistä asiointia. Asiakastietojärjestelmä Rotin suunnittelun yhteydessä käydään läpi asiakkaisiin ja vankeihin liittyvät prosessit ja niitä yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan. Vankien taloudellisia etuuksia ja niiden maksamista koskevat säädosmuutokset tulevat voimaan keväällä 2017. Muutoksella yksinkertaistetaan etuuksien laskemista ja maksamista sekä yhdenmukaistetaan eri toiminnoista maksettavia etuuksia vangeille. Tietojärjestelmä ohjaa toimintaa jatkossa aiempaa yhtenäisempiin käytäntöihin, mikä on omiaan lisäämään oikeusturvaa. Näiden tavoitteiden toteutumiseksi resursseja kohdennetaan tietojärjestelmien kehittämiseen ja ICT-hankintoihin.

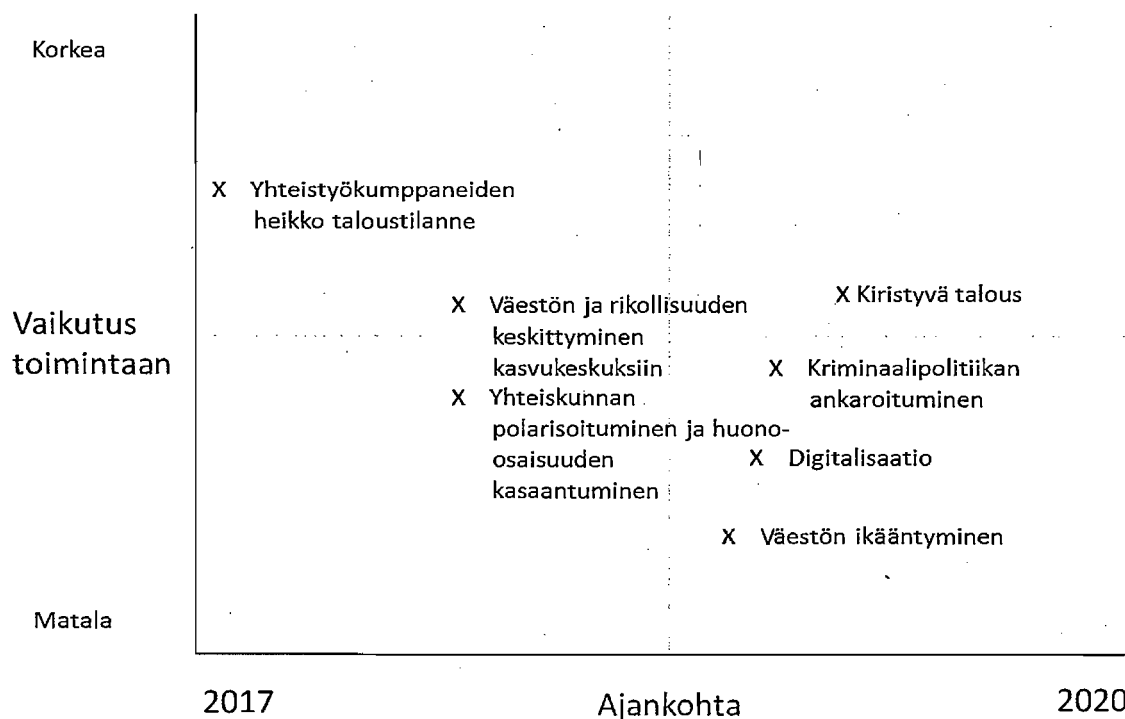
Rikosseuraamuslaitoksen toimintaympäristöön ja verkostoyhteistyöhön vaikuttavat useilla hallinnonaloilla samanaikaisesti käynnissä olevat rakenteelliset muutokset ja niiden taloudellinen tilanne. Ammatillisen koulutuksen, työvoimapalvelujen sekä sosiaali- ja terveystalouden ra-

² Kysely vankiloiden ja arviointikeskusten henkilökunnalle. OPTL:n verkkokatsauksia 42/2014. Liimatainen & Mäkipää & Rantala.

³ VTV:n tarkastuskertomus 18/2016. Uusintarikollisuuden vähentäminen rangaistusaikana ja sen jälkeen.

kenteelliset uudistukset vaikuttavat palvelujen organisointiin ja saatavuuteen. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyivät vuoden 2019 alusta lukien maakunnille. Rikosseuraamuslaitos osallistuu ympäristöministeriön koordinoimaan poikkihallinnolliseen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaan (Aune) ja sosiaali- ja terveysministeriön lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaan (kärkihanke). Vuoden 2016 alusta lukien vastuu vankien terveydenhuollon järjestämisestä siirrettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle tavoitteena edistää vankiterveydenhuollon laatua ja parempia hoitojatkumia yleiseen terveydenhuoltoon. Tämän tavoitteen toteutumista seurataan.

Rikosseuraamuslaitoksen toimintaan kohdistuvat muutosvoimat 2017 - 2020

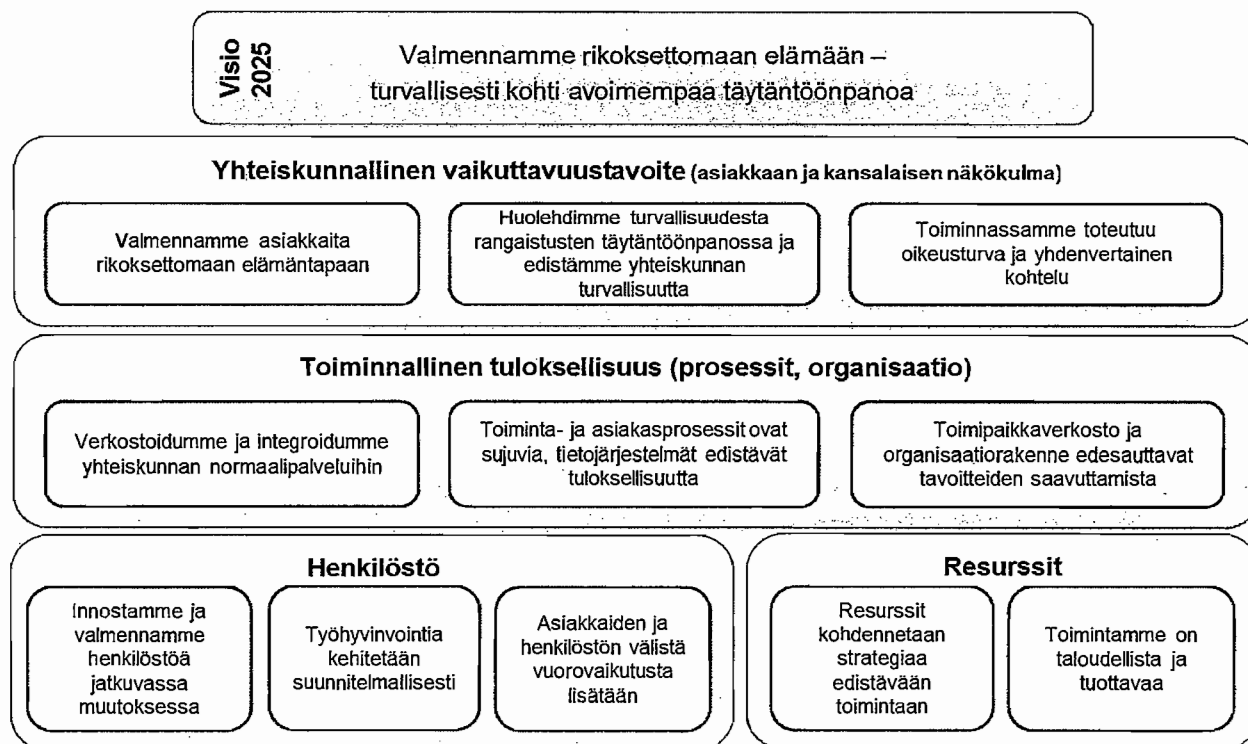

Rikosseuraamuslaitoksen strategian näkökulmasta
X = mahdollisuus, X = uhka

1.3. Visio ja strategiset tavoitteet

Rikosseuraamuslaitoksen vaikuttavuustavoitteena on vähentää rangaistusta suorittavien riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Tavoitteen saavuttamiseksi Rikosseuraamuslaitos toimii yhteistyössä yhteiskunnan yleisten palvelujärjestelmien kanssa ns. normaalisuusperiaatteen mukaisesti. Tavoitteena on myös suunnitelmallisen ja asteittaisen vapauttamisen lisääminen, mikä on omiaan lisäämään yhteiskunnan turvallisuutta.

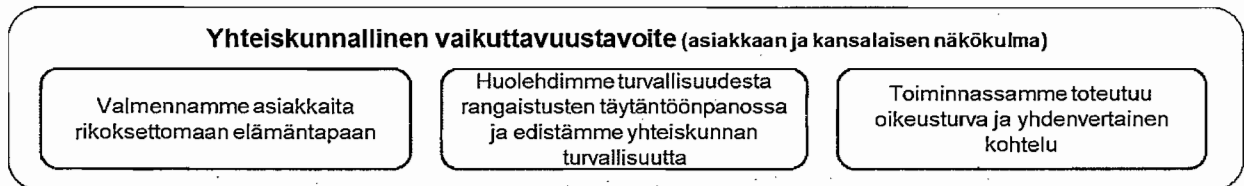
Risen strategiakartta kaudelle 2017-2020

2. Tulossopimus vuodelle 2017 kaudella 2017 - 2020

2.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet kaudella 2017 - 2020 ovat:

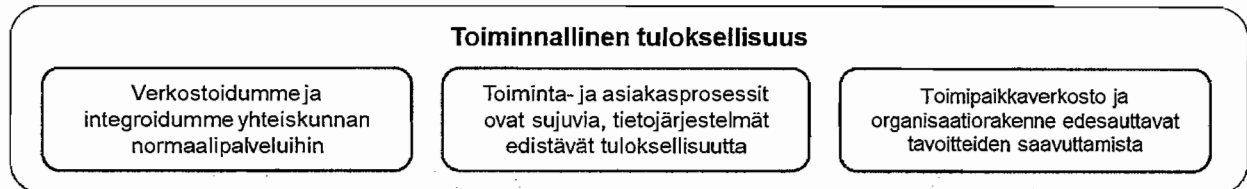

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

1. Vankien toimintaan osallistumista ja sellin ulkopuolista aikaa lisätään kehittämällä suljettujen vankiloiden lähityötä. Lähityö-hankkeessa edetään projektisuunnitelman mukaisesti.
2. Vapauttamisvaiheen suunnitelmallista työskentelyä kehitetään. Avolaitosten ja valvotun koepauden kautta vapauttamista lisätään.
3. Laaditaan selvitys toimenpide-ehdotuksineen yksikkö- ja aluekohtaisten käytäntöjen eroista rangaistusten täytäntöönpanossa.
4. Rikosseuraamuslaitos laatii järjestäytyneeseen rikollisuuteen kiinnittymisen ehkäisyn toimenpidejaukset ja tehostaa toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään radikalisoitumista ja ääriliikkeiden toimintaa vankiloissa.

2.2. Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet kaudella 2017 - 2020 ovat:

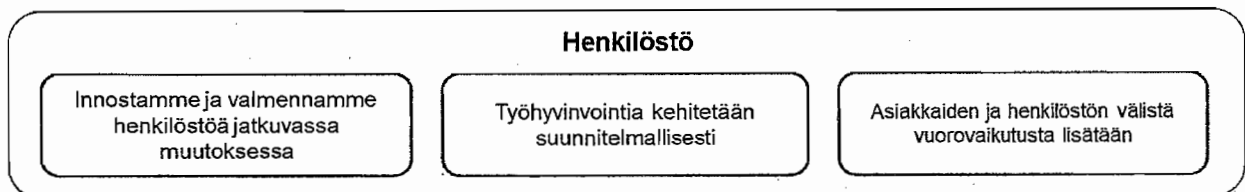

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

1. Rikosseuraamuslaitos osallistuu pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmaan (AUNE) vuosina 2017–2019. Tavoitteena on tukea vankilasta vapautuvien ja yhdyskuntaseuraamusta suorittavien asunnonsaantia, asumisvalmennusta ja elämänhallintaa sekä vähentää vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden asunnottomuutta.
2. Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanon sisältöjä kehitetään yhdyskuntaseuraamustyön kehittämishankkeessa linjattujen tavoitteiden mukaisesti. (TA)
3. "Vankeusaika mahdollisuutena" – hankkeessa suunnitellaan yhtenäinen toimintamalli vankien toimintakyvyn ja työelämävalmiuksien arviointiin yhteistyössä THL:n kanssa.
4. Jyväskylän uudisrakennushankkeen sekä Keravan ja Hämeenlinnan vankiloiden rakennushankkeiden suunnittelua jatketaan. Hankkeissa pilotoidaan vankila- ja toimistotilakonsepteja. (TA) Pelson vankilassa otetaan korvaavat tilat vankien asuinkäyttöön.
5. Roti-hankkeen toteutusvaihe 2 aloitetaan. Rangaistusten täytäntöönpanon keskeiset työ- ja asiakasprosessit kuvataan hanketta varten.
6. Vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sähköisen asiointin palvelut otetaan käyttöön internetin, sähköpostin ja videoyhteyden käytön osalta. (TA)
7. Rikosseuraamuslaitos osallistuu ammatillisen koulutuksen rahoitus- ja ohjausjärjestelmäuudistuksen valmisteluun tavoitteenaan turvata vankien ammatillisen koulutuksen järjestäminen. Oikeusministeriö ja Rikosseuraamuslaitos valmistelevat yhteistyölinjaukset opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa vankien opetuksesta.
8. Rikosseuraamuslaitos varautuu yhteistyössä poliisin kanssa tutkintavankeus- ja pakkokeinolain muutosten edellyttämiin toimenpiteisiin (tutkintavankien nykyistä nopeampi siirtäminen vankilaan) ja tutkintavankeuden uusien vaihtoehtojen (tehostettu matkustuskielto ja tutkintaresti) käyttöönottoon vuoden 2018 alusta lukien. Rikosseuraamuslaitos selvittää poliisin kanssa mahdollisuuksia perustaa Rikosseuraamuslaitoksen hallinnoima tutkintavankiosasto niihin osiin Suomea, joissa kuulustelu- ja kuljetusmatkat tulevat pitkiksi.

2.3. Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tulostavoitteet kaudella 2017 - 2020 ovat:

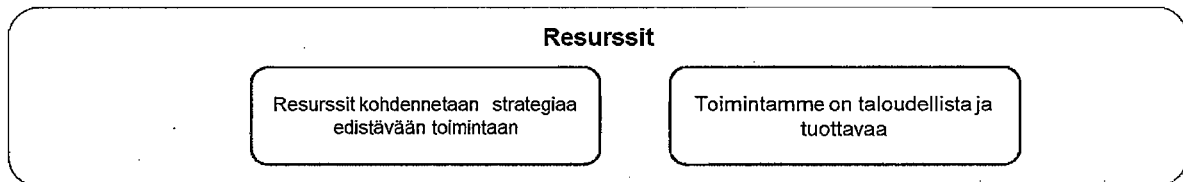

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

1. Valmentavaa johtamista sovelletaan esimiestyössä. Toteutetaan valtakunnallinen esimiesvalmennus liittyen mm. valmentavaan johtamiseen ja varhaiseen puuttumiseen.
2. Rikosseuraamuslaitos ottaa käyttöön strategialähtöisen henkilöstösuunnitteluprosessin.
3. Lisätään ja kehitetään henkilökunnan ja vankien välistä vuorovaikutusta lähityöhankkeen tavoitteiden mukaisesti (motivoiva keskustelu -koulutus ja lähityöntekijä-mallin pilotointi). Teh-tyjen työaikalinjausten mukaiset työvuorojärjestelyt toteutetaan.

2.4. Talous

Talouteen liittyvät tulostavoitteet kaudella 2017 - 2020 ovat:

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2017 tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

1. Kieku-järjestelmän mahdollisuudet talouden johtamisessa, erityisesti kustannusten hallinnassa hyödynnetään.
2. Organisaatorakenteiden ja tuottavuutta parantavien toiminta- ja työprosessien kehittämistä jatketaan. Kehitetään oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen yhteisiä valmisteluprosesseja.

3. Vuoden 2017 voimavarat

3.1. Henkilöstö

Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstömäärä vuonna 2017 on 2512 henkilötyövuotta.

Henkilöstön tunnusluvut ovat liitteenä.

3.2. Määrärahat

Rikosseuraamuslaitokselle on vuodelle 2017 myönnetty toimintamenomäärärahaa 211 029 000 euroa⁴. Alustava käyttösuunnitelma vuodelle 2017 on 210 446 000 euroa, jolloin siirtyvän määrärahan vuodelle 2018 arvioidaan olevan noin 15,5 miljoonaa euroa.

Momentille 25.40.74 (Avolaitostyöt) myönnetään 4 700 000 euroa.⁵ Määrärahasta saa käyttää enintään 1 700 000 euroa avolaitostöihin kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa. Määrärahaa saa käyttää myös maanrakennustöihin ja kansallisomaisuuden kunnan ylläpitämiseen. Työkohteet ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita tai niihin voidaan liittää kuntouttavaa toimintaa, jonka kustannuksiin asianomainen yhteisö osallistuu. Määrärahaa voi käyttää erityisesti pitkäaikaishankkeissa myös avolaitostyönä toteutettavien rakentamisprojektien edellytysten luomiseksi vaadittavien tarpeellisten tukitoimintojen menoihin, kuten vankien asuintilojen kunnostamiseen.

Avolaitosmäärärahalla kyetään työllistämään vankeja ja kunnostamaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Tavoitteena on työllistää keskimäärin 175 avolaitosvankia. Avolaitosten majoituskapasiteettia käytetään myös ko. laitoksiin sijoitettavien arviolta keskimäärin 40 laitoksen ulkopuolella siviilityössä tai opiskelemassa käyvän vangin majoittamiseen. Työllistämisen- ja ylläpitomenot ovat noin 31 000 euroa vankia kohti vuodessa.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaan varataan 300 000 euroa. Määrärahan tarkemmasta käytöstä päätetään erikseen.

Roti-hankkeen kokonaiskustannukset ovat vuonna 2017 yhteensä 4,7 milj. euroa, mistä Rikosseuraamuslaitoksen omarahoitusosuus on 1,4 milj. euroa.

Talouden tunnusluvut vuodelle 2017 ovat liitteenä.

⁴ Sisältää vuoden 2017 talousarvion 210 329 000 euroa ja oikeusministeriön täydentävässä talousarviossa esittämän 700 000 euron määrärahan siirron momentilta 25.40.74 momentille 25.40.01.

⁵ Määrärahassa on huomioitu oikeusministeriön täydentävässä talousarvioesityksessään esittämä 700 000 euron määrärahan siirto momentilta 25.40.74 momentille 25.40.01.

4. Voimassaolo ja seuranta (ml. riskienhallinta)

Rikosseuraamuslaitos laatii puolivuosisikatsauksen tilinpäätösennusteineen elokuussa 2017 ja toimintakertomuksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta helmikuussa 2018. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikataulusta erikseen. Puolivuosisikatsauksen ja toimintakertomukseen liitetään arvio riskienhallinnan tilasta ja näköpiirissä olevista riskeistä ja keinoista niiden torjumiseksi.

5. Allekirjoitukset

Helsingissä 9.11.2016.

Arto Kujala
Osastopäällikkö
Kriminaalipoliittinen osasto
Oikeusministeriö

Esa Vesterbacka
Pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos

Liite

Toiminnan laajuus
Uusimismittari
Tuloksellisuusmittarit
Talousmittarit
Henkilöstömittarit
Määrärahat
Talouslaskelmat
Mittarimääritelmät